

Østarbejdere og muslimer

En undersøgelse af danske dagblades framing
af to immigrantgrupper

Anna Krarup Jensen

21.09.1979

Vejledt af Arjen van Dalen

Speciale

Cand.public. A

Syddansk Universitet

Juni 2016

189.882 anslag

Indholdsfortegnelse

English abstract	4
1. Indledning	6
1.1. Problemformulering.....	8
1.2. Framing	8
1.3. Immigranter	8
1.3.1. Synlige minoriteter og raciale kendetegn	9
1.3.2. Mellemøsten og Østeuropa	10
2. Teori	12
2.1. Det overordnede teoretiske perspektiv.....	12
2.1.1. Hegemoni	13
2.2. Hierarchy of influences-modellen.....	14
2.2.1. Individ.....	15
2.2.2. Rutine	17
2.2.3. Organisation.....	18
2.2.3.1. De danske medieorganisationer	19
2.2.4. Sociale institutioner	20
2.2.5. Sociale systemer.....	21
2.3. Opsummering.....	24
2.4. Hypoteser	25
3. Metode.....	27
3.1. Videnskabsteoretisk perspektiv	27
3.2. Fordele og begrænsninger ved kvantitativ metode.....	28
3.2.1. Reliabilitet og replikation	29
3.2.2. Validitet	29
3.2.3. Komparativitet	30
3.3. Analysekategorier og intersektionalitet.....	30
3.4. Variabler.....	31
3.4.1. Afhængig variabel	31
3.4.1.1. Hvordan vurderes framingen?	32
3.4.1.1.1. Perspektivet vigtigere end emnet.....	32
3.4.1.1.2. Forståelsesramme snarere end en samling af ord.....	33
3.4.1.1.3. Tonen er ligegyldig	33

3.4.1.1.4. Flere frames i samme artikel.....	34
3.4.1.2. Operationalisering af de tre frames.....	34
3.4.1.2.1. Kulturel framing	34
3.4.1.2.2. Økonomisk framing.....	35
3.4.1.2.3. Sikkerhedsframing.....	35
3.4.1.2.4. Anden framing.....	35
3.4.2. Uafhængige variabler	35
3.5. Medievalg.....	37
3.6. Tidsnedslag og randomisering af datoer.....	37
3.7. Søgeord og artikeludvælgelse	38
3.8. Interkoderreliabilitetstest	39
3.8.1. Udvalgelse af artikler	39
3.8.2. Kodning	40
3.8.2.1. Framing	40
3.8.3. Opsummering af interkoderreliabiliteten.....	41
3.9. Analysemetode	42
4. Analyse	44
4.1. Test af hypoteser.....	44
4.1.1 Mellemøstlige immigranter er muslimer.....	44
4.1.2. Østeuropæiske immigranter er arbejdere	45
4.1.3. De to gruppers sikkerhedsframing.....	46
4.1.4. Enkelte dagblades brug af framing	46
4.1.4.1. Løssalgsbladenes framing	47
4.1.4.2. Kristeligt Dagblads framing	49
4.1.4.3. Børsens framing	49
4.1.4.4. Politiske tendenser i framingen	49
4.2. Intersektionalitet.....	53
4.2.1. Artiklernes placering i avisen	53
4.2.2. Kønsforskelle	55
4.2.3. Raciale kropstegn	56
4.2.4. Minoritetsjournalister	57
4.3. Sammenfatning af analysen.....	57
5. Diskussion.....	58
5.1. Framing som hegemonisk artikulation.....	58

5.1.1. Metodiske overvejelser.....	59
5.2. Intersektionalitet.....	60
5.2.1. Køn	60
5.2.2. Raciale kendetegn	61
5.3. Er mediernes billede retvisende?.....	61
5.3.1. Kultur.....	62
5.3.2. Økonomi.....	64
5.3.3. Sikkerhed.....	64
5.3.4. Opsummering – stereotyper eller fakta?.....	66
5.4. Hierarchy of influences	67
5.4.1. Individer	67
5.4.2. Rutiner.....	67
5.4.3. Organisationer.....	69
5.4.4. Sociale institutioner	70
5.4.5. Sociale systemer.....	70
5.5. Hvad betyder hegemonierne?	71
6. Konklusion	72
6.1. Perspektivering	73
7. Litteraturliste.....	75
KRONIK: Fire minutters øjenkontakt udfordrer mediernes udlændingebilleder.....	80
Bilag 1 – Tilfældigt udvalgte datoer i 2014	83
Bilag 2 – Kodevejledning	84
Bilag 3 – Kodeskema	90

Migrant workers and Muslims

An analysis of how Danish newspapers frame immigrants from Eastern Europe and the Middle East

English abstract

People move and people flee. However, when migration from one area to another reaches a certain scale, it can at times create tension or lead to debates between a majority of the population in the receiving country and the immigrant groups themselves. Hence, immigrants are often written about in the media. But how are the immigrants perceived, and how and why do the perceptions of them differ from one ethnic group to another?

This thesis examines how eight national Danish newspapers use cultural, economic and security framing in their coverage of immigrants from Eastern Europe and from the Middle East, with an overall theoretical perspective of hegemonic articulation. Through this examination, the thesis aims to understand some of the differences in the hegemonic articulations of these two immigrant groups, and thus contribute to an understanding of the complex Danish national 'us' and 'them' mentality.

As a foundation, this thesis builds on former studies of how the media covers immigrants. One study has shown a culturalisation of the discourse surrounding Turkish immigrants in Denmark (Yilmaz 2006): between 1980 and 2001, the description of Turks in the media changed from an economic framing as guest workers, to a predominantly cultural framing as Muslims. From this foundation, this thesis explores whether the same hegemonic articulation in Denmark applies to Middle Eastern immigrants as a general group, and also whether this hegemony is valid for other groups, such as Eastern European migrants.

Through a quantitative content analysis of 225 articles from 2014, this thesis finds that Middle Eastern immigrants are framed culturally in 47% of the articles, most often as Muslims. Economic frames are used in 22% of articles, and primarily linked to public expense and financial policy. Security frames are used in 21% and, in a majority, the Middle Eastern immigrants are discussed either in relation to violence or as potential terror threats.

These framing patterns differ for Eastern European immigrants, who are primarily framed economically (in 71% of the analyzed articles), often as workers and in relation to the job market. In contrast to Middle Eastern immigrants, only 12% of the frames about Eastern European immigrants are cultural, and 14% are security frames – most of them in relation to crimes such as theft and robbery.

In an intersectional perspective, the influence of other factors on the use of different frames is also analysed. No indication is found that either the location or section of the article within the newspaper, nor individual journalists' own ethnic backgrounds, influence framing. Empirical confirmation that no such relationship exists, however, would require further study and alternate methodology.

Further, this thesis finds only weak relationships between gender and framing, and between racial body signs and framing. However, the analysis indicates that some tendency towards these relationships may exist for Middle Eastern immigrants: newspapers more often refer to both genders in culturally framed articles, and to males in the security framing. Additionally, racial body signs, particularly clothing and symbols, are more often mentioned within these two frames, compared with within economic frames.

Finally, this thesis examines the differences in the use of framing between the eight analysed newspapers. Former studies have shown that the political profile of newspapers can influence their coverage of immigrants; for example, according to how negative or positive the tone of the article is. However, this thesis found no correlation between political profile and newspapers' patterns of frames. Instead, an indication was found that the target audience and so-called 'lifestyle segmentation' of the newspapers have a greater relation to choice of framing. For example, the Danish newspaper Børsen has a primarily economic profile, and hence more frequently uses economic framing than other newspapers. This further translates to a relatively higher coverage of Eastern European immigrants, compared to the other newspapers.

The difference found between the two examined immigrant groups – for instance, regarding physical appearance and cultural values – indicates that media framing can be a reflection of the degree to which immigrants stand out within Danish society. However, such frames can also have the more active effect of creating stereotypes, and the hegemonic articulations can easily turn into a *fixed repertoire* of understandings – for both journalists and readers. By raising understanding of how these hegemonies are created, used, and constantly re-shaped in the media, this thesis aims to build a more nuanced picture, and perhaps even soften the boundaries between 'us' and 'them'.

1. Indledning

Indvandring er en varm kartoffel i dansk politik, offentlig debat og i medierne. Man behøver ikke lede længe i aviser eller tv-nyheder, før man finder debatter om og holdninger til indvandring, udlændinge og integration. Disse emner har også været væsentlige dele af de seneste valgkampe, og den aktuelle situation med ekstraordinært mange flygtninge fra fx Syrien ser ud til at give øget liv til den offentlige debat om udlændinge i Danmark såvel som i resten af Europa.

En del af den danske majoritetsbefolkning har dog ingen direkte kontakt med indvandrere i deres dagligdag. Et studie fra 1997 slog fast, at 80 % af danskerne kun hørte om etniske minoriteter gennem medierne (Hussain et.al. 1997:53, 95). Selvom andelen af danskere helt uden kontakt til immigranter nok er lavere i dag, er der sandsynligvis stadig en stor del af befolkningen, der primært har deres viden om og holdninger til indvandrere fra medierne.

Mediedækningen af indvandringen har været genstand for en del forskningsundersøgelser. Analyserne har forskellige fokus og nedslag, men langt de fleste kommer frem til nogenlunde den samme overordnede konklusion: Der er en overvejende negativ dækning af indvandrere i medierne – både i Danmark og i andre europæiske lande – og en stereotyp framing eller et fastlåst ordvalg, som journalister og mediebrugere generelt ikke længere tænker over eller forsøger at finde alternativer til (se fx Hussain et.al. 1997; Law 2010; Andreassen 2007; Cottle 2006).

En række undersøgelser viser, at etniske minoritetsgrupper især kommer i medierne inden for emner som blandt andet kriminalitet, boligproblemer, optøjer, sundhedsproblemer og asylansøgninger – og ofte på en måde, hvor minoriteterne fremstår som årsag til de sociale problemer (se fx Cottle 2006:55; van Dijk 1991:245).

Medieforskning viser også, at diskurserne om indvandrere har ændret sig over tid. Yilmaz (2015) har undersøgt, hvordan tyrkiske immigranter er gået fra at blive set som gæstearbejdere og omtalt som en del af arbejderklassen til at blive omtalt som muslimer. Det er ikke usædvanligt, at selve ordet 'indvandrer' i dag i medierne bruges mere eller mindre synonymt med ordet 'muslim' (Andreassen 2007:11). Men hvad med de indvandrere, der ikke er muslimer? Hvordan omtales de? Dette undersøges i specialet ved at sammenligne framingen af immigranter fra Mellemøsten med framingen af østeuropæiske immigranter.

Da en række af de Øst- og Centraleuropæiske lande¹ blev EU-medlemmer i 2004², tog indvandringen fra disse lande for alvor fart. Borgere i andre EU-medlemslande kan frit indrejse og arbejde i Danmark, ligesom der er lempeligere familiesammenføringsregler for EU-borgere.³ Ifølge Danmarks Statistik er der siden 2006 givet flest opholdstilladelser i forbindelse med arbejde – omkring 40 procent af de samlede opholdstilladelser, mens familiesammenføringer og asyl kun er hver ca. 8 procent af de samlede opholdstilladelser i årene fra 2006 til 2014. I 2014 var det især rumænere og polakker, der indvandrede til Danmark, primært for at arbejde. På tredjepladsen er

¹ Fremover bruges betegnelsen Østeuropa for hele det område, der tidligere var en del af den kommunistiske østblok, selvom lande som Polen og Rumænien geografisk snarere bør benævnes som Centraleuropa. Det er valgt dels for nemheds skyld og dels fordi det svarer til dagligdags brug af sproget.

² http://europa.eu/about-eu/countries/index_da.htm

³ www.nyidanmark.dk/da-dk/Ophold/borgere_fra_eu_og_norden/eu_og_eos-statsborgere/familiesammenfoering_i_danmark/

syrrere, som primært har fået asyl⁴. Samtidig udgør tyrkere den største nationale minoritetsgruppe i Danmark, selvom de i de seneste år ikke har været blandt de lande, hvorfra fleste immigrerer til Danmark⁵. Dette skyldes, at især tyrkere blev inviteret til Danmark som gæstearbejdere i 1970'erne, hvorefter mange sidenhen fik familiesammenføring.

Et hurtigt blik i nogle aviser giver en indikation af, at der er en markant forskel mellem opfattelsen af de østeuropæiske og de mellemøstlige immigranter. I en artikel i Politiken fra marts 2015 peger både SF og Venstre på, at ikke-vestlige indvandrere bør have de lavtlønsjobs, som østeuropæere har i dag. I et citat udtaler Pia Olsen Dyhr fra SF således: *"Løsningen er rigtige job. Og de kunne skabes ved, at de 80-90.000 østeuropæere, som vi inviterer til Danmark for at arbejde, erstattes af indvandrere."*⁶

En udtalelse som denne afspejler, at de to grupper af immigranter ses som noget forskelligt. Østeuropæerne ses som arbejdere, ikke som indvandrere. Og "indvandrerne" (underforstået ikke-vestlige indvandrere eller muslimerne) ses som nogen, der som udgangspunkt ikke har arbejde og er en belastning for samfundet.

En immigrant er altså ikke bare en immigrant. En del af forskellen ligger netop i, at østeuropæerne kommer hertil med arbejdstilladelser, mens de mellemøstlige indvandrere oftere kommer som asylansøgere eller familiesammenførte. Med Yilmaz' undersøgelse i mente kan man altså sige, at østeuropæerne ses i et økonomisk perspektiv, mens immigranterne fra Mellemøsten ses som muslimer og i et kulturelt perspektiv.

Medieframingen er interessant, fordi den både afspejler og påvirker, hvordan de forskellige immigrantgrupper opfattes i samfundet. Andreassen kalder ligefrem nyheder om etniske minoriteter for "identitetsskabende" (Andreassen 2007:10). Det er derfor ikke uden konsekvenser for samfundsdebatten, hvilken framing medierne skriver immigrantgrupperne ind i. Yilmaz taler om, at der er en hegemonisk artikulation, altså en herskende måde at italesætte immigranter på (Yilmaz 2015:48f).

Specialets ærinde er hverken at bekræfte eller sætte spørgsmålstegn ved tidligere medieundersøgelser af diskurserne omkring udlændinge i medierne. Det er efterhånden ret underbygget, at mediedækningen overvejende er negativ og tegner et billede af et 'os' og 'dem'. Specialet sigter mod at bidrage med en nuancering af 'dem'-polen i denne binærhed. For er der i virkeligheden ikke forskellige diskurser på spil alt efter, hvor folk kommer fra, og hvilken religion og hudfarve de har?

Nogle forskere peger på, at der ikke er langt fra ekskluderingen i os-dem-dikotomien til ny racisme (fx Hervik 2004; Wren 2001). Forenklet kan man sige, at traditionel racisme hierarkiserer ud fra det omstridte racebegreb, så folk med mørke hudfarver ses som dårligere mennesker end dem med lyse hudfarver. I ny racisme er det derimod kulturer, der hierarkiseres, så fx vestlig kultur ses som bedre end andre kulturer (ibid.). Der er ikke noget galt i at diskutere sociale og kulturelle værdier. Det er vel udgangspunktet for politisk debat i et demokrati – at vi diskuterer, hvordan vi vil indrette vores samfund. Men hvis kulturhierarkiet kobles med etnicitet eller hudfarve, er der

⁴ www.dst.dk/da/Statistik/NytHtml.aspx?cid=18861

⁵ www.dst.dk/da/Statistik/emner/indvandrere-og-efterkommere.aspx#

⁶ "Venstre om integrationsudspil: »En stor tiger, der falder ned som en lille mis«", Politiken, 18.03.2015

en fare for, at det bliver til en ny racisme. Fx hvis alle med den mellemøstlige brune hudfarve ses som repræsentanter for en underlødige muslimsk kultur. Det er derfor interessant at sammenligne to minoritetsgrupper i det danske samfund – en *brun* og en *hvid*.

Forhåbentlig kan denne undersøgelse bidrage til at gøre journalistikken en smule mere reflekteret. Hvis nyhedernes syn på immigranter virkelig er "identitetsskabende", som Andreassen mener, kan en øget bevidsthed i medierne om nuancerne i det nationale 'os' og 'dem' forhåbentlig på sigt brede sig til andre dele af samfundet, offentligheden, den politiske debat og dagligdagsmøder mellem mennesker.

1.1. Problemformulering

Hvordan bruger nationale dagblade kulturelle, økonomiske og sikkerhedsmæssige frames i dækningen af immigranter fra henholdsvis Østeuropa og Mellemøsten?

1.2. Framing

Her redegøres kort for begreberne, der anvendes i denne analyse, der som framinganalyse lægger sig i forlængelse af en række andre kvantitative medieundersøgelser af immigrationsdækningen (se fx Caviedes 2015; Cheng 2014; Ihlen & Thorbjørnsrud 2014).

Framing er den forståelsesramme, som det journalistiske stof sættes ind i. Entman (1993) beskriver det 'at frame' som en – mere eller mindre bevidst – udvælgelse af, hvordan den opfattede virkelighed kommunikeres, så visse fortolkninger, moralske evalueringer og anbefalinger gøres synlige (Entman 1993:52). Cheng m.fl. opsummerer begrebet medieframing således:

"The concept of framing... refer to the typical manner in which journalists shape news stories relying on a few familiar frames of reference or stereotypes. Hence, news framing is set in accordance with some latent structure of meaning through which the audience is induced to viewing the world in a similar way as the journalists do." (Cheng et.al. 2014:199)

Frame analysis er et bredt analysefelt, der både dækker, hvordan medieframes påvirker læserne og interagerer med deres forforståelse, og hvordan medieframes bliver skabt. Det første er *frame setting*, og her er framingen en uafhængig variabel, som påvirker en given afhængig variabel. Det andet er *frame building*, og her er medieframingen undersøgelsens afhængige variabel (ibid.:200). Denne undersøgelse har fokus på *frame building* og analyserer, hvilke mønstre der er i framingen om immigranter.

1.3. Immigranter

Debatten om indvandrere bliver hurtigt værdiladet, og de ord, der beskriver indvandrere, er ofte værdiladede. Selvom forskere tilstræber at være neutrale i deres analyser, kan deres ordvalg komme til at videreføre nogle af de værditilskrivninger, som ordene har fx i dagligdags sproget og i medierne, hvis ikke de eksplicit gør rede for, hvordan de anvender centrale ord. Til eksempel kritiseres Andreassen (2013) af Rabo (2014) for at være ureflekteret i sit sprogbrug i sin analyse af mediernes dækning af indvandrerkvinders ægteskabsvalg. Rabo mener, at Andreassen utilsigtet kommer til at lægge nogle værdier ind i analysen. Derfor redegøres her for, hvordan immigranter beskrives i denne analyse.

I det empiriske materiale, der består af avisartikler, anvendes en række ord som fx indvandrere, flygtning og efterkommer i flere generationer samt etnisk minoritet, muslim, nydansker, østarbejder, udlænding osv. De er ikke altid neutrale. Immigrant er formentlig det mest dækkende og værdineutrale ord. Det er i sit udgangspunkt et ord, der udelukkende fortæller, at en person er immigreret til et andet land, og intet om hvorvidt det fx skyldes arbejde, flugt eller familiesammenføring. På det seneste har ordet 'migrant' dog også fået en anden betydning i dagligt brug, herunder i medierne. I den nye brug skelnes mellem migranter og flygtninge, hvor det ser ud til, at ordet migrant snarere bruges til at adskille, dem der kan få status af flygtninge, fordi de er truet i hjemlandet, fra dem, som migrerer af andre grunde, fx såkaldt 'økonomiske flygtninge', der flygter fra usle kår i håb om et bedre liv uden at være i direkte fare i hjemlandet.

I denne undersøgelse anvendes ordet immigrant i sin oprindelige form uden skelen til migrationsårsagerne (fx flugt, fattigdom, arbejde eller ægteskab) eller -måderne (alt fra bådflugtning uden identitetspapirer til flyrejse med pas og visum). FN's definition af en immigrant er "*a person who has entered a country with the intention of staying more than 12 months*" (Andreassen 2005:17). Denne definition udelukker fx sæsonarbejdere fra Østeuropa, men disse udgør formentlig en del af den østeuropæiske immigrantgruppe, der nævnes i danske dagblade. De fleste lande bruger da heller ikke FN's definition til at opgøre antallet af immigranter, men i stedet populationstal fra nationale registre (Coleman & Wadensjö 1999:47). Det vil i Danmark sige fra Folkeregisteret og Udlændingestyrelsen. Derfor defineres immigrant i denne undersøgelse blot som en person fra et andet land, der er bosat i Danmark.

1.3.1. Synlige minoriteter og raciale kendetegn

Både Andreassen (2005; 2007) og Nielsen (2014) bruger begrebet *synlige minoriteter* om grupper, der synligt adskiller sig fra den danske majoritetsbefolkning. Andreassen definerer dette som "*immigrants who do not come from Northern and Western Europe, as well as their children and grandchildren*" (Andreassen 2005:17). Denne definition synes lidt tilfældig og er ikke egnet til denne analyse, da immigranter fra Østeuropa ifølge denne definition også er synlige minoriteter, hvilket de ikke ansues som i denne undersøgelse.

Synlige minoriteter forstås i stedet i denne analyse som immigranter med tydelige *raciale kropstegn*. Dette begreb dækker fx hudfarve, hårstruktur og skæg. Også hovedtørklæder og lignende kan være kendetegn, der udpeger synlige minoriteter. Når bestemte kropstegn for en gruppe fremhæves som forskellige fra andre kroppe "*placeres de sammenknyttede kroppe i det samme historisk-raciale skema, der tilskriver dem en bestemt betydningshistorie.*" (Nielsen 2014:70f)

Begrebet race har især efter Anden Verdenskrig været et omdiskuteret begreb (se fx Wren 2001:143). De fleste forskere er i dag enige om, at der biologisk ikke findes menneskeracer (se fx Graves 2001:1; Bhopal 2004:442), men der foregår stadig en racialisering, dvs. at bestemte egenskaber knyttes til bestemte kropslige udtryk. Race er i denne læsning en social konstruktion, som konstant forhandles og forandres, selvom de raciale kropstegn forbliver de samme (Nielsen 2014:71).

Nielsen understreger, at racialisering er en proces, hvor fx "*de problemidentiteter, man kan sige, at 'indvandrerer' og 'muslimen' repræsenterer, knyttes til bestemte kropslige kendetegn. Der er netop tale om racialisering, fordi de karakteristika, som man forbinder med 'muslimen' eller*

'indvandrerer', gøres genkendelige på bestemte kroppe, uanset om disse er muslimer, indvandrere eller ingen af delene." (ibid.:160)

Andreassen slår fast, at begrebet synlig minoritet er velegnet som analysebegreb, da det ikke er så politisk ladet som mange af de andre ord, der beskriver indvandrere og etniske minoriteter, fordi det endnu ikke anvendes ret ofte i fx medier og politiske udtalelser (Andreassen 2005:18). Til gengæld er ord som 'brun' ved at komme ind i dagligdagssproget til at beskrive grupper, der har det til fælles, at de er synlige minoriteter med brunere hudfarve. Synlighed er dog relativt. For hvornår er man brunere end majoriteten? Hvornår er man synlig? Derfor fordrer brugen af begreberne som analyseværktøj, at der drages nogle generaliseringer. I denne undersøgelse ses immigranter fra Mellemøsten som en synlig immigrantgruppe blandt andet på grund af deres hudfarve, mens immigranter fra Østeuropa ses som ikke-synlige immigranter. Her tages ikke højde for forskelle *inden for* grupperne. Fx er nogle rumænere ret brune i huden, ligesom nogle folk fra Mellemøsten kan være lyshudede. Sådanne generaliseringer er så at sige prisen for at kunne anvende begreber som fx *synlige minoriteter* som analytisk værktøj.

Begreberne synlige minoriteter (fx Andreassen 2005), raciale kropstegn og racialisering (fx Nielsen 2014; Molina 2005) og etnicitet (fx Barth 1998; Bhopal 2004) lapper ind over hinanden, og de fleste forskere på feltet vælger et eller to af begreberne som deres foretrukne. Det er dog ikke helt ligegyldigt, hvilket begreb der bruges, for betydningsforskelle i begreberne er med til at styre det analytiske blik.

Synlige minoriteter og *etnicitet* er især velegnet til at beskrive forskelle mellem grupper i samfundet. Hvor synlig minoritet som analysebegreb retter fokus på gruppens fysiske fremtoning, har etnicitet mere fokus på afstamning og geografi som gruppeidentitetsmarkør.

Raciale kropstegn knytter sig som analysebegreb mere til den enkelte og ikke nødvendigvis til grupper. *Racialisering* er et begreb, der betoner den proces, hvor individer eller grupper udskilles fra andre og fra majoriteten på grund af raciale kropstegn.

I denne undersøgelse adskiller de to immigrantgrupper sig naturligvis på etnicitet, forstået som forskel i geografisk, sproglig og kulturel afstamning. Dette er undersøgelsens afsæt. De to grupper er interessante at sammenligne, netop fordi de har forskellig etnicitet. Dermed kan begrebet etnicitet her bruges til at beskrive undersøgelsens præmis snarere end at være anvendeligt som analysebegreb.

Derimod bruges begrebet synlige minoriteter som et analysebegreb, der indfanger en helt overordnet ramme, hvor de to immigrantgrupper også adskiller sig i udseende og fysisk fremtoning. Raciale kropstegn ses som de konkrete markører, der nævnes i empirien, og de bruges i analysen som indikator for eventuelle racialiseringsprocesser.

1.3.2. Mellemøsten og Østeuropa

Områderne Mellemøsten og Østeuropa er ikke klart afgrænsede, og det er forskelligt fra kontekst til kontekst hvilke lande, der regnes som del af områderne. Er fx Egypten et mellemøstligt land, og er Ukraine østeuropæisk?

Østeuropa defineres i denne analyse som de Øst- og Centraleuropæiske lande, der tidligere var en del af den kommunistiske østblok, og som i dag er EU-medlemslande. Det såkaldte jerntæppe trak

tidligere en skillelinje mellem Øst- og Vesteuropa, og der var kulturelle forskelle mellem landene på den ene side og den anden side. I dag har landene kulturelt nærmet sig hinanden, men hvis det stadig skal give mening at tale om et Europa i Øst og Vest, er det tidligere jerntæppe en god markør for grænsen. Dog undtages Østtyskland, som i dag er en del af et samlet Tyskland.

EU's ydre grænse vælges som skillelinje, fordi østeuropæere fra EU-lande kan migrere til Danmark på andre vilkår end fx borgere i Ukraine og Georgien. EU-reglerne om arbejdskraftens frie bevægelighed giver lempeligere vilkår for både arbejdstilladelser og familiesammenføringer⁷.

I den almene forståelse af Mellemøsten kobles området ofte med arabisk sprog og kultur og med islam. Men man kan hverken bruge sprog eller religion som afgrænsning for området. Der tales blandt andet farsi, kurdisk og urdu i de mellemøstlige lande. Det jødiske Israel ligger lige midt i området, og islam er statsreligion andre steder, fx i Somalia og Malaysia.

I denne undersøgelse lægger definitionen af området sig op af definitionen i *Encyclopedia of Journalism*:

"Here, the Arab Middle Eastern borders include Egypt, the countries that make up the Mediterranean Sea's eastern border to Turkey (Syria, Lebanon, and the Palestinian Territories), the Red Sea's eastern coast (Jordan and Saudi Arabia), the Gulf of Aden's northern coast (Yemen and Oman), and the countries that abut the Persian Gulf (Iran, Iraq, Kuwait, Bahrain, Qatar, and the United Arab Emirates)." ⁸

Dog er Egypten fravalgt sammen med de øvrige nordafrikanske lande, fordi det vurderes, at immigranter herfra både kan kaldes mellemøstlige jf. ovenstående definition og afrikanske, da landene ligger på dette kontinent. Det er derfor usikkert, hvordan journalister vil omtale disse immigranter. Hvis danske journalister har forforståelse af immigranter fra fx Egypten som afrikanske, vil dette kunne præge valget af framing.

Listen over inkluderede lande kan ses i kodevejledningen, bilag 2. Det gælder dog for begge områder, at journalisternes vurdering overtrumfer undersøgelsens definition af områderne. Det er undersøgelsens mål at indkredse journalisternes framing af de to immigrantgrupper. Hvis journalisten fx omtaler en egypter som en "mellemøstlig immigrant", så er der både hos journalisten og læseren en eksplicit forståelse af, at personen er fra Mellemøsten. Dermed kvalificerer en sådan artikel sig til at indgå i analysens empiri. Kodevejledningen definerer, hvor undersøgelsen trækker grænsen, når det ikke ekspliciteres i artiklerne, men netop fordi områderne ikke er entydigt afgrænsede, vil det være uhensigtsmæssigt at holde skarpt på definitionen i de tilfælde, hvor medierne har en anden forståelse.

⁷ www.nyidanmark.dk/da-dk/Ophold/borgere_fra_eu_og_norden/eu_og_eos-statsborgere/

⁸ www.sage-ereference.com.proxy1-bib.sdu.dk:2048/view/journalism/n25.xml#n25 -> opslag på Middle East -> Arab countries

2. Teori

I dette afsnit beskrives først denne undersøgelses overordnede teoretiske perspektiv om hegemonisk artikulation. Dernæst søges forklaringer på, hvorfor den hegemoniske artikulation om immigranter ser ud, som den gør. Disse forklaringer præsenteres ved hjælp af Shoemaker og Reeses Hierarchy of influences-model (Reese 2001; Shoemaker & Reese 2014) og danner grundlag for denne undersøgelses hypoteser. Til slut i teoriafsnittet operationaliseres analysens centrale begreber.

2.1. Det overordnede teoretiske perspektiv

Yilmaz (2015) ser den ændrede diskurs om muslimske indvandrere fra økonomisk til kulturel som del af en større antagonistisk hegemoni. Danskhed sættes over for immigrantkultur med islam som yderste modpol. Kampen om velfærdssamfundet og om friheder som kvindefrigørelse, homoseksuelles rettigheder og sågar miljørettigheder tages med andre ord på denne kulturelle kamplads snarere end på tidligere tiders klassebæssede kamplads, hvor kampen stod mellem internationale arbejdere, feminister, homoseksuelle og miljøforkæmpere hver for sig mod storkapitalen (Yilmaz 2015:46f). Yilmaz mener altså, at skiftet i diskursen om immigranter er udtryk for et skift i hegemonisk artikulation. I dette speciale undersøges, hvordan de nyere immigrantgrupper fra Østeuropa, der for fleres vedkommende er katolikker, passer ind i denne antagoni eller rykker ved det hegemoniske billede.

Hvor Yilmaz bruger udtrykket hegemonisk artikulation, konkretiserer andre medieforskere denne hegemoni med andre begreber. Sonwalkar (2005) introducerer begrebet banal journalistik med et skel mellem 'os' og 'dem'. Når vi ikke længere tænker over, at medierne repræsenterer 'os', er skrevet til 'os' og handler om 'os', er det udtryk for banal journalistik, mener Sonwalkar (2005:263). Han kalder det banalt, fordi det netop er ubevidste valg, der fører til os-dem-binærheden i medierne.

Sonwalkars banale journalistik er baseret på Billigs begreb om banal nationalisme (Billig 1995). Det er forenklet sagt nationalisme i en form, der er så selvfølgelig, at vi ikke længere tænker over den som et udtryk for nationalitetsfølelse, fx når vi sætter danske flag i lagkagen til en fødselsdag. Her er flaget et festsymbol snarere end et nationalsymbol. I en del andre lande bliver nationalflaget set stort set kun brugt som et symbol på nationen og nationalisme. Danskernes fødselsdags- og festflag er en form for banal nationalisme. Billig understreger, at også ord kan være kilde til banal nationalisme, fx mediernes måde at skrive 'os' og 'vi' om de, som er inkluderet i nationen (ibid.).

Nielsen (2014) bruger begrebet racialisering til at analysere, hvad der adskiller 'os' fra 'dem'. Derved inddrager hun i højere grad en kropslig dimension til analysen og undersøger, hvilken betydning det har, hvorvidt en minoritet er 'synlig' eller ej. Når nogle minoriteter således er synlige, og deres kroppe racialiseres, sker det på baggrund af de kroppe, som er racielt umarkerede. De kroppe, der kaldes 'brune' (bl.a. af Nielsen 2014:106), er racialiserede i forhold til den hvide krop, der opfattes som normen. Hvidhed er så selvfølgelig, at den først bliver synlig og explicit, når der er ikke-hvide kroppe til stede. I denne forståelse af den hegemoniske artikulation er det således hvidheden, der dominerer (Dyer 1997; Myong & Petersen 2012:242f).

Teoretisk fokus på fx os-dem-binærhed, banal journalistik eller hvidhedsdominans kommer naturligvis forskelligt til udtryk i analyser og empiri, men de ses her overordnet som dele af det samme perspektiv, der forenklet kan udtrykkes således:

Der findes en hegemoni eller overordnet dominans i den måde vi taler, tænker og opfatter forskellige befolkningsgrupper i samfundet.

Begrebet hegemonisk artikulation rummer alle de ovenfor nævnte fokus, selvom begrebet dermed her anvendes bredere end Yilmaz gør i sin analyse. Hegemonien knytter sig således både til kropslige kendetegn (hvidhed, racialisering og synlige minoriteter), til nationaltanken (os og dem) og til en kulturaliseret forståelse af minoritetsgrupper (ny racisme, religion og danskhed).

Denne undersøgelse analyserer variationerne i den hegemoniske artikulation ved at sammenligne to store og forskellige immigrantgrupper. Dette bidrager til en forståelse af, hvorledes hegemonier opstår og ændrer sig.

2.1.1. Hegemoni

Hegemoni oversættes ofte som overherredømme, og begrebet tilskrives Gramsci, der i sine fængselsnoter fra 1920'erne og 30'erne analyserede, om og hvordan arbejderklassen kunne omvælte den herskende klasses overherredømme (Gitlin 2003:252). Gitlin opsummerer Gramscis definition af hegemoni således:

"Hegemony is a ruling class's (or alliance's) domination of subordinate classes and groups through the elaboration and penetration of ideology (ideas and assumptions) into their common sense and everyday practice; it is the systematic (but not necessarily or even usually deliberate) engineering of mass content to the established order." (ibid.:253)

Gramscis hegemonibegreb er knyttet til socialklasser, men i denne undersøgelse knyttes det til etniske og kulturelle grupperinger. Mekanismen er dog den samme. Hegemoni forstås som en – mere eller mindre ubevidst – kraft, der gennemsyrrer samfundet og de sociale systemer med det formål at opretholde den herskende gruppes magt. I dette tilfælde er den herskende gruppe den danske majoritetskultur.

Den måde, hegemonien kommer til udtryk på, er det, der i denne undersøgelse kaldes hegemonisk artikulation. Medierne spiller en rolle for hegemoniers udbredelse.

"Normally the dominant frames are taken for granted by media practitioners, and reproduced and defended by them for reasons, and via practices, which the practitioners do not conceive to be hegemonic. Hegemony operates effectively – it does deliver news – yet outside consciousness; it is exercised by self-conceived professionals working with a great deal of autonomy within institutions that proclaim the neutral goal of informing the public." (ibid.:257)

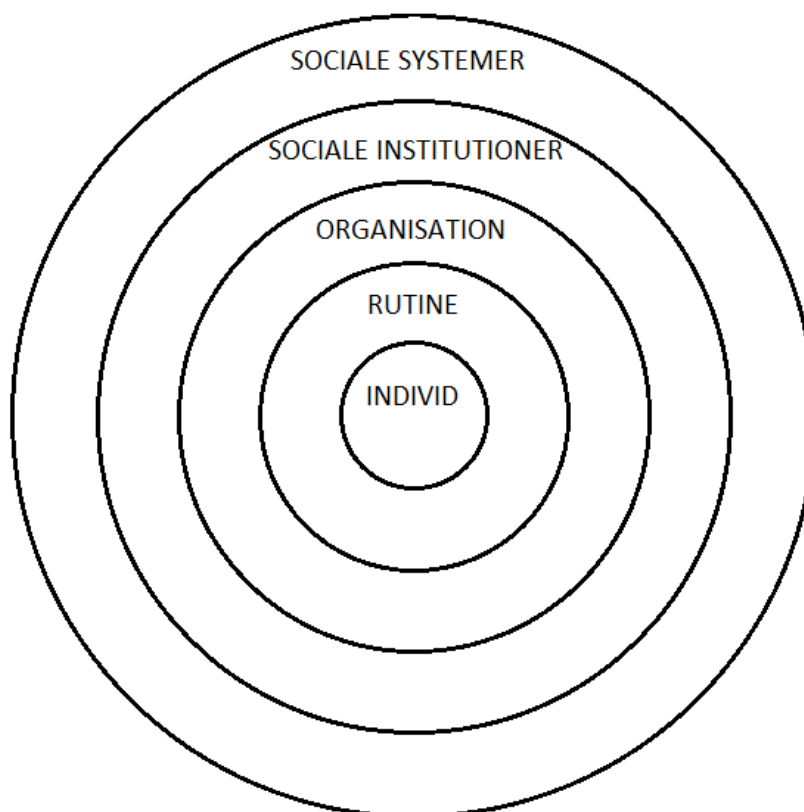
Medierne kontrolleres ikke af statsmagten eller samfunds-eliten og kan derfor ikke direkte styres til at videreføre den herskende hegemoni. Men medierne har en hegemonisk funktion som medskabere af commonsense værdier, normer og måder at tale på, som *"reproduce an and*

legitimise the social system structure through which the subordinate classes ultimately participate in their own domination.” (Shoemaker & Reese 2014:81)

Hegemoni er altså tæt forbundet med den eksisterende magt. Men hegemonier er ikke statiske. De udfordres konstant og forandres over tid. Hegemonier kan blandt andet opretholdes ved at indoptage eventuel kritik og gøre den til en del af den hegemoniske artikulation (Gitlin 2003:256). Fx er der en konstant forhandling om, hvem der er inkluderet i det kulturelle, nationale 'os' og hvem der ikke er. Børn født i Danmark af immigrerede forældre kan fx omtales som andengenerationsindvandrere eller som nydanskere. I begge disse begreber ligger, at de hverken er helt indvandrere eller helt danske. Med begrebet andengenerationsindvandrer ses de dog som mere knyttet til indvandrerne, dvs. det nationale 'dem'. Med begrebet nydanskere godtages de som en del af det nationale 'os', selvom de stadig udpeges som nogen, der skiller sig ud; de 'nye i klassen' (Nielsen 2014:55). Den hegemoniske artikulation om 'dem' og 'os' er dermed lidt mere skjult, og den potentielle konflikt eller kritik af hegemonien er så at sige indoptaget i den hegemoniske artikulation, og dermed kan hegemonien bestå.

2.2. Hierarchy of influences-modellen

Analytisk kan medieindhold ses som en årsag, der fører til en række effekter som fx politiske holdninger eller ændringer. Omvendt kan medieindholdet også ses som en effekt af en række kræfter, der forårsager medieindholdet. Hierarchy of influences-modellen kan bruges til at kortlægge sådanne *“forces that shape media content, with content variables as effects.”* (Shoemaker & Reese 2014:xiv)

Figur 1. Hierarchy of influences-modellen består af fem niveauer. Kilde: Shoemaker & Reese 2014.

På individniveauet er den enkelte journalists baggrund i fokus. Så lægges de professionelle rutiner ovenpå og siden organisationens værdier og praksisser. Desuden påvirkes medierne af det, andre sociale institutioner i samfundet gør og skriver. Og endelig er der det ideologiske makroniveau, som Reese og Shoemaker i deres nyeste version (2014) kalder sociale systemer.

Megen medieforskning peger på, at immigranter generelt omtales overvejende negativt (Hussain et. al. 1997; Cottle 2006; Andreassen 2005, 2007; Nielsen 2014). Denne tendens gør sig ikke kun gældende i Danmark, men også i lande som fx Sverige (Runsten 2006) og Storbritannien (Law 2010). Hver analyse har sit eget fokus og nedslag i mediernes dækning og sit eget teoretiske perspektiv. Analyserne når derfor frem til forskellige forklaringer på, hvorfor medie billedet ser ud, som det gør, og kan indskrives på et eller flere af modellens niveauer alt efter deres fokus.

Det ligger både i modellens navn og i den grafiske cirkelfremstilling af den, at der er tale om et hierarki mellem de forskellige forklaringsniveauer. Det er lidt uklart, hvordan Reese og Shoemaker tænker hierarkiet, og dette har da også været kritiseret, siden modellen første gang blev præsenteret i 1991 (se fx Sonwalkar 2005:264; Keith 2011). Shoemaker og Reese (2014:8) beskriver hierarkiet som bevægelsen fra makro- til mikroniveau. Hvert niveau er indeholdt i de større niveauer. Individet er også en del af rutineniveauet, som igen er en del af organisationsniveauet osv. I forordet til den nye omskrivning anerkender Reese og Shoemaker, at *"Destabilized and reconstituted relations among citizens, media, and society make it harder to easily partition and completely contain the influences we examine within specific levels of analysis."* (Shoemaker & Reese 2014:xv)

Grænserne mellem modellens niveauer er altså flydende. Hierarchy of influences-modellen er dog anvendelig til at strukturere de forskellige forklaringer på, hvad der har betydning for medieindholdet (ibid.). Nogle niveauer ser ud til at have større betydning for, hvordan medierne dækker udlændingsspørgsmål end andre. Dette ses i denne analyse ikke som udtryk for et hierarki mellem forklaringsniveauerne, men snarere som udtryk for at nogle forklaringer synes mere valide end andre. Det kan skyldes, at nogle kræfter påvirker medieindholdet mere end andre, men det kan også skyldes, at nogle kræfter er mere undersøgt i medieforskningen end andre. Nogle årsagssammenhænge er simpelthen lettere at analysere end andre. I komparative studier mellem indholdet i aviser fra forskellige medieorganisationer kan man fx relativt let undersøge, hvorvidt mediets politiske ståsted har betydning for medieindholdet (organisationsniveau). Det er straks sværere at undersøge betydningen af den enkelte journalists baggrund (individniveau) eller af samfunds ideologiers betydning (sociale systemer).

Nedenstående gennemgang er naturligvis langt fra udtømmende for hverken medie billedet eller medieforskningen om immigranter. Men det skitserer de væsentligste forklaringer, som analysen bygger videre på.

2.2.1. Individ

Kun få undersøgelser sætter fokus på den enkelte journalists indflydelse på mediediskurserne om immigranter. Sonwalkar mener, at den såkaldte banale journalistiks fokus på 'os' og 'dem' blandt andet skyldes journalisternes egen baggrund, og at ingen – selv i de mest multikulturelle samfund – kan se sig undtaget fra i en eller anden grad at være mest interesserede i de, som ligner os mest og står os nærmest (Sonwalkar 2005:264).

Hans betragtninger om, hvordan journalisternes egne baggrunde er medvirkende til en banal journalistik om 'os' og 'dem', bygger ikke på empiriske undersøgelser, men er baseret på tidligere forskning og teori. Hans påstand er også svær at undersøge empirisk. I banaliteten ligger netop, at individet er ubevidst om mekanismerne, så hvis man spurgte journalister direkte, ville man sandsynligvis få svar, der modsagde dette. Sonwalkar konkluderer også, at det sjældent skyldes, at journalister er egentligt fordomsfulde:

"It is rare for any journalist to be openly prejudiced towards certain values or sections of society. But the fact remains that news is a 'human construction' (Hall 1982:148); journalists can scarcely remain untouched by the social and cultural environment in which they function. The bias in the news discourse is so institutionalized, naturalized and normalized that it seems benign, boring - and banal." (Sonwalker 2005:262).

Sonwalkar mener, at individniveauet i Reese og Shoemakers model er det vigtigste i hierarkiet, fordi *"professional values such as objectivity, accuracy, ethics or impartiality run secondary to this primary 'gate'"* (ibid.:264), hvor han med 'gate' hentyder til journalisters rygradsfornemmelse af, om noget er interessant eller ej. Først derefter vurderes nyhedsværdien i forhold til journalistiske rutiner og standarder. Sonwalkar argumenterer godt for sit synspunkt, og hvem kan se sig fri for at være påvirket af sin baggrund og det omliggende samfund? Det er dog en meget overordnet betragtning, og andre forskere når frem til konklusioner, der taler for, at individniveauet ikke har så stor betydning.

Albæk m.fl. (2010) har undersøgt, hvorvidt den danske journaliststand har en politisk bias. De konkluderer, at der ikke er belæg for at sige, hverken at journalister adskiller sig fra resten af samfundet i politiske præferencer, eller at deres egen politiske holdning spiller ind på holdningen i det medieprodukt, de skaber (Albæk et.al. 2010:108f). I stedet er det primært de journalistfaglige rutiner, der har betydning for holdningen i tv-indslag (ibid:112).

Modsat Sonwalkar er Albæk m.fl.'s undersøgelse empirisk baseret på en kombination af indholdsanalyse og spørgeskema. Selvom deres konklusioner umiddelbart kan ses som modstridende, kan der dog være grunde til at tro, at begge dele er rigtige. Albæk m.fl. undersøger mediernes dækning af politik. Det er et område, hvor der i journalistikken er stort fokus på ikke at være biased og lade sine egne holdninger som journalist påvirke medieproduktet. Måske står det anderledes til med dækning af andre emner, der ikke i udgangspunktet vurderes som politiske? Den journalistik, som Sonwalkar analyserer, handler også om emner som kriminalitet, sport og kulturstof. Har journalister på samme måde her fokus på ikke at være politisk biased? Sonwalkar mener klart nej. Det ligger så dybt i os alle at tænke os som del af en nation og et nationalt fællesskab, at vi ikke overvejer det politiske i at tænke sådan. Det kan således ikke på baggrund af Albæk m.fl.'s undersøgelse af bias i politisk journalistik udelukkes, at Sonwalkar har ret i, at den enkelte journalists forudfattede forståelse af egen nationale og/eller etniske identitet har indflydelse på, hvad der vurderes nyhedsværdigt i udlændingespørgsmål, samt på hvorfor og hvordan det vurderes nyhedsværdigt.

Et studie fra Canada viser, at kun 4,8 % af journalisterne tilhører synlige minoriteter eller ikke-hvide, mens det udgør 24,7 % af avislæserne (Bleich et.al. 2015:862). I Danmark er 99 % af journalisterne danske statsborgere (Skovsgaard et.al. 2012:157). Dette tal siger dog ikke noget om, hvorvidt de er synlige minoriteter, og det er måske heller ikke så overraskende i betragtning af, at de fleste journalister i Danmark arbejder på dansk. Men hvis individets egen etniske baggrund har betydning for, hvor nyhedsværdigt man finder stof om udlændinge, sådan som Sonwalkar (2005) mener, så kan det have betydning, hvis der er en etnisk skævvridning i journaliststanden i forhold til i resten af befolkningen, hvor der til sammenligning kun er 92 % danske statsborgere.⁹

2.2.2. Rutine

Det næste niveau i modellen er de journalistiske rutiner. Både medie- og kulturforskere har peget på en os-dem-dikotomi i pressen (Sonwalkar 2005; Nielsen 2014; Hervik 2004; Billig 1995). Det journalistiske kriterium om identifikation har formentlig en vis indflydelse på os-dem-dikotomien i medierne. Nyheder, der handler om 'os' selv, vurderes simpelthen mere nyhedsværdige end nyheder om andre (Sonwalkar 2005:267).

Billig har analyseret tv-nyheder i Storbritannien og bemærker, at man ikke skal lede længe i medierne for at finde markører for banal nationalisme – altså ikke nationalisme som bevidst ideologi, men snarere nationen som en selvfølgelig måde at inddele verden på. Han undersøger blandt andet, hvordan ord som *people, society, we, this* og *here* bruges i fx nyheder til at markere og fastslå nationen (Billig 1995:94).

Sonwalkar mener, at journalisternes rutiner medvirker til banal journalistik baseret på os-dem diskurser. Han konkluderer samtidig, at det er med til at fastholde samfundets hegemoniske relationer og uligheder (Sonwalkar 2005:270). Det banale skal ikke forstås som ufarligt, mener han: "*Banal journalism is hegemonic; it caters to the 'us' and presents one view as the worldview of an entire society or nation.*" (ibid.:263)

En del analyser har påpeget, at journalister ofte trækker på stereotyper i dækningen af immigranter og etniske minoriteter, og flere har analyseret stereotyperne omkring muslimske indvandrere. Generelt bliver muslimske mænd set som potentielt farlige, voldelige og kriminelle (se fx Andreassen 2007; Nielsen 2014), mens muslimske kvinder ses som undertrykte og uselvstændige (Andreassen 2005, 2007).

Maira (2009) nuancerer dette og forklarer, hvordan der i offentligheden og medierne skelnes mellem 'gode' og 'dårlige' muslimer. *Den gode muslim* bekender sig til værdier som demokrati og frihed og ytrer sig i offentligheden og viser sin loyalitet til det moderne samfund – i Mairas undersøgelse det moderne USA. "*By definition, 'good' Muslims are public Muslims who can offer first-person testimonials, in the mode of native informant, about the oppression of women in Islam.*" (ibid.:635)

Den dårlige muslim bliver derimod set som et symbol på alt det, USA og Vesten vil bekæmpe med krigen mod terror. Hvis man ikke åbent viser, at man er en 'god' muslim, er man automatisk en potentielt 'dårlig' muslim og dermed potentielt farlig (ibid.:633). De 'gode' muslimer får taletid og

⁹ www.statistikbanken.dk/10021

spalteplads i medierne, mens de 'dårlige' muslimer typisk ikke kommer til orde på egne præmisser (ibid.:635f), men snarere præsenteres som det, Cottle (2006) omtaler som en "folkedjævel".

Law (2010) kalder mediernes stereotype fremstilling af immigranter for et "fixed repertoire", fordi "*Country reports on media coverage confirmed that once a negative discourse on migrants or ethnic minorities was established it tended to remain prevalent*" (ibid.:208). Law forklarer ikke direkte, hvorfor negative stereotyper bliver *fixed repertoire*, men det ligger mellem linjerne, at noget, i den måde journalister arbejder på, gør, at de tyer til faste forestillinger og konklusioner. Det kan dermed synes sandsynligt, at journalistiske rutiner er en del af forklaringen, fx nyhedskriterierne, fokus på konflikt samt stramme deadlines.

2.2.3. Organisation

Det næste niveau i Reese og Shoemakers model er medieorganisationerne. En undersøgelse fra 1990'erne konkluderede, at mediernes dækning på udlændingeområdet er mere ideologisk end journalistfaglig, dvs. at mediets ideologiske ståsted og redaktionelle strategiske linje har stor betydning (Hussain et.al. 1997:43). En norsk analyse påpeger, at venstreorienterede medier i højere grad end højreorienterede medier bruger human interest-frames i dækningen af immigranter (Figenschou & Thorbjørnsrud 2015:791). Branton og Dunaway (2009) analyserer, hvordan en politisk bias finder vej ind i mediedækningen af immigranter. De konkluderer, at mediernes formodning om, hvad deres målgruppe gerne vil høre, har en stor betydning for den holdning, der kommer til udtryk i spalterne. Hvis læserne formodes at være negativt stemt over for udlændinge, bliver mediedækningen det således også (ibid.:268).

Denne tilpasning til læsernes holdning sker på trods af et professionelt ønske om objektiv og balanceret journalistik (ibid.:257), især fordi medieorganisationerne ønsker at skabe profit. Forenklet sagt prioriteres det sensationelle og negative, fordi det tiltrækker publikum og dermed øger profitten (ibid.:259).

Hallin (2015) pointerer, at kommercielle aviser typisk ikke regner immigranter for primær målgruppe – blandt andet fordi deres eventuelle sproglige barrierer ikke gør dem til de store avislæsere. Dermed har disse aviser en tendens til at vurdere historier med immigranternes perspektiv i fokus som uattraktive for deres læsere og annoncører (ibid.:878).

Flere studier har et bud på betydningen af mediernes geografiske placering for framingen af immigranter. Et studie fra USA viser, at medier, der har til huse tæt ved den amerikansk-mexikanske grænse, er mere negative i framingen af immigranter end medier længere væk fra grænsen (Branton & Dunaway 2009:264). Til gengæld slår et studie fra Canada og Storbritannien fast, at den nationale diskurs i forhold til immigranter er dominerende, så der kun er ubetydelige forskelle på framingen i nationale og lokale aviser (Lawlor 2015).

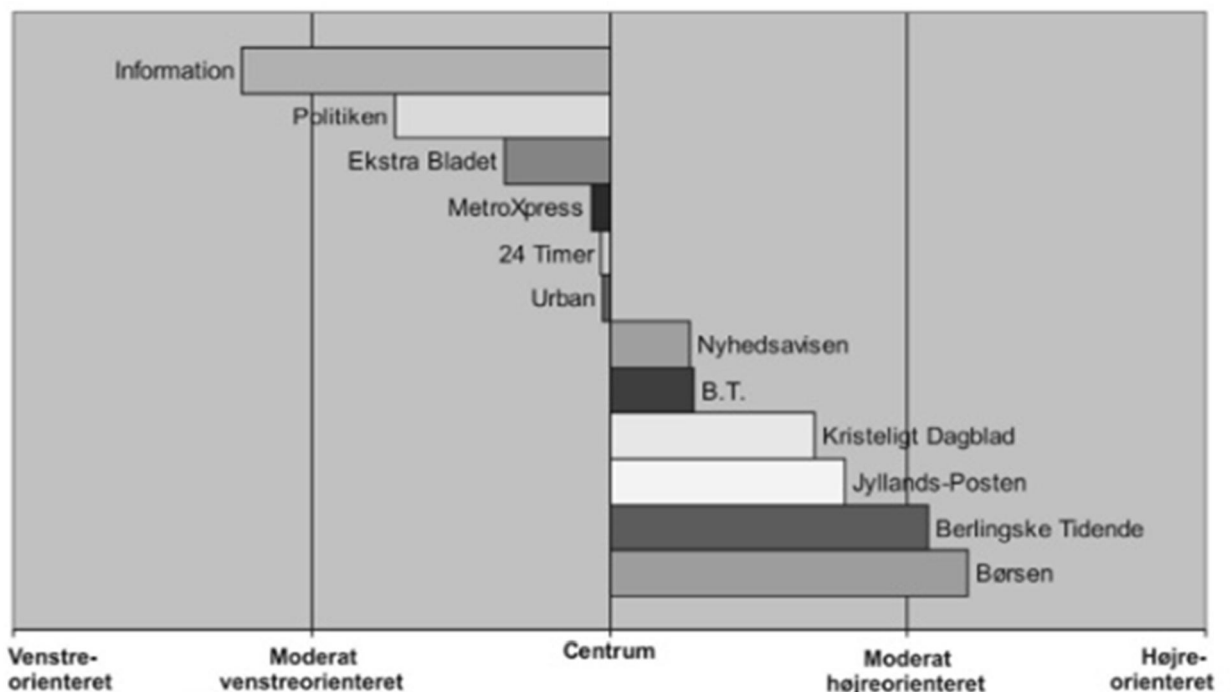
Da Danmark er et lille land, betyder nærheden til grænserne formentlig mindre her end i USA. Ud fra Lawlors konklusioner giver det derimod god mening udelukkende at analysere framingen i de nationale dagblade. Både målgruppe, profitmål og mediets politiske profil ser ud til at have betydning, mens geografi formentlig spiller en mindre rolle.

2.2.3.1. De danske medieorganisationer

Lad os derfor rette blikket mod de danske dagblades målgrupper, profitmål og politiske profiler. De nationale dagblade var tidligere knyttet til et af de store politiske partier og dette partis ideologi i det traditionelle firebladssystem (Lund 2013:9). Fra midten af 1900-tallet skete en professionalisering af journalistikken, som medførte, at partipressen udviklede sig til en omnibuspresse, der i stedet for politisk ideologi vægter publicistisk ideologi (Schultz 2007:7f). Samtidig skiftede ejerskabet fra politisk til overvejende selveje, og det medførte en øget kommercialisering og en afhængighed af annoncemarkedet (ibid.:8-11).

Omnibuspressen er ifølge Schultz karakteriseret ved et ideal om objektivitet og en meget bred målgruppe og dermed en bred stofudvælgelse (ibid.:9f). Hun argumenterer dog for, at pressesystemet i dagens Danmark har bevæget sig væk fra at være omnibuspresse til at være en segmentpresse, hvor aviser er målrettet mod nogle få livsstilspolitiske segmenter: *"Især Berlingske Tidende, Jyllands-Posten og Politiken har fundet en skarpere profil i udvælgelsen og vinklingen af nyhedsstoffet og i prioriteringen af stofområder, der harmonerer med avisernes overordnede observans"* (ibid.:16f). Hjarvard (2007) mener, at kommercialiseringen både fører til, at der kommer flere politisk neutrale aviser, men samtidig at der sker *"en funktionel differentiering, hvor forskellige avistyper under indtryk af såvel den politiske som den mediemæssige udvikling kommer til at varetage forskellige funktioner, der tidligere var indeholdt i stort set alle aviser."* (Hjarvard 2007:31).

Han har kortlagt dagbladenes politiske profiler ved blandt andet at undersøge, hvordan læserne opfatter avisernes politiske tendenser:

Figur 2. Læsernes vurdering af den politiske tendens i det journalistiske stof. Kilde: Hjarvard 2007:43.

Så selvom dagbladene i dag er politisk uafhængige og har objektiv journalistik som ideal, er der altså stadig politiske tendenser i den måde, dagbladene udvælger, framer eller vinkler stoffet.

På det organisatoriske niveau har 00'erne været kendetegnet af sammenlægninger og fusioner. Berlingske og Politiken etablerede fælles avistrykkeri i 2001, og Jyllands-Posten og Politiken fusionerede til et fælles mediehus. Det ser dermed i figur 2 ud til, at ejerskabet betyder mindre for den politiske tendens end det enkelte dagblads målsegment. Hvor Branton & Dunaway (2009) i USA når frem til, at ejerskab har en betydning for immigrantframingen, er det altså for danske dagblade i højere grad deres ideologiske – eller som Schultz kalder det "livsstilspolitiske" – profil, der har betydning.

2.2.4. Sociale institutioner

Næste niveau kalder Shoemaker og Reese i deres nye udgave for sociale institutioner, og her rykker fokus uden for den enkelte organisation (Shoemaker & Reese 2014:8). Dette niveau rummer samspillet mellem medierne og andre organisationer og udviklinger i samfundet. Som sagt er grænserne mellem modellens niveauer lidt flydende, og dette mesoniveau minder om modellens makroniveau, der kaldes sociale systemer. Forskellen er groft sagt, at på mesoniveauet analyseres strukturelle og institutionelle strømninger, mens makroniveauet fokuserer på ideologiske samfundsstrømninger (ibid.:8ff).

I forhold til mediedækningen af immigranter er de sociale institutioner et lidt underbelyst niveau. Shoemaker og Reese beskriver, hvordan blandt andet blogging har ført til, at medierne i dag i indgår i et såkaldt *networked public sphere* (ibid.:98). Denne offentlige sfære er uforudsigelig og kan ikke kontrolleres af hverken medier eller magthavere:

"Beyond the more institutionally constituted news – characterized as routinized and purposive work – the changes in the news system have provided more opportunities for non-routine events of... accident, scandal, and serendipity. These categories have new relevance online, where story appeal cannot be planned in advance." (ibid.:98).

Ørsten (2007) opsummerer, "at netværksstrukturen bliver særligt determinerende for netop vores samfundsperiode," og at det står klart, "at det er de nye informations- og kommunikationsteknologier, der er drivkraften i netværkssamfundet." (Ørsten 2007:6)

Medieorganisationer opgør også webhistorik som klik og likes, og det kan medføre et skift i de professionelle normer fra nyhedsværdi til publikumsinteresse (Shoemaker & Reese 2014:98f).

Hvilken betydning har dette skift mod en *networked public sphere* med fokus på publikumsinteresse for dækningen af immigranter? Cottle (2006) har beskrevet, hvordan 'moralisk panik' kan påvirke medieindholdet. Han trækker på Durheims teori om et *society in action*, hvor kollektiv frygt og bekymringer kan blive forstærket i medierne. Denne moralske panik fokuserer ofte på en såkaldt 'folkedjævel', dvs. den symbolske 'Anden' (Cottle 2006:56). Moralisk panik kan altså være medskaber af en hegemonisk artikulation (ibid.:57), og Cottle mener, at moralisk panik stærkt påvirker medieindholdet omkring udlændingespørgsmål:

"We only need, for example, to reflect on how sections of the mass media in diverse countries in Europe, Australia and elsewhere have recently sought to amplify public fears and anxieties around issues of immigration and asylum seekers, often racializing these groups as 'Others' in the process, to see how moral panics can find fertile soil on which to grow." (ibid.:58)

Cottle anerkender, at moralsk panik ikke kan stå alene som forklaring på, hvorfor medieindholdet ser ud som det gør. Folkedjævle får taletid fx på nettet – eller skaber selv en medieplatform at kæmpe fra (ibid.:57). Set i lyset af Shoemaker og Reeses *networked public sphere* kan man måske ligefrem sige, at der er flere offentlige rum, som har hver sin 'folkedjævel' eller 'Anden' og dermed hver sin underliggende moralske frygt.

Der er ikke nogen medieundersøgelser, der direkte påviser, hvordan antallet af klik på nettet påvirker dækningen af immigranter. Men det er et faktum, at journalister i dag forventes at levere nyheder hurtigt, fleksibelt og effektivt, og *"this pressure towards ever-greater efficiency takes place within the overall intrusion of marketing principles"* (Shoemaker og Reese 2014:128). Det er derfor forventeligt, at journalister i den nye *networked public sphere* dels i højere grad bruger et *fixed repertoire* af frames og vinkler (Law 2010) og dels tilpasser dette repertoire til det, læserne gerne vil have, så historierne får størst mulig gennemslagskraft. Og hvad er det læserne vil have? Den offentlige holdning er ikke så nem at kortlægge entydigt, men et studie baseret på data fra Eurobarometer fandt, at borgerne i hele Europa generelt overvurderede antallet af immigranter, og at denne overvurdering medførte et overvejende negativt syn på immigranter (Sides & Citrin 2007).

2.2.5. Sociale systemer

I de tidligste præsentationer af modellen fra 1991 og 96 kaldte Shoemaker og Reese dette makroniveau for *ideologi*. I den nyeste udgave kalder de det for *sociale systemer*, forstået som *"the structure of relationships among people and the institutions they create"* (Shoemaker & Reese 2014:64). De slår fast, at dette niveau er det mest komplekse, der opsummerer alle de andre niveauer og består af fx ideologiske, økonomiske, politiske og kulturelle subsystemer (ibid.).

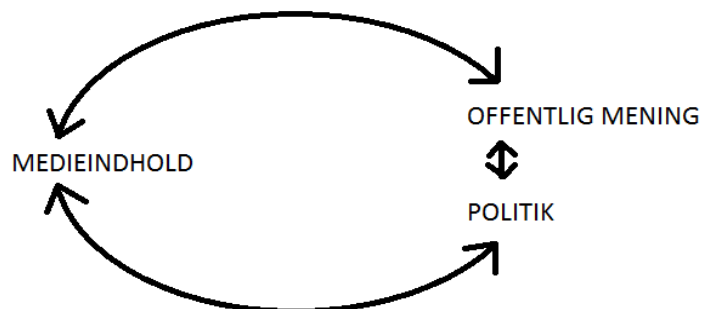
Dette niveau ses derfor som det øverste i hierarkiet, der påvirker medieindholdet. Når man undersøger hegemonisk artikulation, er det klart, at ideologier og sociale systemer spiller ind på, hvordan disse hegemonier opstår og bevares. Men sociale systemer alene kan ikke diktere medieindhold (ibid.:93). Hegemonier opstår på et hvilket som helst niveau. De stereotyper, som skabes i medierne, kan i lige så høj grad være resultatet af fx journalistiske rutiner som af samfundsideologier.

De sociale systemers indflydelse på medieindholdet er samtidig svære at undersøge empirisk. Shoemaker og Reese nævner, at de fleste medieundersøgelser på dette niveau er mere teoretiske end empirisk baserede. De fremhæver komparative studier, der kortlægger forskelle og ligheder mellem lande som eksempler, der forsøger at operere empirisk på dette makroniveau. Men de mener samtidig, at globalisering gør disse studier mere uklare, fordi hver nationalstat ikke er et lukket mediesystem. Medieindhold og mediesystemer er i et vist omfang blevet globale (ibid.:65).

Det kan også være svært entydigt at fastslå kausaliteten i de mønstre, der findes i samspillet mellem medier og offentlighed. Yilmaz (2006; 2015) kortlægger, at der er sket en ændring i diskursen om tyrkiske immigranter fra arbejdere til muslimer de seneste 30 år. Han konkluderer, at den ændrede og mere kulturaliserede diskurs har ført til en højredrejning i det politiske felt. Han taler om en "usandsynlig alliance" (Yilmaz 2015:38) mellem højreekstremistiske grupper og fx feminister og homoseksuelle bevægelser, der ser en fælles modstander i islam. Dette har medført en ny hegemoni i den offentlige debat i form af en imaginær identifikation med en fælles sag (ibid.:46).

"It means that social division is basically envisioned in ethnic and cultural terms, and the redistribution of resources is now discussed as a matter of ethnic and cultural differences rather than class formations. The left/right distinction is replaced by a cultural distinction between dogmatism and traditionalism on the one side (Muslim immigrants), and secularism and emancipation (Danish nation) on the other." (Yilmaz 2006:346)

Hans empiriske observationer af en mere kulturaliseret diskurs synes troværdige. Ligeså gør hans makroobservationer af en politisk højredrejning på området. Men kunne denne højredrejning ikke også være en medvirkende årsag til den ændrede diskurs og medieframing? Det ene udelukker vel ikke det andet? Medierne er en markant spiller i offentligheden og påvirker derfor den offentlige holdning og de sociale systemer, som igen påvirker medierne:

Figur 3. Mediernes indhold har en effekt på offentlighedens holdninger og på den politiske retorik og det politiske indhold. Men offentlige meninger og den førte politik har også en effekt på, hvad medierne skriver. På analyseniveauet omkring de sociale systemers indvirkning på medierne, kan det derfor være svært klart at adskille effekter fra årsager. Egen model.

Et andet studie bekræfter, at medierne har været med til at give højrenationalistiske meninger medvind (Walgrave & Swert 2004). Her påvises, at en stigning i medieomtalen af immigration og tyveri i Belgien medførte en stigning i vælgertilslutningen til det ekstremt højreorienterede parti Vlaams Blok. Her kan dog fremføres samme kritik af kausaliteten. Måske er den øgede medieomtale af immigration og tyveri påvirket af den offentlige holdning, som samtidig gjorde at vælgertilslutningen til Vlaams Blok steg?

Branton og Dunaway har set på skævvridninger i mediedækningen af immigranter i USA og konkluderer da også, at den hovedsageligt negative bias i medierne både er skyld i befolkningens negative syn på immigranter og et resultat af befolkningens negative holdning (Branton & Dunaway 2009:268).

Siden angrebet mod World Trade Center i 2001 har frygt for terror for alvor sneget sig ind i mediedækningen af især folk med mellemøstlige aner. Maira mener, at terrorfrygten medfører en kulturel krig mod terror:

"Because terrorist do not resemble a 'conventional enemy' and can presumably blend into the citizenry, they must be contained by cultural as well as military tactics of repression. Countersurgency thus has a cultural front that rests on racialized understandings of populations." (Maira 2009:633).

Nielsen (2014) har undersøgt, hvordan denne terrorfrygt kommer til udtryk i danske tv-nyheder. Hun sammenligner tre sager: Anders Breiviks terror på Utøya i Norge, Lørs Dokaevs mislykkede terrorangreb, da hans bombe gik af for tidligt på et hotel i København og den såkaldte Glasvejssag, hvor otte unge med mellemøstlig baggrund blev anholdt for at planlægge et terrorangreb. Forskellene på disse sager er dels gerningsmændenes etnicitet og hudfarve, og dels om terroren blev udført eller ej. Hun konkluderer, at Breiviks handlinger bliver fremstillet som en afvigende værk – det er et enkelt individs handlinger. For Breivik er norsk, hvid og kristen, og han tilhører derfor samme 'gruppe' som resten af samfundet (Nielsen 2014:203f).

De 'brune' unge fra Glasvej fremstilles derimod som repræsentanter for en kulturel gruppe. Deres planlagte terrorhandling ses som muslimers værk, ikke som otte afvigende unges værk. Nielsen finder desuden, at *"den islamistiske terrortrussel fremtræder som så selvfølgelig en forventning til fremtiden for journalisterne, at et fremtidigt angreb er tæt på at blive tilskrevet faktisk status"* (ibid.:254).

Lørs Doukaev er interessant i den forbindelse. De første dage efter at hans bombe gik af for tidligt på et hotel i København, var både hans identitet, hans mål og hans motiv ukendt. Medierne lagde især vægt på hans udseende som værende fra Nordafrika og dermed på en indikeret arabisk tilknytning. Da det kom frem, at han var belgisk statsborger af tjetjensk oprindelse, blev især hans muslimske tro fremhævet (ibid.:167ff). Nielsen vurderer, at formodede arabiske raciale kropstegn og muslimsk tilhørsforhold kan ses som en prædefineret journalistisk framing af terrortruslen (ibid.:170). På mange måder passede Doukaev ikke ind i denne typiske formodede terrorist – blandt andet beskrives han som ikke særligt religiøs. På trods af at han senere blev idømt 12 års fængsel for terrorforsøg (ibid.:180), var det svært for journalisterne at frame ham som den typiske terrortrussel. Han endte i stedet med at blive framet som en lidt stakkels, forvirret ung mand, der ikke var dygtig nok til at lave veludført terror (ibid.:177ff).

Det kan altså se ud til, at diskurser og hegemoniske forståelser i offentligheden spiller en rolle for mediernes valg af frames om immigrantgrupper.

2.3. Opsummering

Ovenstående gennemgang af tidligere medieforskningsundersøgelser giver en række generelle antagelser om dækningen af immigranter, som denne undersøgelse bygger på. Helt overordnet antages det, at der er en hegemonisk artikulation i medierne, hvor:

- immigranter overvejende dækkes negativt, fx ift. emner som kriminalitet og sociale problemer
- journalister trækker på en række stereotyper og fast framing i dækningen
- immigranter og deres efterkommere ses som et mere eller mindre ekskluderet 'andet' i forhold til det nationale 'os'.

Det er ikke denne undersøgelses formål at hverken be- eller afkræfte disse antagelser, men derimod at analysere forskellene i de hegemoniske artikulationer i dækningen af to forskellige grupper af immigranter. Hvilken rolle spiller det for medieframingen, hvor folk kommer fra, og hvordan de ser ud?

Man skal være varsom med at drage generelle konklusioner om en stor gruppe mennesker alene ud fra det geografiske område, de stammer fra. Der er naturligvis store variationer inden for disse grupper på alle parametre. Men analytisk kan det være gavnligt at drage generelle grænser mellem grupper. Her opridses derfor nogle træk, hvor disse to grupper af immigranter generelt adskiller sig:

Raciale kropstegn:

- Mellemøstlige immigranter er generelt en *synlig minoritet*, da de ofte har mørkere hudfarve, og nogle medlemmer af gruppen klæder sig anderledes med fx muslimske hovedtørklæder.
- Østeuropæiske immigranter er oftere mindre synlige, da de overvejende er hvide i hudfarven.

Religiøs tilknytning:

- Bortset fra Israel har alle de mellemøstlige lande et muslimsk religionsflertal¹⁰, så mange immigranter fra området er muslimer. Islam er kendt som en religion, der i højere grad end fx kristendommen er en offentlig religion (Jensen 2007:174), hvor tilhængerne også offentligt synliggør deres religiøse tilknytning, fx i form af hovedtørklæder, bedekranse, skæg, korancitater og lign.
- Mange østeuropæiske immigranter er kristne. I Polen er ca. 90 % af befolkningen romersk-katolske¹¹, mens ca. 87 % af befolkningen i Rumænien tilhører den rumænsk ortodokse kirke¹². Det er de to lande, hvorfra der er størst indvandring til Danmark i disse år.

¹⁰ www.religion.dk/leksikon/mellem%C3%B8sten

¹¹ www.denstoredanske.dk/Sprog,_religion_og_filosofi/Religion_og_mystik/Romersk-katolske_kirkeforhold_mm./Katolsk_mission_i_Latinamerika_og_Afrika/Polen_%28Religion%29

¹² www.denstoredanske.dk/Sprog,_religion_og_filosofi/Religion_og_mystik/Gr%C3%A6ske_og_orientalske_kirker/Rum%C3%A6nien_%28Religion%29

Ophold i Danmark: ¹³

- Mange mellemøstlige immigranter har asyl eller familiesammenføring som deres opholdsgrundlag, og kun en lille del af denne gruppe har opholdstilladelse på baggrund af arbejde.
- De østeuropæiske immigranter kan benytte sig af EU-reglerne om arbejdskraftens frie bevægelighed, og størstedelen af denne gruppe har opholdstilladelse på baggrund af arbejde.

Det formodes på baggrund af disse generaliseringer, at der er forskel i den hegemoniske artikulation om immigranter fra hhv. Mellemøsten og Østeuropa. Undersøgelsen går ud fra en række hypoteser om framingen af disse to immigrantgrupper.

2.4. Hypoteser

Yilmaz' (2006; 2015) har påvist en kulturalisering af mediedækningen af tyrkiske indvandrere, hvor de fra 1980'erne og frem til 2001 er gået fra at blive set som arbejdere til at blive set som muslimer. Den samme tendens formodes at gælde for immigranter fra andre muslimske lande i Mellemøsten:

H1: Immigranter fra Mellemøsten frames overvejende som muslimer og som repræsentanter for en kultur.

Denne tendens formodes ikke i samme grad at slå igennem for immigranter, der ikke er *synlige minoriteter*. Østeuropæerne skiller sig ikke i samme grad ud fra majoritetsbefolkningen i Danmark. Og lige som de tyrkiske gæstearbejdere i 1960'erne kom hertil primært for at arbejde, kommer østeuropæiske indvandrere i dag typisk også til Danmark med en arbejdstilladelse:

H2: Østeuropæiske immigranter frames overvejende økonomisk som arbejdstagere.

I den negative dækning af immigranter, som flere undersøgelser har påvist, anses immigranter ofte for at være årsag til samfundsproblemer. De er med andre ord en form for samfundstrussel:

H3: Sikkerhedsframes bruges for begge grupper.

Maira beskriver, hvordan alle muslimer ses som potentielle terrorister – det hun kalder *dårlige muslimer* – medmindre de aktivt tager afstand fra visse værdier i islam. Andreassen (2007:200ff) og Nielsen (2014:56) konkluderer, at især mænd med mellemøstlig baggrund ofte ses som aggressive, truende potentielle volds- eller voldtægtsforbrydere:

H4: De mellemøstlige immigranter ses i sikkerhedsframingen som potentielle terrortrusler eller som voldelige.

Nielsen (2014) uddyber dette ved at analysere, hvordan raciale kendetegn har betydning for mediernes framing af potentielle terrortrusler. Hun konkluderer, at 'hvide' immigranter ikke i samme grad ses som potentielle terrorister som 'brune' personer – uanset om disse er immigrerede hertil eller født her. Derfor antages det, at østeuropæerne ikke bliver framet som potentielle terrorister, men snarere som økonomiske trusler:

H5: Østeuropæerne ses i sikkerhedsframingen overvejende som en trussel i forhold til berigelseskriminalitet som fx tyveri og røveri.

¹³ www.statistikbanken.dk/VAN8

Hypotese 1-5 formodes at gælde overordnet for samtlige dagblade. Der forventes en række forskelle dagbladene imellem, fordi deres segmentering ser ud til at have betydning for det journalistiske stof. Disse forskelle kan kaste yderligere lys på forskellene i de hegemoniske artikulationer om de to immigrantgrupper.

Aviser som EkstraBladet og BT er mere afhængige af løssalg end de øvrige nationale dagblade. Løssalgsbladene formodes derfor i højere grad at gå efter budskaber, der sælger, og efter sensationisme (Lawlor 2015:936) i dækningen af immigranter. Dette forventes at føre til øget brug af sikkerhedsframing:

H6: EkstraBladet og BT framer oftere immigranter som sikkerhedstrusler end de øvrige dagblade.

Kristeligt Dagblad har segmenteret sig som en nicheavis med særligt fokus på tro, eksistens og etik. Disse fokuspunkter lægger især op til kulturelle frames:

H7a: Kristeligt Dagblad anvender overvejende kulturel framing af immigranter.

Hvis mellemøstlige immigranter primært ses som muslimer, mens østeuropæiske immigranter ikke ses som en særskilt religiøs gruppe, formodes Kristeligt Dagblad med sit fokus at interessere sig mere for den førstnævnte gruppe:

H7b: Kristeligt Dagblad skriver relativt mere om muslimske immigranter end om østeuropæiske immigranter.

Børsen er ligeledes en nicheavis med fokus på erhvervslivet. Dette lægger op til overvejende økonomiske frames:

H8a: Børsen anvender overvejende økonomisk framing af immigranter.

I økonomiske sammenhænge forventes østeuropæiske immigranter at være mere nyhedsværdige end mellemøstlige immigranter:

H8b: Børsen skriver relativt mere om østeuropæiske immigranter end om mellemøstlige immigranter.

Avisernes politiske ideologi forventes desuden at have en betydning for, hvordan immigranter frames. Tidligere studier har vist, at tonen overfor immigranter er mere negativ i højreorienterede medier end i venstreorienterede medier (bl.a. Hussein et.al. 1997), og at venstreorienterede medier oftere skriver human interest-historier om immigranter (Figenschou & Thorbjørnsrud 2015). Da denne analyse ikke undersøger hverken tone eller brug af human interest, er det lidt uvist, hvorledes disse ideologiske forskelle slår igennem i forhold til kulturel, økonomisk og sikkerhedsmæssig framing. Set i lyset af den mildere tone og større human interest-faktor kan det dog antages, at tendensen med faste stereotyper og fast framing af immigrantgrupper er mindre i venstreorienterede dagblade:

H9: Tendenserne i H1-5 er ikke ligeså tydelige i venstreorienterede dagblade som i højreorienterede dagblade.

3. Metode

Der er en række kriterier, som akademiske undersøgelser bør forholde sig til uanset metode. Det drejer sig især om *validitet*, dvs. om undersøgelsen måler det, den tiltænker at måle; *reliabilitet*, dvs. om der er konsistens i målingerne og *replikation*, dvs. om undersøgelsen kan gentages (se fx Deacon 2010:130ff, 363; Andersen et.al. 2012:37,113).

Denne undersøgelse er en deduktiv, kvantitativ indholdsanalyse. Undersøgelsens videnskabsteoretiske grundlag samt metodens styrker, svagheder og de akademiske kriterier overvejes nedenstående, hvorefter hypoteserne operationaliseres til målbare kategorier.

3.1. Videnskabsteoretisk perspektiv

Deacon m.fl. skriver, at forskningsmetoder "*are ways of gathering the evidence required by competing definitions of what counts as a legitimate and worthwhile approach to the investigation of social and cultural life*" (Deacon et.al. 2010:3). Der er således implicite videnskabsteoretiske positioneringer i valget af metode. Deacon m.fl. mener, at det i kommunikations- og medieforskning især gælder positivisme, konstruktivisme og kritisk realisme (ibid.).

Groft sagt mener positiver, at virkeligheden eller sandheden eksisterer uafhængigt af, om vi beskuer den. Det er således forskerens fornemmeste opgave at være objektivt observerende og finde den rette måde at måle virkeligheden på for at kunne beskrive den. Positivistiske metoder er derfor overvejende kvantitative (ibid.:3f).

Omvendt mener konstruktiver, at virkeligheden skabes udelukkende i samspillet mellem de, som agerer i den; herunder forskeren som beskuer den. Den fornemmeste opgave for forskeren er således at fortolke og beskrive den konstruerede virkelighed under bevidst refleksion over sin egen subjektivitet. Konstruktivistiske metoder er derfor overvejende kvalitative (ibid.:5ff).

Kritiske realister er enige med konstruktiver om, at den sociale virkelighed skabes og forandres i det levede liv, men mener samtidig som positiverne, at den konstruerede virkelighed er observerbar, selvom kritiske realister – modsat positiverne – ikke anser den for permanent. Kritiske metoder kan således være både kvantitative og kvalitative og er ofte interdisciplinære (ibid.:8ff).

Denne undersøgelse bygger på et kritisk realistisk videnskabsperspektiv. Som ved en positivistisk tilgang er udgangspunktet, at framingmønstrene findes uafhængigt af, om vi undersøger dem eller ej. Men selvom disse mønstre er objektivt observerbare, anses de for konstruerede og foranderlige og altså ikke som udtryk for en 'sandhed'.

Også det blik, hvormed disse mønstre analyseres, anses for konstrueret, dvs. der ligger en subjektiv vurdering i operationaliseringen af kategorier, søgeord, immigrantgrupper osv., som vil påvirke analyseresultatet. Andre operationaliseringer, kategorier eller definitioner ville formentlig føre til, at mønstrene ville tage sig anderledes ud. Derfor er det vigtigt at have et gennemtænkt og velbeskrevet undersøgelsesdesign og forholde sig til undersøgelsens validitet, replikation og reliabilitet.

3.2. Fordele og begrænsninger ved kvantitativ metode

Kvantitativ metode er en styrende metode, som giver svar på de spørgsmål, der stilles (ibid.:119). Kvantitativ indholdsanalyse er således anvendelig, når man ved, hvad man kigger efter og ønsker at se mønstre i bestemte fænomener på tværs af tekster, som her fx i medieframingen (Elmelund-Præstekær 2014:185). Til gengæld er kvantitativ indholdsanalyse ikke en eksplorativ metode, hvor tekster kan undersøges åbent for at finde ideer eller nye indsigter. Den er heller ikke egnet til at undersøge detaljer eller variationer i enkelte tekster (Deacon et.al. 2010:119). Der ligger altså en metodisk begrænsning i, at analysen er dybt afhængig af, at der på forhånd opstilles veldefinerede kategorier (Elmelund-Præstekær 2014:185).

En kvantitativ indholdsanalyse forenkler store mængder data, så mønstrene i dem træder frem (Deacon 2010:119). Faste analyseenheder låser dog samtidig det blik, man ser på empirien med. Man finder så at sige, hvad man leder efter, men ser ikke eventuelle mønstre, som der ikke undersøges for. Hallin advarer mod den simplificering, der ligger i kvantitative medieanalyser:

"This is perhaps most obvious in large-scale quantitative studies involving many cases, in which there is a strong temptation to assume that any one of those cases, each system should be able to be represented by a single stable value on any given variable. But that is not how media systems, or systems in general, are. Systems are complex and dynamic" (Hallin 2015:887).

Det er klart, at der sker end langt større forenkling af data (fx avisartikler), når de gøres til kvantificerbare kodninger end ved kvalitative gennemlæsninger, men er problemet om en fastfrysning af resultater fra systemer, der faktisk er i konstant bevægelse ikke en af forskningens generelle udfordringer – uanset metode? Klassiske antropologiske studier af fjerne folkeslag har i særdeleshed benyttet kvalitative metoder som fx observationer og er alligevel på samme måde udsat for kritik af at fastfryse forståelsen af en kultur, som er under konstant forandring (se fx Baumann 1999:83ff; Hastrup 2011:12f).

Kvantitativ indholdsanalyse er altså en metode, der har sin styrke som en deduktiv og deskriptiv metode, hvor teori styrer dels hvilke mønstre, der ledes efter i empirien, og dels hvordan disse mønstre skal fortolkes og forklares.

Den deduktive tilgang er et naturligt valg for denne undersøgelse, der står på skuldrene af tidligere medieundersøgelser af omtalen af immigranter. Dette speciale dykker med hypoteser baseret på indsigter fra tidligere undersøgelser ned i en del af dette emne, der hidtil ikke er undersøgt.

Denne undersøgelse er desuden deskriptiv. Analysen undersøger og beskriver, hvordan medieframingen af de to immigrantgrupper ser ud, men kan ikke i sig selv sige noget om hverken årsagen til, at framingen af immigranter ser ud, som den gør, eller hvilken effekt det har, at medieframingen ser sådan ud. Det betyder ikke, at speialet ikke inddrager dette. Det er blot ikke empirisk baseret, men analyseres ved at sammenholde resultaterne fra den kvantitative analyse med teori og tidligere undersøgelser.

3.2.1. Reliabilitet og replikation

Den kvantitative indholdsanalyse har nogle fordele i forhold til reliabilitet og replikation.

Reliabilitet er et mål for, hvor konsistent analysens målinger er (Skovsgaard & Svith 2014:68ff).

Replikation er et mål for, om gentagelser af undersøgelsen ville give samme resultater.

Gentageligheden i en kvantitativ indholdsanalyse er høj. Hvis man søger på de samme søgeord på de samme datoer og medier, vil man finde de samme artikler, og der vil stå det samme i dem.

Dette er en af de store fordele ved indholdsanalyse frem for andre kvantitative metoder som fx spørgeskemaundersøgelser, hvor det ikke er sikkert, at den samme person vil svare helt det samme, hvis vedkommende bliver spurgt igen (ibid.:75). Så længe procedurerne og undersøgelsesdesignet er eksplicite, er replikationen høj i en kvantitativ indholdsanalyse som denne, for undersøgelsen kan let gentages med samme resultat (Elmelund-Præstekær 2014:189).

Det er ikke på forhånd givet, at reliabiliteten er høj i et kvantitativt studie, for der vil oftest være et vist kvalitativt element i vurderingerne. Det er dog nemmere at måle og optimere reliabiliteten i kvantitative studier end i rent kvalitative studier. Reliabiliteten afhænger af, hvilke kategorier der analyseres. Jo mere subjektiv vurderingen af kodningen er, jo sværere vil det være for forskellige personer at ramme fuldstændig samme koderesultat. Dette bør medtænkes i udarbejdelsen af kodeskema og -vejledning, så man forsøger at minimere kategorier bygget på vurderinger (ibid.:198f). Det er dog oftest ikke muligt helt at undgå sådanne vurderingskategorier i en indholdsanalyse. Denne undersøgelse med fokus på framing, er nødt til kvalitativt at vurdere framingen i hver artikel. For stadig at leve op til kriteriet om reliabilitet bygger disse vurderinger på velovervejede og eksplicite operationaliseringer af de enkelte frames, og der udføres interkoderreliabilitetstest for at fastslå, om enigheden blandt koderne er høj nok.

3.2.2. Validitet

Validitet er et mål for, hvor troværdig undersøgelsen er, dvs. om man analyserer dét, man tiltænker at analysere (Skovsgaard & Svith 2014:62ff). Kvantitativ indholdsanalyse er afhængig af foruddefinerede analysekategorier, og derfor er det en udfordring validt og troværdigt at analysere komplekse begreber kvantitativt (ibid.:65f). Hvordan indfanger man fx begreber som immigration på tværs af en lang række tekster? For at sikre et validt analyseresultat er det derfor vigtigt med eksplicite og nøje gennemtænkte operationaliseringer af komplekse begreber. Komplekse begreber kan også brydes op i mindre komplekse begreber. I denne analyse er det især de tre typer af frames – kulturel, økonomisk og sikkerhedsmæssig – som er komplekse at operationalisere og vurdere. Derfor opererer kodeskemaet med underframes, der er mere konkrete. Handler artiklen fx om arbejdsmarkedsforhold, er der tale om en underframe til de økonomiske frames. Ved på den måde at gøre komplekse begreber som kultur, økonomi og sikkerhed til mere konkrete begreber som fx religion, boligforhold og terrortrussel højnes analysens validitet.

Der er også en række fejkilder, som kan påvirke analysens validitet, fx falske positive eller falske negative resultater (Deacon et.al. 2010:136). Disse fejkilder er relateret til udvælgelsen af empirien. Falske positive resultater fremkommer, hvis der medtages artikler, som fx ikke handler om de to immigrantgrupper. I denne analyse er der fx en gråzone af artikler, der omtaler muslimer uden at præcisere, hvor de stammer fra. Ofte bruges betegnelsen muslim synonymt med mellemøstlige indvandrere, (som fx Andreassen 2007 konkluderer). Læsernes tanker vil derfor ofte være sporet ind på denne minoritetsgruppe ved artikler om muslimer, selvom det

langt fra er sikkert, at der er tale om mellemøstlige immigranter. Muslimer kan fx også være danske konvertitter eller fra lande som Malaysia og Somalia. At medtage artikler om muslimer, som måske ikke er fra Mellemøsten, ville give falske positive resultater. Det ville desuden give en bias i forhold til hypoteserne, da artikler med dette ordvalg formentlig fokuserer mere på religion og dermed overvejende vil høre under kulturel framing. For at højne analysens validitet i forhold til falske positive resultater er det derfor præciseret, at der specifikt skal være tale om immigranter fra Mellemøsten i artiklen.

Falske negative resultater er artikler, som egentlig burde være med, men som ikke medtages, fx fordi søgeordene er for præcise og snævre. Hvis det fx er et søgekriterium, at artiklen skal indeholde ordene Mellemøsten eller mellemøstlig, udelukkes artikler, der fx nævner "syrisk flygtning" eller "irakisk mand". Dette ville give falske negative resultater, som ville gøre undersøgelsen utroværdig. Dette korrigeres her ved at foretage en bred søgning i artikeldatabasen Infomedia (se afsnit 3.7 om søgeord), hvorved udvælgelsen af relevante artikler fortrinsvist bliver et manuelt arbejde for koderne.

3.2.3. Komparativitet

Kvantitative metoder er gode til komparative analyser, hvor man sammenligner fænomener, der på mange parametre ligner hinanden, men på et eller få parametre adskiller sig. I denne analyse sammenlignes den hegemoniske artikulation af to grupper af immigranter.

Det er vigtigt at være bevidst om, hvad ens analyse kan sige noget om. En god kvantitativ indholdsanalyse kan afdække et mønster ud fra en lille flig af det. Det kan sammenlignes med mønstre i et kalejdoskop fyldt med perler. Man kan godt beskrive hele mønsteret ved at beskrive en sjettedel af det. Men i næste øjeblik når kalejdoskopet drejes fremtræder et nyt mønster, fordi perlerne ligger anderledes i forhold til kalejdoskopets spejle. På samme måde ændrer framingen af immigranter sig over tid. En analyse som denne vil derfor altid give et øjebliksbillede af det målte tidsrum. Det komparative fokus i denne undersøgelse er ikke – som hos fx Yilmaz (2006) – på, hvordan framingen ændrer sig over tid, men derimod på hvilke forskelle der er mellem framingen af de to grupper. Det er derfor valgt kun at have et tidsnedslag i denne analyse. Analysens komparative fokus diskuteres i afsnit 5.1.

3.3. Analyse kategorier og intersektionalitet

Valget af analysekategorier er afgørende for, hvad analysen i sidste ende kan sige noget om. I dette speciale fokuseres på forskellene **mellem** to immigrantgrupper baseret på geografi. Allerede her ligger en generalisering og simplificering. Intersektionalitet er et redskab til også at inddrage forskellene **inden for** hver gruppe og ikke kun mellem grupperne.

Det giver mening at inddrage begrebet intersektionalitet i analysen, "*når man vil forstå klassiske, sociokulturelle, identifikations- og differentieringskategorier som f.eks. køn, etnicitet, seksualitet, race, alder og handicap i deres indbyrdes sammenhænge. Begrebet fremhæver, at kategoriernes effekter ikke kan forstås løsrevet fra hinanden*" (Staunæs & Søndergaard 2006:43).

Crenshaw (2006) bruger fx den intersektionelle tilgang til at undersøge, hvordan kategorier som race og køn interagerer med hinanden i forhold til hustruvold mod farvede kvinder i USA. Hun argumenterer for, at disse kvinders problemer er nogle andre end hvide voldsramte kvinders, fordi raceproblematikker som fx en sværere tilgang til arbejdsmarkedet også spiller en rolle.

Med *hegemonisk artikulation* som det overordnede teoretiske perspektiv kan en intersektionel tilgang belyse, hvordan magt og hegemonier er resultater af et samspil af forskellige faktorer. Tidligere undersøgelser viser, at kategorier som fx race og køn kan være lige så relevante for framingen af immigranter som deres nationalitet eller etnicitet (se fx Nielsen 2014; Maira 2009; Andreassen 2007). Mediernes opfattelse af minoritetskvinder er med andre ord forskellig fra opfattelsen af mænd fra samme minoriteter.

De kategorier, som medtages i denne analyse for at kunne belyse, hvordan de i forhold til framingen interagerer med immigrantgruppernes geografiske udspring, er: Race og køn. Desuden var generation tænkt ind som kategori i første omgang, men ved testkodning viste det sig, at denne kategori ikke lod sig operationalisere enkelt og meningsfuldt. Den er derfor ikke med i analysen. Se begrundelserne for dette i afsnit 3.8.2. om interkoderreliabilitetstest.

3.4. Variabler

Analysekategorierne skal operationaliseres. "*Analyseenhederne har egenskaber, som man ønsker at analysere... Egenskaberne kan antage forskellige værdier. Det er netop denne variation i egenskabernes værdier, man er interesseret i*" (Albæk 2014:30). Hver egenskab er en variabel.

3.4.1. Afhængig variabel

Undersøgelsens afhængige variabel er de forskellige frames i mediedækningen af immigranter. Det operationaliseres i analysen som tre overordnede frames: Kulturel, økonomisk eller sikkerhedsframe.

Det journalistiske stof om immigranter kan i princippet frames på utallige måder. Cheng m.fl. (2014) undersøger helt op til ti forskellige frames i spanske dagblades dækning af immigranter. I dette speciale analyseres dog kun tre overordnede typer af framing. Flere af de frames, som Cheng m.fl. finder frem til, kan slås sammen under hver af disse tre hovedframes, fx er "ofre for fremmedfjendske forbrydelser", "illegal immigration" og "organiseret kriminalitet" alle indeholdt i sikkerhedsframing.

At det lige er disse tre frames, som denne undersøgelse fokuserer på, bygger på tidligere medieundersøgelser, der også alle har framing (eller diskurs) som afhængig variabel:

- Yilmaz (2006; 2015) tager udgangspunkt i en *kulturalisering* som tese. Han undersøger hhv. kulturel og økonomisk diskurs omkring tyrkiske immigranter i danske medier. Han konkluderer, at der er sket en klar kulturalisering af diskurserne, og at mediedækningen har bevæget sig fra overvejende økonomisk til overvejende kulturel framing.
- Caviedes (2015) tager udgangspunkt i en *securitisation thesis* (ibid:897). Han analyserer hhv. økonomisk og sikkerhedsmæssig framing af immigranter i britiske, franske og italienske medier. Han finder, at økonomisk framing stadig er mere brugt end sikkerheds-/trusselsframing, men han afviser dog ikke, at der er en *øget sikkerhedsificering* af diskurserne.
- Lawlor (2015) ser ligeledes på økonomisk framing og sikkerhedsframing i canadiske og britiske medier. Hendes konklusion er, at brugen af sikkerhedsframing er øget over tid. Dette gælder især i Storbritannien, hvor nogle aviser sikkerhedsframer immigranter i mere end 80 % af artiklerne.

- Bauder (2008) ser på fire narrativer: Økonomisk, kulturel, trussels- og humanitært narrativ i mediedækningen af Tysklands nye immigrationslov, mens den var under udarbejdelse i årene 2001-04. Han finder, at mens det økonomiske narrativ er temmelig konsistent, svinger brugen af de andre narrativer ret meget alt efter udefrakommende begivenheder. Især trusselsnarrativet fluktuerer og stiger voldsomt efter bombningerne i Madrid i 2004.

Yilmaz, Caviedes og Lawlor undersøger altså hhv. kulturaliserings- eller sikkerhedificeringsteser – med andre ord om hhv. en kulturel framing eller sikkerhedsframing i stigende grad dominerer den hegemoniske artikulation i forhold til udlændinge. Alle de ovenstående undersøgelser medtager økonomisk frame som det, der så at sige måles op imod. Lawlors begrundet dette med, at *"economic change permeate almost all areas of public policy – immigration is no exception"* (Lawlor 2015:929). Den økonomiske framingskategori synes derfor næsten selvfølgelig i en undersøgelse som denne.

Dette speciale har ikke til hensigt at undersøge, om der finder en kulturalisering, sikkerhedsificering eller sågar økonomificering sted, men at undersøge, hvorledes den hegemoniske artikulation varierer mellem to immigrantgrupper. Derfor er det hensigtsmæssigt, at medtage både kulturelle frames og sikkerhedsframes som afhængige variabler sammen med økonomiske frames.

Både Yilmaz (2015) og Bauder (2008) opererer med en humanitær frame, hvor *"the issue of immigration is discussed (by the author or by the agents in the story) in terms of helping people in need"* (Yilmaz 2015:41). Denne framing er ikke medtaget som analysekategori i dette speciale, som i modsætning til alle de ovenstående undersøgelser ikke analyserer immigranter / udlændinge som en samlet gruppe. Humanitær framing forventes ikke at relatere sig til begge de her undersøgte immigrantgrupper, fordi den primært handler om flygtninge og emner relateret til flygtningegrupper. Kun få af østeuropæerne i Danmark i dag er flygtninge. En eventuel forskel i mediernes brug af humanitære frames vil således primært afspejle dette faktum, som i forvejen er åbenlyst.

3.4.1.1. Hvordan vurderes framingen?

Hver undersøgelse har forskellige parametre at vurdere framingen på, og disse parametre bliver ret centrale for undersøgelse. Nogle forskere bruger overordnede emner som en markør for framingen, mens andre vurderer tonen i artiklerne (negativ, positiv eller neutral) eller tæller bestemte ord. I denne analyse vurderes framing som den implicite forståelsesramme i artiklerne.

3.4.1.1.1. Perspektivet vigtigere end emnet

Caviedes (2015) og Cheng m.fl. (2014) bruger begge emner som indikator for framingen. Caviedes har valgt tre emner for hver af de to frames i sin undersøgelse og vurderer, om artiklen handler om disse emner (Caviedes 2015:905f). Denne metode synes umiddelbart effektiv, men har dog også nogle metodemæssige ulemper. Eksempelvis er landets grænser et af de emner, der indikerer sikkerhedsframing, men artiklerne om grænseproblematikker handler ikke alle om sikkerhed og illegal indvandring, men også fx humanitære problematikker eller samfundsøkonomiske aspekter (ibid.:909).

Cheng m.fl. (2014) opererer til gengæld med emner, der er specificeret i detaljer. Derved imødekommer de ovenstående ulempe, men til gengæld ender de med at operere med ti forskellige frames.

Med fokus på kun tre frames er det uhensigtsmæssigt at specificere for meget, hvilke emner hvert frame indeholder. Som Caviedes' studie viser, er et givet emne ikke altid udtryk for en given framing. Emner ses derfor i denne undersøgelse som guidelines, mens det overordnede perspektiv, som emnerne anskues fra, er vigtigst for vurderingen af framingen.

3.4.1.1.2. Forståelsesramme snarere end en samling af ord

En anden måde at vurdere framing på er ved at finde bestemte ord eller fraser i teksterne. Disse ord er på forhånd definerede som indikatorer på en bestemt framing. Det kan fx være ord som "terrortrussel" eller "grænsekontrol" som udtryk for sikkerhedsframing (Lawlor 2015:926). Denne vurderingsmetode gør det muligt at være meget effektiv og systematisk i kodningen. Men metoden har også de samme begrænsninger som ved emnevurdering. Alle artikler med en bestemt frase eller et bestemt ord repræsenterer ikke nødvendigvis samme framing. Desuden er det et omfattende arbejde at udvælge de rette indikatorord og -fraser, hvilket gør metoden bedst egnet til meget store empiriske undersøgelser, hvor et omfattende forarbejde opvejes af besparelsen ved den systematiske kodning.

I dette speciale er der i stedet valgt den vurderingsmetode, som bl.a. Yilmaz (2015) bruger. Han ser på det overordnede perspektiv i artiklerne. Han kalder kodeprocessen for en semi-kvalitativ proces (ibid.:41), fordi koderne vurderer artiklernes perspektiv, dvs. den forståelsesramme artiklen sætter om stoffet. Udfordringen ved denne metode er, at det kræver nøje instruktion af koderne at finjustere deres skøn af framingen. Til gengæld giver denne vurderingsmetode i bedste fald mulighed for en højere målingsvaliditet end de mere systematiske metoder som udelukkende bruger ord, fraser eller emne som indikatorer. Ved de systematiske gennemgange vil der uvægerligt ske fejlurderinger, fordi det ikke er muligt at fange nuancerne i, hvordan ord og fraser anvendes. Ved den semi-kvalitative vurderingsproces skønnes for hver enkelt artikel. I denne undersøgelse fokuseres kun på tre frames, som har relativt tydelige forskelle mellem sig. Derfor er formodningen, at der med den semi-kvalitative vurderingsmetode relativt enkelt vil kunne opnås en høj målingsvaliditet i forhold til disse.

3.4.1.1.3. Tonen er ligegyldig

Det kan diskuteres, om artiklens tone er en del af framingen. I Lawlors (2015) undersøgelse indgår en score for, hvor positiv eller negativ artiklen er, mens andre som fx Yilmaz (2015:41) og Bauder (2008:102) mener, at tonen er ligegyldig. I dette speciale indgår tonen ikke i vurderingen af framingen.

Lawlor har kodet mere end 29.000 artikler i sin undersøgelse af immigrationsframes i UK og Canada (Lawlor 2015:919). En så omfattende empirisk undersøgelse er kun mulig ved at bruge computerprogrammer til at stå for vurderingen af framingen. Ud fra en række nøje udvalgte ord og fraser finder et program således en række frames i hver artikel. De vurderes så ud fra volumen, dvs. andelen af artiklens samlede frames og ud fra tonen, dvs. de positive og negative ord i den frase, der er udvalgt som framingfrase. Artiklens endelige tone udregnes som et tal (ibid.:926f):

$$\left(\frac{\text{alle positive ord}}{\text{artiklens samlede ord}} \right) - \left(\frac{\text{alle negative ord}}{\text{artiklens samlede ord}} \right)$$

Artiklernes tone kan bidrage med et ekstra perspektiv til analysen. Især hvis det viser sig, at der er markante forskelle, således at stort set alle positive nyheder skrives i en frame, mens stort set alle negative nyheder frames anderledes. Dette er dog næppe tilfældet. Som fx Cottle (2006) og Law (2010) påpeger, er de fleste nyheder om immigranter ret negative, og der er intet som tyder på at nogle frames bruges mere til positive historier end andre.

Lawlor skriver da også om sin metode: *"However, since it is unlikely for a sentence to be composed entirely of negative or positive words, the tendency is for net tone to range in the low positive or negative numbers centering around zero"* (Lawlor 2015:927).

Der er også en anden grund til at se bort fra tonen. Om en artikel er *for* eller *imod* ses som udtryk for vinklingen, mens framingen er den overordnede forståelsesramme, emnet sættes ind i. Et tænkt eksempel kunne fx være en artikel om, at den mellemøstlige kultur bringer mangfoldighed og berigelse til Danmark, mens en anden artikel derimod kunne hævde, at muslimsk kultur truer danske værdier. De vil således være modsat i tone over for den mellemøstlige, muslimske kultur, men de vil begge se mellemøstlige immigranter ud fra en kulturel forståelse, hvilket er det, denne undersøgelse er interesseret i.

3.4.1.1.4. Flere frames i samme artikel

Alle de fem undersøgelser nævnt ovenfor ser som en mulighed, at der kan være mere end en frame i en artikel. Ved de mere ord- og sætningsrelaterede vurderingsmetoder (fx Cheng et.al. 2014:201f; Caviades 2015:905f) kan dette ske, hvis artiklen indeholder flere af indikatorordene. Lawlor (2015) analyserer som nævnt også på sætningsniveau, og hun har endda indarbejdet i sin operationalisering, at der vil være flere frames i hver artikel, således at den endelige kodning er andelen af hver frame i forhold til det samlede antal frames i en artikel.

Yilmaz (2015) og Bauder (2008) har et mere overordnet syn på framing baseret på en semi-kvalitativ vurdering. Bauder udtrykker det således: *"While word and metaphor analyses attempt to unveil the political and cultural meanings embodied by particular words and terms, in this paper I am using argument analysis, which examines particular 'models of argumentation'... and identifies 'schemes of thought'... embedded in the examined text"* (Bauder 2008:102).

Han understreger, at sådanne argumentationsmønstre ofte overlapper hinanden, hvorfor de så må kodes som en slags mixet framing (ibid.). Yilmaz har ud over kategorierne 'mixet framing' og 'anden framing' sågar kategorien 'uklar framing' (Yilmaz 2015:42). Denne kategori synes overflødig, og i dette speciale markeres en artikel som 'anden frame', hvis den ikke vurderes at have en eller flere af de tre undersøgte forståelsesrammer. Hvis to eller flere frames står nogenlunde lige stærkt i artiklen, kodes den for begge frames.

3.4.1.2. Operationalisering af de tre frames

Her gennemgås kort, hvordan de tre frames vurderes under kodningen. For yderligere uddybning se kodevejledningen, bilag 2.

3.4.1.2.1. Kulturel framing

Kultur anskues her primært som skikke, religion og sociale forhold: *"A cultural perspective meant either that the issue at hand is being explained through immigrants' cultural or religious background or in relation to what it does to Danish culture/identity"* (Yilmaz 2015:41).

Immigranterne omtales som repræsentanter for en kultur, en religion, en etnisk gruppe eller en nationalitet. Artiklen omhandler emner eller problematikker af kulturel karakter, fx i forhold til værdier, livsanskuelser, livsstil og tøjvalg.

Det markeres i kodningen, om der er tale om religion, nationalitet / etnicitet eller anden forståelse af kultur.

3.4.1.2.2. Økonomisk framing

Økonomi anskues her primært sociologisk, dvs. det omhandler strukturelle forhold som fx arbejdsmarked, boligmarked og omfordelingspolitikker (fx overførselsindkomster).

Immigranterne beskrives som arbejdere, arbejdstagere, lønmodtagere eller lignende. Artiklerne omhandler forhold på arbejdsmarkedet, fx lønninger, fyringer, sprogbarrierer og arbejdsmiljø.

Desuden ses sociale forhold som primært relaterer sig til økonomi også i denne frame. Det gælder fx socialklasse, fattigdom, bolig og lignende.

Artikler, der anskuer emnet ud fra samfundsøkonomiske perspektiver, hører også ind under økonomisk framing, fx om udgifter til asylsystemet eller om økonomisk vækst.

Det markeres i kodningen, om der er tale om arbejdsmarked, boligmarked, samfundsøkonomi eller andet.

3.4.1.2.3. Sikkerhedsframing

Sikkerhed anskues i forhold til trusler af fysisk karakter eller i form af berigelseskriminalitet som fx tyveri og røveri. Det omhandler således ikke værdimæssige trusler – disse hører under kulturel framing.

Immigranterne beskrives som kriminelle eller farlige, fx i forhold til røveri eller mulig terror.

Artikler om grænsesikkerhed, fx det illegale aspekt af immigrationen og den fysiske grænsepatruljering og ID-kontrol, hører også til her. Hvis der samtidig er fokus på økonomi i forbindelse med grænsepatruljering og lign. er det mixet med økonomisk frame (samfundsøkonomi og grænsesikkerhed).

Det markeres i kodningen, om der er tale om terror, berigelseskriminalitet, grænsesikkerhed eller andet.

3.4.1.2.4. Anden framing

Hvis artiklen på ingen måde passer ind i nogen af ovenstående kategorier, skal den markeres som "anden framing". Denne kategori dækker altså over alle andre frames end kulturel, økonomisk og sikkerhedsmæssig.

3.4.2. Uafhængige variabler

De uafhængige variabler er de faktorer, der påvirker den afhængige variabel. Med andre ord: Hvilke ting har betydning for, om immigranter i en avisartikel frames i kulturelle, økonomiske eller sikkerhedsmæssige termer? Som nævnt kan en række faktorer have betydning. Udvælgelsen af uafhængige variabler er en afvejning af dels hvilke faktorer, der formodes at have størst betydning for brugen af framingen og dels den praktiske gennemførsel af kodningen. Her er især lagt vægt på, at gøre kategorierne så konkrete og simple som muligt for at sikre en vis validitet i

målingen. Desuden lægges vægt på, at alle kategorier er medtaget i undersøgelsen med et bestemt formål for øje. Som Deacon m.fl. skriver: *"Never count things simply for the sake of it: if you cannot provide a good reason for including a variable, get rid of it."* (Deacon et.al. 2010:123)

De udvalgte uafhængige variabler er:

- **Geografi / nationalitet**

Kommer immigranterne fra Mellemøsten eller Østeuropa?

Denne variabel er central for undersøgelsen. Da der er fokus på disse to immigrantgrupper, medtages ikke artikler om immigranter fra andre geografiske områder, herunder Afrika og Asien. Der kodes desuden ikke for enkelte lande inden for disse områder, for det vurderes, at det vil kræve et større empirisk grundlag, end det er muligt at opnå og bearbejde i denne undersøgelse, hvis en sådan detaljeringsgrad skulle kunne give generaliserbare indsigter.

- **Medie / organisation / journalist**

Hvilket medie bringer artiklen? Hvem er journalisten?

Disse variabler formodes at have betydning for medieindholdet, jf. de tre mikro- og mesoniveauer i Hierarchy of Influences-modellen i afsnit 2.2.

- **Sektion**

I hvilken sektion er artiklen bragt?

Artiklens emne kunne være relevant i forhold til brugen af framing, men en finmasket vurdering af emne bliver hurtigt tidskrævende og avanceret. Denne variabel er desuden ikke central i denne undersøgelse, men bruges til at korrigere for evt. bias. Derfor bruges blot sektion som en indikator for artiklens emne. Det er fx oplagt, at der er mere økonomisk stof og dermed mere økonomisk framing i økonomisektionen end i kultursektionen.

Følgende uafhængige variabler kodes med det formål at kunne analysere, hvordan disse spiller sammen om at påvirke framingen, som nævnt i afsnit 3.3 om intersektionalitet:

- **Køn**

Handler artiklen om kvinder eller mænd, eller er det en ukønnet omtale?

Tidligere undersøgelser (fx Maira 2009; Andreassen 2007) viser, at der er forskel på, hvordan minoritetsmænd og minoritetskvinder ses og omtales i medier. Kan denne forskel spores i framingen?

- **Raciale kropstegn**

Nævnes raciale markører, fx hudfarve eller synlig symbolik i hår, skæg eller tøjstil?

Denne undersøgelse fokuserer som nævnt på to immigrantgrupper, hvoraf den ene er at betragte som synlig minoritetsgruppe, og den anden ikke er. Derfor er det væsentligt at analysere, hvorvidt disse raciale forskelle nævnes, og om de evt. tillægges mere vægt i nogle frames end i andre.

Nærmere operationalisering af disse variabler findes i kodevejledningen, bilag 2.

3.5. Medievalg

Undersøgelsen er en indholdsanalyse af artikler fra nationale dagblade. Der er flere grunde til, at aviser udgør et godt empirisk grundlag. For det første er der en praktisk dimension, som gør indsamling og kodning af avisartikler langt lettere end fx radio- og tv-indslag. For det andet har aviser trods deres generelle nedgang i antal abonnenter stadig en stor gennemslagskraft, blandt andet fordi avisartikler deles på nettet, hvor de når en anden læserskare end avisens egen (Bleich et.al 2015:864). For det tredje viser undersøgelser, at *"printed newspapers are better at raising the public's awareness about a range of issues compared to other media types, including TV and online publications"* (ibid.:864).

Dette gælder også for danske medier. Lund (2013:24) gør i sin status over den danske dagspresse op, at fem nationale dagblade udgør *"den publicistiske motor i dagens Danmark"* sammen med Ritzaus Bureau og nyhedsredaktionerne ved DR og TV2. De fem dagblade, som Lund analyserer, er formiddagsaviserne Berlingske, JP og Politiken samt løssalgsbladene Ekstra-Bladet og BT. I dette speciale fokuseres på disse fem dagblade, som fordeler sig med to til venstre og tre til højre på den politiske kortlægning side 19. Desuden medtages tre mere nicheprægede aviser, da de forventes at kunne belyse tendenserne i forhold til framingsforskelle yderligere. Det drejer sig om Information, som er det mest venstreorienterede dagblad i undersøgelsen; Kristeligt Dagblad, som har særligt fokus på tro og etik; samt Børsen, som ifølge Hjarvard er længst til højre og fokuserer på økonomi og erhvervsliv.

Tv-nyhederne kunne også være oplagt empirisk grundlag for en undersøgelse af forskellene i framingen af de to immigrantgrupper. Nielsen (2014) har undersøgt, hvordan public service-nyhederne i tv framer hhv. synlige minoriteter, ikke-synlige minoriteter og majoritet i forhold til terrortrussel. I hendes undersøgelse inddrages visuelle effekter i analysen, da de er en væsentlig del af tv-mediets virkemidler. Det er en tidskrævende proces. De to tv-kanaler er underlagt public service-kravet, og deres nyheder har derfor en tendens til at være mindre politiserede end dagbladene (Albæk et.al. 2010). Det er dermed ikke sikkert, at en undersøgelse af tv-nyhederne ville give væsentlige indsigter til forskellene i framing, og dette er afvejet mod det øgede tidsforbrug ved kodning af disse medier, og derfor afgrænses fra at inddrage tv-indslag i indholdsanalysen.

3.6. Tidsnedslag og randomisering af datoer

Kodningen udføres på tilfældigt udvalgte datoer i 2014. Dette år er valgt for at få et billede, der er så aktuelt som muligt uden at være skævvredet af ekstraordinære omstændigheder. Mediedækningen i 2015 har været præget dels af et folketingsvalg og dertilhørende valgkamp og dels af ekstraordinære flygtningestrømme. Det vurderes derfor, at 2014 er et mere neutralt år, som kan vise framingstendenserne upåvirket af særlige begivenheder.

Datoer er valgt med tilfældighedsgeneratoren på random.org. Programmet har udvalgt tilfældige ugenumre mellem 1 og 52, som omsættes til datoer således, at det første ugenummer repræsenteres med en mandag, det næste med en tirsdag osv. Med denne metode frem for helt tilfældige datoer sikres, at der ikke sker en skævvridning i resultaterne, ved at der fx er mange søndage eller overvejende mandage osv. (Elmelund-Præstekær 2014:192). Se de randomiserede datoer i bilag 1.

3.7. Søgeord og artikeludvælgelse

Søgeordene er sammensat for at fange alle artikler om immigranter fra Mellemøsten og Østeuropa. Undersøgelsen bygger på en formodning om, at de to immigrantgrupper frames forskelligt. Det er derfor ikke helt lige til at finde søgeord, som fanger artikler om begge disse grupper. Søgestrengen er endt med at se således ud:

flygtning* asylansøger* *migrant* indvandrer* muslim* mellemøst* østeurop* østarbejder

De generelle søgeord om immigranter omfatter således:

- flygtning*
- asylansøger*
- *migrant* (med den første * dækker dette også immigrant*)
- *indvandrer* (fx anden- og tredjegerationsindvandrere, indvandrerbaggrund, osv.)

Disse giver en ret omfattende mængde af artikler, hvoraf kun en lille del er relevante, da artikler, der omhandler immigranter generelt eller fra andre områder, ikke skal medtages. Derfor skal der findes søgeord til hver af de to immigrantgrupper. Listen af omfattede lande er lang, og en prøvesøgning viser, at søgning på lande eller nationaliteter resulterer i alt for mange artikler, der falder helt uden for undersøgelsens emne. Derfor bruges i stedet mere generelle søgetermer:

- østeurop* (fx østeuropæer, østeuropære, østeuropæiske og Østeuropa)
- østarbejder*
- muslim* (fx muslim, muslim, muslimsk)
- mellemøst* (fx Mellemøsten, "mellemøstligt udseende")

Der ligger en lille bias i søgeordene østarbejder og muslim, da disse favoriserer hhv. økonomisk og kulturel frame. Men da disse ord ofte bruges i medierne, er de essentielle som søgeord for at fange relevante artikler, og der findes ikke lignende ord for de modsatte grupper, altså et alment brugt kulturelt biased søgeord for østeuropæere og et økonomisk biased søgeord for mellemøstlige immigranter.

Der er foretaget prøvesøgninger for at indkredse relevante artikler nærmere blandt andet ved at bruge operatoren som AND og OR. Herved faldt en del relevante artikler desværre ud af søgningen, da en artikel sagtens kan leve op til kriterierne, selvom den kun indeholder et af søgeordene, fx asylansøger. Står der et sted i teksten, at der er tale om en asylansøger fra fx Irak, lever artiklen op til udvælgelseskriterierne, selvom den ikke indeholder ord som muslim eller Mellemøsten. Dette medfører, at der i stedet har været et stort manuelt sorteringsarbejde, da det ikke var muligt at indkredse søgningen uden at misse relevante artikler.

De fremsøgte artikler udvælges ud fra fire kriterier:

- Artiklen skal omhandle immigranter fra enten Mellemøsten eller Østeuropa eller deres efterkommere.
- Immigranter skal være en del af artiklens hovedfokus.
- Artiklen skal handle om danske forhold.
- Det skal være en journalistisk artikel.

Den nærmere operationalisering af udvælgelseskriterierne kan ses i kodevejledningen, bilag 2, men herunder begrundes, hvorfor disse kriterier skal være opfyldt:

Det første kriterium er nærmest selvforklarende i selve undersøgelsens fokus på disse to grupper. Artikler om immigranter generelt eller om immigranter fra andre områder frasorteres. Kodevejledningen indeholder den liste over lande, som er forklaret i afsnit 1.4.2.

Det andet kriterium sikrer, at omtalen af immigranterne er så central i artiklerne, at det giver mening at tale om deres framing. Nævnes det fx kun i en bisætning, at en person har arbejdet med unge mellemøstlige indvandrerdrøge, er det næppe relevant for denne undersøgelse.

Det tredje kriterium sikrer, at det er danske forhold, der undersøges. Artikler om immigranter i andre lande ville i bedste fald være ligegyldige for undersøgelsen og i værste fald skævvride den, da der kan være andre problemstillinger i forhold til immigration, integration og udlændingelovgivning i andre lande.

Det fjerde kriterium sikrer, at det er journalistisk framing, der undersøges. Kronikker og debatstof skrevet af andre kan give et billede af de offentlige diskurser om immigranter, men denne undersøgelse har fokus på journalisters framing. Så kun egentlige journalistiske artikler medtages. Til gengæld er artiklens genre ligegyldig – alt fra nyheder, kulturanmeldelser og features til avisens ledere er interessant. Artiklens emne er også ligegyldigt for udvælgelsen. Alle emner er som udgangspunkt lige interessante. En udvælgelse på baggrund af emne eller genre kunne eventuelt komme til at skævvride resultatet, da det ikke er utænkeligt, at visse frames bruges mere inden for visse emner eller genrer.

3.8. Interkoderreliabilitetstest

Kodningen foretages af to kodere for at teste enigheden om hhv. udvælgelse og kodning af udvalgte artikler. Interkoderreliabiliteten måles som procentvis enighed, der bør være over 80 %, mens resultater mellem 67-79 % regnes for acceptable (Krippendorff 1980).

3.8.1. Udvalgelse af artikler

I interkoderreliabilitetstesten indgik tre datoer med i alt 161 artikler. Heraf var der enighed om 18 udvalgte artikler og 140 fravalgte artikler. Enigheden om udvælgelse er dermed ganske høj på **98,1 %** (158 af 161 artikler). De resterende tre artikler var kun kodet af en koder.

I den ene af de tre frasorterede artikler havde en koder lagt vægt på, at artiklen nævnte Syrien og "Syrienskrigere", mens den anden havde lagt vægt på, at det i faktaboksen står, at den nævnte Syrienskriger er fra Eritrea, dvs. afrikansk immigrant. Artiklen er dermed i gråzonen, men er frasorteret i den endelige undersøgelse.

De to andre artikler havde immigranter som kilder – den ene var med som deltager i en demonstration, den anden som forfatter. Den ene koder havde lagt vægt på, at artiklerne ikke handlede om immigranter i Danmark, men det er efterfølgende skærpet i kodevejledningen at sådanne artikler skal kodes, hvis kilders immigrantstatus nævnes som begrundelse for, at de er med i artiklen, hvilket var tilfældet i disse to artikler. De er medtaget i den endelige kodning. Ud over en præcisering af, at emnet er ligegyldigt, gav sorteringstesten ikke anledning til yderligere ændringer af kodevejledningen.

3.8.2. Kodning

De 18 artikler, der var enighed at udvælge, dannede grundlag for den videre test af kodningen.

En række af kodekategorierne er ikke baseret på skøn, men blot faktuelle oplysninger som aflæses i artikelsøgningen. Der forventes fuld enighed om disse, hvilket der også var i disse kodekategorier:

Avis, dato, sektion, længde, artikel-ID og journalist.

I kategorien *søgeord* havde en koder et sted glemt at markere kodeordet "indvandrer", men denne lille forglemmelse vurderes uden væsentlig betydning for undersøgelsen og ikke som udtryk for en egentlig uenighed.

Af de mere skønsmæssige kodekategorier var der **100 %** enighed om *immigrantgruppe* og *raciale kendetegn*. *Køn* var der enighed om i 17 af 18 tilfælde, dvs. **94,4 %**.

Kodekategorien *generation* skulle fastslå, om der var tale om førstegenerationsmigranter opvokset i et andet land eller om efterkommere født og opvokset i Danmark. Her var der kun enighed om 9 ud af 18 artikler, dvs. **50 %** enighed. Dette kunne bero på forskellige skøn, men det mest overraskende er, at der heller ikke var enighed om, hvorvidt generationen specifikt nævnes i artiklen eller skønnes af koderne. Ud af de ni artikler der var uenighed om, var der i seks tilfælde kodet "nævnes specifikt" af den ene koder og "udefineret" af den anden koder. Derudover var der i tre tilfælde kodet hhv. "nævnes specifikt" og "skønnes" af hver sin koder. Der var altså uklarhed om, hvordan og hvorvidt generation kan læses ud af artiklerne.

Denne variabel skulle belyse, om det har betydning for framingen, om der er tale om personer, som selv er indvandret til landet eller deres børn og børnebørn. Det ligger i både *søgeord* og *udvælgelseskriterier*, at der tydeligt skal være tale om immigranter eller deres efterkommere. Det viste sig i interkoderreliabilitetstesten, at dette gør, at langt de fleste af artiklerne enten er udefinerede i forhold til generationer eller handler om førstegenerationsmigranter. Kun meget få artikler handler udelukkende om efterkommere. Derfor er denne variabel ikke så væsentlig for analysen, som først antaget. Det er derfor på baggrund af interkoderreliabilitetstesten besluttet at droppe kodekategorien *generation* i den endelige undersøgelse.

3.8.2.1. Framing

Der var i alle artikler fuld enighed om den ene frame, mens der i fem tilfælde var uenighed om, hvorvidt der var et ekstra frame. Det giver i alt 23 kodninger for frames, hvoraf der var enighed om 18, dvs. en enighed på **78,2 %**. Der var til gengæld 100 % enighed om underinddelingerne af frames for de 18 fælles frames.

At der i fem artikler var uenighed, skyldes primært to ting:

A. Forskellig vurdering af, hvor stærkt den anden frame fremstår

Uenigheden mellem koderne blev drøftet efter testen. Koderne var enige om, hvad der er den stærkeste frame i artiklerne. Til gengæld var de i tre af artiklerne uenige om, hvorvidt den anden frame fremstod stærkt i artiklen. Kodevejledningen blev præciseret i forhold til, at der kun skal kodes for flere frames, hvis "begge frames står centralt i forhold til artiklens omtale af immigranter".

B. Journalisternes forsøg på neutralitet skaber en forståelsesmæssig gråzone

Udlændinge er et værdipolitisk omdiskuteret emne, og det kan være svært at finde neutrale ord og måder at omtale det på. I nogle af artiklerne har dette øjensynligt medført, at journalistens formuleringer er forståelsesmæssigt uldne, formentligt i forsøg på at være objektiv og neutral. Her læste koderne simpelthen artiklerne forskelligt. Et eksempel er fra en artikel, der handler om et politisk forslag om at fratage såkaldte Syriens-krigere deres pas og statsborgerskab. Der står:

”Hun [Trine Bramsen (S), red.] vil ikke gå i detaljer, men nævner foruden det forebyggende også »deling af efterretninger« med andre lande.

»Udfordringen ligger i at dokumentere, at man rent faktisk har de her planer. Men det handler først og fremmest om forebyggelse - det har PET også sagt - og for det andet om overvågning af de sociale medier,« siger hun.”¹⁴

Det fremstår af sammenhængen, at Syrienskrigere er et problem, fordi de anses for ”radikaliserede” (et ord der bruges i artiklen). Det ligger mellem linjerne, at dette er farligt, fordi de dermed er potentielle terrorister. De understregede ord i ovenstående citat blev således af den ene koder læst som, at det handlede om potentielle terrorplaner og dermed gav anledning til en ekstra frame om sikkerhed. Den anden koder læste det som, at det handlede om planer om at rejse til Syrien som kriger, og gav dermed ikke artiklen en terrorframe.

Denne forståelsesuenighed kan ikke løses med præciseringer i kodevejledningen. Det er faktisk uklart i artiklen, hvad der præcist tales om, og formentlig gør denne uklarhed, at avislæserne også vil forstå artiklen forskelligt. Uenigheder, der afspejler uklarhed i artiklernes formuleringer, kan ikke helt undgås i kodningen af artiklerne.

3.8.3. Opsummering af interkoderreliabiliteten

Kategori	Procentvis enighed
Udvælgelse	98,1 %
Avis	100 %
Dato	100 %
Sektion / sidetal	100 %
Længde	100 %
Artikel-ID	100 %
Journalistnavn	100 %
Søgeord	97,1 %
Immigrantgruppe	100 %
Framing generelt	78,2 %
- Frame 1	100 %
- Er der flere frames?	72,2 %
- Underframes	100 %
Raciale kendetegn	100 %
Køn	94,4 %
Generation	50,0 %
- skønnes eller specifik?	50,0 %

Tabel 1. Oversigt over den procentvise enighed for hver kodekategori.

¹⁴ ”Regeringen varsler ny strategi mod Syrien-krigere”, *Information*, 03.09.2014, min understregning.

Der er høj enighed på mellem 94 og 100 % om udvælgelsen og næsten alle undersøgelsens kategorier. Der er lavest enighed om kategorien generation samt om, hvorvidt denne nævnes specifikt. Denne kategori blev droppet i den endelige analyse.

Enigheden om framing ligger på 78,4 %, som er inden for det acceptable. Det ses i tabel 1, at uenigheden kun er i forhold til eventuelle flere frames i artiklerne. Koderne var fuldt enige om mindst en frame og alle underframes i samtlige artikler i testen.

3.9. Analysemetode

Dette er en bivariate, deskriptiv analyse: *"Bivariate descriptive analysis is concerned with describing the form and strength of associations between variables, as well as comparing the characteristics of the same variable in different populations, or different variables in the same population"* (Blaikie 2003:47). Data fra kodningen er nominelle data, dvs. svarene kan omsættes til tal, men tallene er ikke rangordnet i forhold til hinanden. I kategorien framing er 1 = kulturelt, 2 = økonomisk, 3 = sikkerhedsframe og 4 = anden, men frame 4 er ikke mere end frame 1. Det er frekvensen af hver svarmulighed, der er interessant, ikke talværdien af svaret.

I analysens første del testes hypoteserne. Her sammenlignes den afhængige variabel - framingen - i 'forskellige populationer', dvs. de to immigrantgrupper. Det er ikke altid nødvendigt med komplekse teknikker til at analysere data. Med optælling og simple matematiske sammenligninger kan man sagtens finde og beskrive mønstre i uni- og bivariate, deskriptive analyser (ibid.:51). Her foretages analysen derfor primært som procentsammenligninger. Da der ikke er lige mange artikler om hhv. mellemøstlige og østeuropæiske immigranter i dette empiriske datasæt, kan de ikke sammenlignes udelukkende ved at se på frekvensen, dvs. antallet af artikler med hver framing. Ved at se på procentandelen af hver frame ud af de samlede artikler om hver gruppe kan der foretages sammenligninger på tværs af de to datasæt (ibid.:59).

I analysens anden del bruges et intersektionelt blik, hvor korrelationer mellem den afhængige variabel og forskellige uafhængige variabler analyseres. Disse korrelationer kan dog ikke sige noget om, hvilken af variablerne, der påvirker den anden. For at kunne forklare sammenhængen må der laves formodninger om kausaliteten (ibid.:89). Analysen i sig selv kan således kun påpege mønstre, men de kan ikke forklares med dette undersøgelsesdesign. I diskussionen inddrages dog en række formodede kausale forklaringer med baggrund i tidligere medieforskning og teorier.

De intersektionelle korrelationer findes i en *cross-contingency tabel* ved at sammenligne observeret frekvens med formodet frekvens. Den formodede frekvens viser, hvordan korrelationerne mellem kategorierne vil være, hvis fordelingen er helt lige, og der således ikke er nogen betydende relation mellem kategorierne. Formodet frekvens udregnes ved at gange rækkesum med kolonnesum og dividere med tabellens samlede antal. Herved kan det måles, hvor der er under- og overrepræsentation af nogle korrelationer (ibid.:91ff). Til dette er det ikke nødvendigt at omregne frekvenserne til procenter, da der ikke sammenlignes på tværs af populationer, men ses på fordelingen inden for en given population, som kan være enten hver immigrantgruppe for sig eller de samlede artikler. I forhold til at måle intersektionalitet er det ikke så meget størrelsen af frekvenserne, der er interessante, men om nogle kategorier oftere sammenfalder end andre.

Der findes også forskellige koefficienter, der kan bruges til at udregne, om to variabler – fx køn og framing – er associerede til hinanden. Disse udregnes som et tal mellem 0 og 1, hvor 0 er ingen sammenhæng og 1 er fuldstændig afhængighed af hinanden, en såkaldt perfekt association (ibid.:97). For nominale data gælder det især *contingency coefficienten C*, *phi φ* og *Cramer's V* (ibid.: 97ff). Disse udregnes alle ud fra chi-rodnen, X^2 , hvor O er frekvens og E er den formodede frekvens:

$$X^2 = \sum \frac{(O - E)^2}{E}$$

Der er dog en nogle begrænsninger på, hvornår chi kan udregnes korrekt. Ingen af de formodede frekvenser må være under 1, og maksimalt 20 % må være under 5, fordi mange små E-værdier kan gøre, at chi bliver højere end den skulle (ibid.:98). Ved mange lave formodede frekvenser er man nødt til at slå kategorier sammen for at udregne chi, men dette påvirker naturligvis analysen, der så kun kan sige noget om de sammenlagte kategorier. I denne analyse medtages derfor kun korrelationskoefficienter, hvis det er muligt at udregne chi ud fra meningsfulde kategorier. Hvilken af koefficienterne, der er mest anvendelig, afhænger blandt andet af størrelsen på den cross-contingency tabel, som chi udregnes ud fra:

"It is not advisable to use C except with large tables, and φ cannot be used if both variables have more than two categories. [...] Cramer's V is the most commonly used measure where φ cannot be used." (ibid.:102)

Formlen for Cramer's V ser således ud:

$$V = \sqrt{\frac{X^2}{n \times (\text{smaller of } r - 1 \text{ and } c - 1)}}$$

Her er X^2 den udregnede chi; n er det samlede antal artikler i tabellen; r er antal rækker og c er antal kolonner i tabellen.

Analyseresultaterne præsenteres nedenstående i tekst, tabeller og diagrammer. Diagrammerne er udtræk fra spørgeskemaprogrammet Survey Xact, som er brugt under kodningen. Nogle steder i diagrammerne er procentsatserne ikke 100, hvis de lægges sammen. Dette skyldes afrunding af procentsatserne beregnet ud fra de samlede koderesultater. De er alle steder dobbelttjekket med to decimaler.

4. Analyse

Analysen dækker 35 tilfældigt udvalgte dage i 2014 fordelt ligeligt på ugedage. Søgeordene gav i alt 1721 artikler, heraf levede 225 op til udvælgelseskriterierne og er kodet. Nogle af artiklerne har flere frames, så det samlede antal frames i analysen er 264. Ingen af artiklerne har mere end to af de undersøgte frames. Der skrives langt mere om mellemøstlige immigranter, så 75 % af de analyserede artikler handler om denne gruppe og kun 25 % om østeuropæiske immigranter. Det betyder, at resultaterne er lidt mindre sikre for den østeuropæiske gruppe med 58 frames fordelt på 44 artikler. Der er desuden visse steder, hvor det ikke er muligt at analysere underframes eller intersektionelle kategorier for den østeuropæiske gruppe, fordi der her er for få forekomster til at drage konklusioner.

4.1. Test af hypoteser

Undersøgelsens første fem hypoteser handler om den samlede tendens i mediedækningen på tværs af de undersøgte dagblade. Framingen fordeler sig således på de to immigrantgrupper i dagbladene samlet:

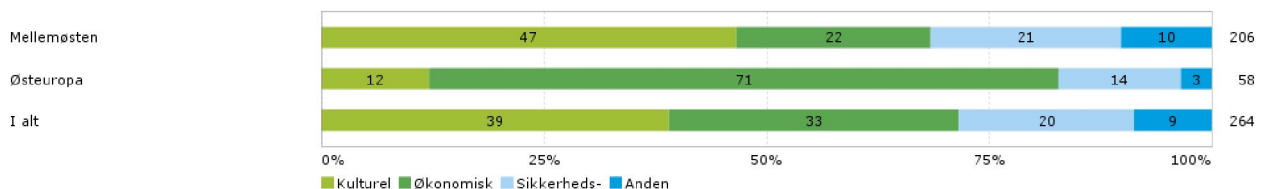

Diagram 1. Framing samlet for alle dagblade, fordelt på immigrantgrupper.

4.1.1 Mellemøstlige immigranter er muslimer

Den første hypotese er, at immigranter fra Mellemøsten overvejende frames som muslimer og som repræsentanter for en kultur. Det ses af diagram 1, at den oftest brugte framing af mellemøstlige immigranter er kulturel med 47 % af de analyserede frames. Økonomiske frames og sikkerhedsframes bruges begge knapt halvt så ofte som kulturelle frames. At mellemøstlige immigranter oftest frames som repræsentanter for en kultur, kan altså bekræftes. Det kan diskuteres, hvorvidt det er "overvejende", da det kun drejer sig om ca. halvdelen af tilfældene. Men til sammenligning frames østeuropæiske immigranter kun kulturelt i 12 % af tilfældene, så det kan i hvert fald bekræftes, at kulturel framing bruges langt oftere om immigranter fra Mellemøsten.

For at undersøge, hvorvidt de mellemøstlige immigranter frames som muslimer, ses på de kulturelle underframes:

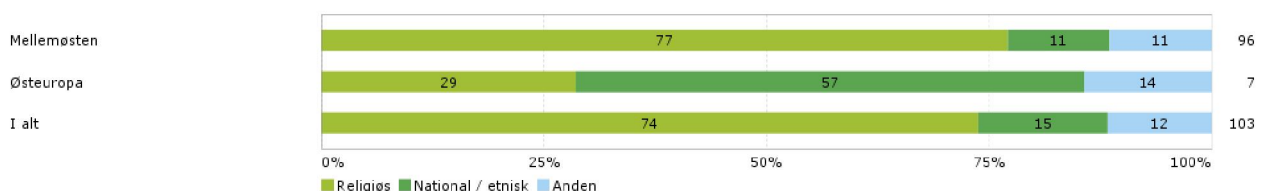

Diagram 2. Kulturelle underframes for alle dagblade samlet, fordelt på immigrantgrupper.

Her ses, at 77 % (74 artikler) af de kulturelle underframes ser kultur som religion. Med tanke på at Mellemøsten overvejende er et område med muslimske lande, er det nærliggende at tænke, at immigranterne her frames som muslimer. Det er dog ikke muligt at sige udelukkende ud fra diagram 2, men ved at filtrere på søgeordet *muslim** ses, at i 69 ud af de 74 religiøst framede

artikler om folk fra Mellemøsten nævnes ordet muslim eller muslimsk mindst en gang, dvs. 91 % af tilfældene.

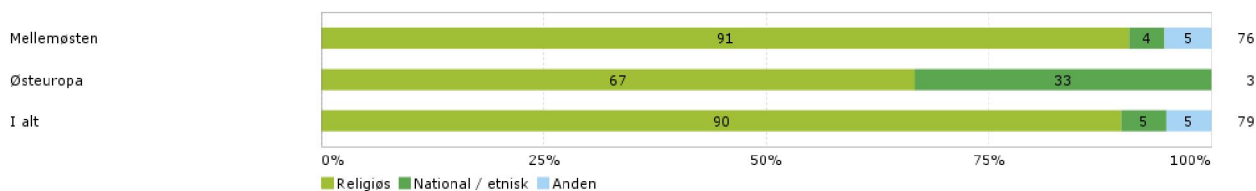

Diagram 3. Kulturelle underframes for alle dagblade samlet, fordelt på immigrantgrupper. Kun artikler med søgeordet muslim*.

Diagram 3 viser desuden, at i godt en tredjedel af alle artiklerne om mellemøstlige immigranter (76 ud af 206) frames de overvejende som muslimer, og dermed er H1 delvist bekræftet.

Det kan ud fra diagram 3 se ud som om, at også østeuropæiske immigranter frames som muslimer. Men de 67 % i den religiøst-kulturelle underframe for denne gruppe, dækker kun over to artikler, dvs. det er kun 3 % af de samlede artikler for denne gruppe (2 ud af 58). Dette er artikler, der er kodet for begge immigrantgrupper. En af dem nævner fx palæstinensiske muslimer og polske jøder. Søgeordet *muslim** er altså i dette tilfælde ikke knyttet til den østeuropæiske gruppe, selvom de er beskrevet i et religiøst frame.¹⁵

4.1.2. Østeuropæiske immigranter er arbejdere

Hypotese 2 forudser, at de østeuropæiske immigranter overvejende frames økonomisk som arbejdstagere. Det ses af diagram 1 på side 44, at økonomisk framing anvendes om immigranter fra Østeuropa i 71 % af tilfældene. Dermed bekræftes, at disse immigranter overvejende frames økonomisk. Hvorvidt dette betyder, at de ses som arbejdstagere, kan de økonomiske underframes give svar på.

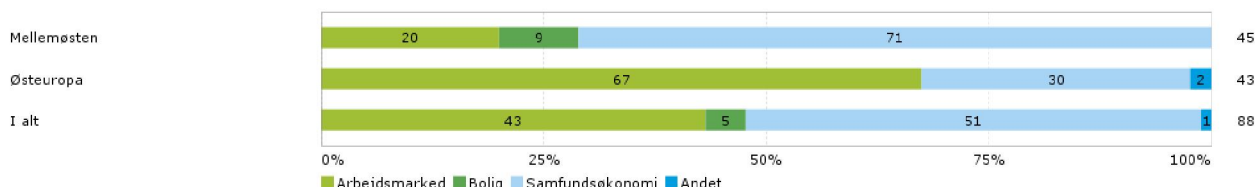

Diagram 4. Økonomiske underframes for alle dagblade samlet, fordelt på immigrantgrupper.

Diagram 4 viser en tydelig forskel på framingen af de to immigrantgrupper. Hvor de mellemøstlige immigranter kun frames som arbejdstagere i 20 % af de i forvejen relativt sjældnere økonomiske frames, gælder det i 67 % af tilfældene for østeuropæerne. Til gengæld frames de mellemøstlige immigranter i 71 % af tilfældene i forhold til samfundsøkonomi. Dette er typisk artikler om, hvad immigranter koster for statskassen, fx i form af velfærdsydelse, hvilket også diskuteres i forhold til østeuropæerne, hvor der blandt andet har været en debat om dagpenge og børnecheck til de immigranter, der kommer hertil for at arbejde. Det gælder for 30 % af de 43 artikler med økonomisk frame.

Østeuropæiske immigranter frames økonomisk i 71 % af alle artikler og direkte som arbejdstagere i 29 ud af i alt 58 artikler, dvs. i 50 % af alle artiklerne, hvorimod mellemøstlige immigranter kun frames som arbejdstagere i 4 % af tilfældene (9 ud af 206). H2 er dermed bekræftet.

¹⁵ "Demo for jøders ret til at bære: Nørrebro lod sig ikke provokere", *EkstraBladet*, 17.08.2014

4.1.3. De to gruppers sikkerhedsframing

Diagram 1 viser, at sikkerhedsframes bruges for begge grupper, dog lidt mere for mellemøstlige immigranter, hvor det er 21 % af tilfældene mod 14 % for østeuropæerne. Det kan diskuteres, hvor mange tilfælde der skal til, før hypotese 3 om, at begge grupper sikkerhedsframes er bekræftet, men med sikkerhedsframing af hhv. hver femte og hver syvende artikel om immigrantgrupperne kan H3 i hvert fald siges at være delvist bekræftet.

Det mest interessante er dog, om der er forskel i sikkerhedsframingen for de to grupper, sådan som H4 og H5 forudsiger:

H4: De mellemøstlige immigranter ses i sikkerhedsframingen som potentielle terrortrusler eller som voldelige.

H5: Østeuropæerne ses i sikkerhedsframingen overvejende som en trussel i forhold til berigelseskriminalitet som fx tyveri og røveri.

Dette kan fordelingen af underframes inden for sikkerhedsframingen vise, som det ses i diagram 5 herunder:

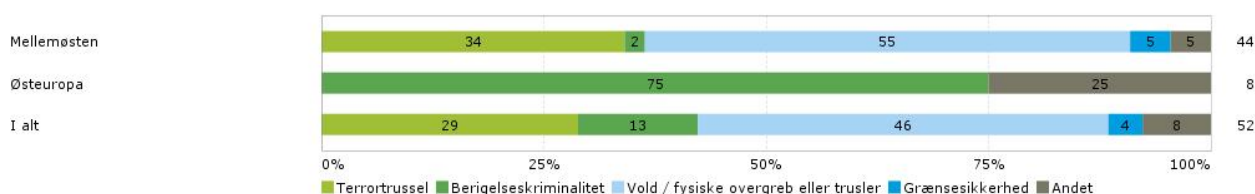

Diagram 5. Sikkerhedsmæssige underframes for alle dagblade samlet, fordelt på immigrantgrupper.

Her ses nogle markante forskelle. De østeuropæiske immigranter sættes i forbindelse med berigelseskriminalitet i 75 % af tilfældene. Dermed bekræftes H5. Det bygger dog på relativt få artikler, idet der i alt kun er otte artikler som framer østeuropæerne sikkerhedsmæssigt, så konklusionen på denne hypotese er ikke så stærk.

Anderledes ser det ud for immigranterne fra Mellemøsten. Her fylder berigelseskriminalitet meget lidt, mens det især er fysisk vold og trusler om vold, der fylder i godt halvdelen af tilfældene. Terrortrussel står for godt en tredjedel af de sikkerhedsmæssige frames. Tilsammen bruges disse to frames i 89 % af de sikkerhedsframede artikler. Disse to frames er til gengæld slet ikke brugt for østeuropæerne. H4 er dermed bekræftet.

4.1.4. Enkelte dagblades brug af framing

De resterende hypoteser ser på dækningen i enkelte dagblade. Artiklerne fordeler sig med mellem 10 og 45 artikler fra hvert af de otte undersøgte dagblade. Det betyder, at konklusionerne på disse hypoteser er mindre sikre, da de baserer sig på et mindre udsnit. Det viser dog stadig den fulde dækning af de to immigrantgrupper gennem fem uger i 2014, og der tegner sig nogle interessante mønstre i dækningen.

4.1.4.1. Løssalgsbladenes framing

Hypotese 6 forudsår, at løssalgsbladene EkstraBladet og BT oftere framer immigranter som sikkerhedstrusler end de øvrige dagblade.

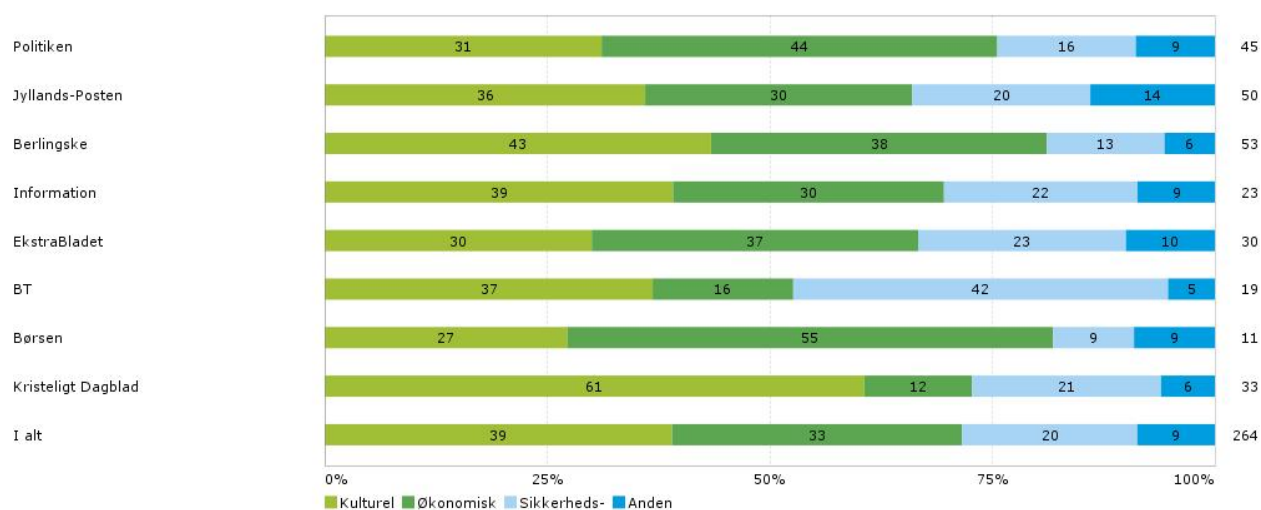

Diagram 6. Framing af begge immigrantgrupper samlet, fordelt på dagblade.

I diagram 6 ses den samlede framing af begge immigrantgrupper fordelt på de enkelte aviser. I forhold til sikkerhedsframing står det klart, at BT skiller sig ud, da det her er 42 % af artiklerne, der frames sikkerhedsmæssigt. EkstraBladet derimod skiller sig ikke særligt ud på dette parameter. H6 er dermed umiddelbart afkræftet for EkstraBladet og bekræftet for BT.

	Sikkerhedsframing	Øvrige frames	Rækkesum
Løssalgsblade	15 (9.7)	34 (39.3)	49
Øvrige dagblade	37 (42.3)	178 (172.7)	215
Kolonnesum	52	212	264

Tabel 2. Cross contingency-tabel for forekomsten af sikkerhedsframing i hhv. løssalgsbladene og de øvrige dagblade. Begge immigrantgrupper samlet.

Cramer's V er her 0,1296, hvilket angiver en svag relation mellem brugen af sikkerhedsframing, og om dagbladet har en løssalgsprofil (Blaikie 2003:100). Hvis Cramer's V udregnes ud fra hvert dagblad og ikke sammenlagt som "løssalgsblade" og "øvrige dagblade" er den 0,1875, og relationen er således stadig svag.

Ser man imidlertid på de to immigrantgrupper for sig, er billedet et lidt andet. Først de mellemøstlige immigranter:

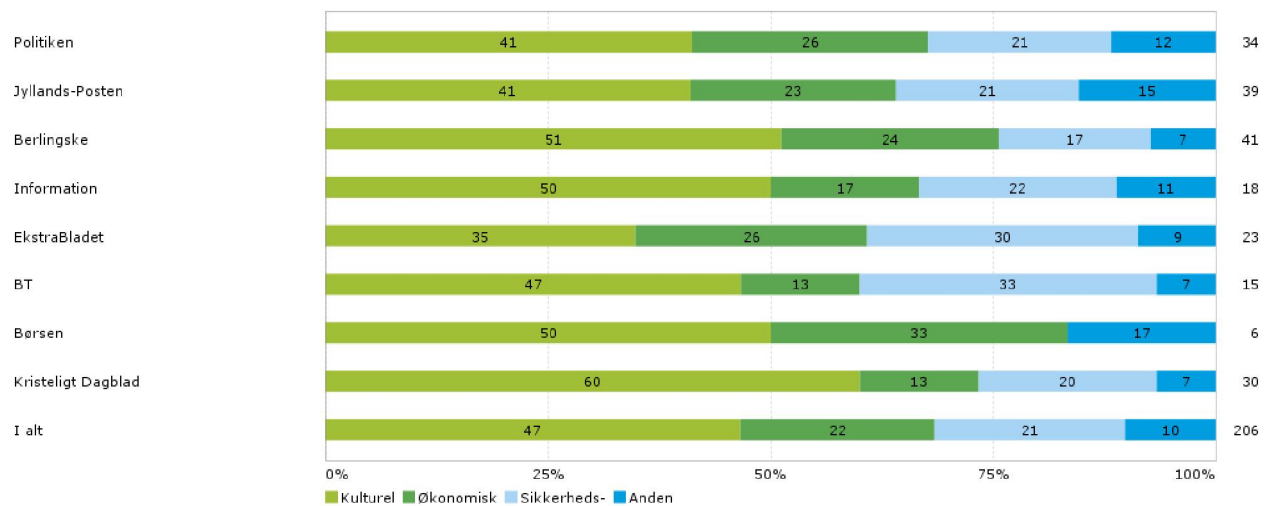

Diagram 7. Framing af den mellemøstlige gruppe, fordelt på dagblade.

Her bruger begge løssalgsbladene faktisk sikkerhedsframes en anelse mere med hhv. 30 og 33 % mod de øvrige dagblade, der bruger det i mellem 17 og 22 % af tilfældene. Helt undtaget er dog Børsen, der slet ikke har anvendt sikkerhedsframe om folk fra Mellemøsten. En korrelationskoefficient viser dog stadig en overordnet svag relation, idet Cramer's V her er 0,1192. I forhold til mellemøstlige immigranter bekræftes H6 derfor kun forsigtigt for begge løssalgsblade.

Framingen af østeuropæiske immigranter fordeler sig således:

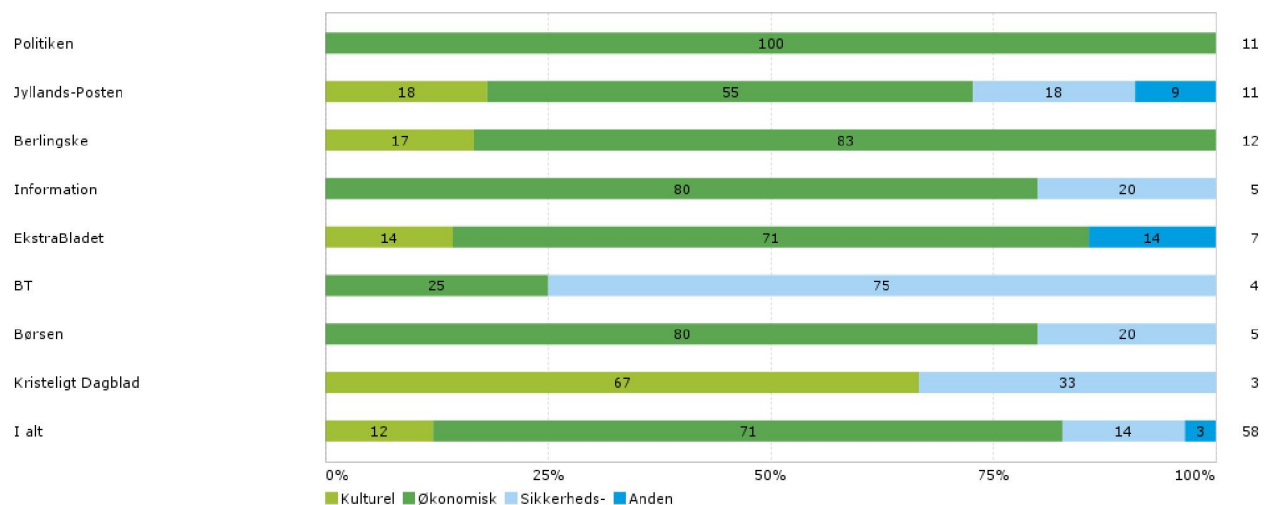

Diagram 8. Framing af den østeuropæiske gruppe, fordelt på dagblade.

Da der er færre artikler om denne gruppe, er mønstrene her noget mere usikre. Men i de fem undersøgte uger, har BT relativt set framet østeuropæerne som sikkerhedstrussel langt mere end de øvrige dagblade, alle i forhold til berigelseskriminalitet viser et blik på underframes. EkstraBladet har derimod slet ikke skrevet om "østeuropæiske tyvebander" eller andre sikkerhedsframes for denne gruppe. Her er for få artikler til at udregne korrelationskoefficienter, men med forbehold for dette er H6 i forhold til østeuropæiske immigranter altså bekræftet for BTs vedkommende, men afkræftet for EkstraBladet.

4.1.4.2. Kristeligt Dagblads framing

Hypotese 7a og 7b forventer, at Kristeligt Dagblad med sin nichemålgruppe overvejende bruger kulturel framing af immigranter og derfor skriver relativt mere om mellemøstlige immigranter end om østeuropæiske immigranter. Diagram 6 på side 47 viser, at Kristeligt Dagblad bruger kulturel framing i 61 % af artiklerne, hvor det for samtlige de andre dagblade er mellem 27 og 43 %. H7a er dermed bekræftet.

Betyder det så også at den ene immigrantgruppe oftere dækkes i Kristeligt Dagblad? Diagram 9 viser andelen af artikler om hver immigrantgruppe fordelt på dagblade.

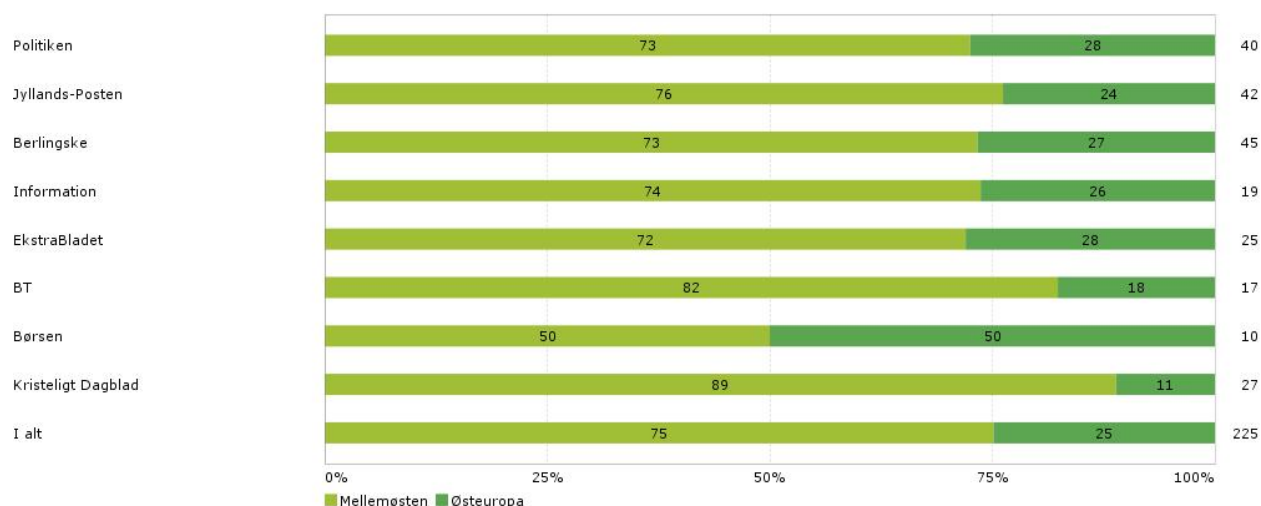

Diagram 9. Andelen af artikler om hver immigrantgruppe, fordelt på dagblade.

Tre dagblade skiller sig ud. Børsen skriver relativt mere om østeuropæerne, mens Kristeligt Dagblad og BT skriver relativt mere om folk fra Mellemøsten. H7b er dermed også bekræftet.

4.1.4.3. Børsens framing

Hypotese 8a og 8b forventer, at Børsen med sit økonomiske og erhvervsmæssige fokus overvejende bruger økonomisk framing af immigranter og derfor skriver relativt mere om de østeuropæiske immigranter. Det ses af diagram 6 på side 47, at Børsen anvender økonomisk framing af immigrantgrupperne i 55 % af tilfældene, hvor det for de øvrige dagblade ligger på mellem 12 og 44 %. H8a er dermed bekræftet. Det ses desuden af diagram 9, at Børsen relativt set skriver væsentligt mere om østeuropæerne end alle de øvrige dagblade, og H8b er dermed også bekræftet.

4.1.4.4. Politiske tendenser i framingen

Ifølge hypotese 9 er de stereotype framingstendenser i de første fem hypoteser mindre tydelige i venstreorienterede dagblade end i højreorienterede dagblade. For at be- eller afkræfte dette, analyseres hver tendens for sig, og for at få sammenlignelige grundlag vælges at sammenligne de to løssalgsaviser med hinanden og de øvrige aviser med hinanden. Børsen og Kristeligt Dagblad er de mest segmenterede dagblade, og deres dækning er præget af deres nichesegment, som H7-H8 bekræfter. De medtages derfor ikke i forhold til denne hypotese. Dagbladenes politiske ståsted vurderes ud fra Hjarvards model på side 19.

Det giver os følgende dagblade til sammenligning:

- Information er det klart mest venstreorienterede dagblad, fulgt af Politiken og løssalgsbladet EkstraBladet.
- Berlingske er det mest højreorienterede, fulgt af Jyllands-Posten og løssalgsbladet BT.

Den første tendens fra H1 er, at mellemøstlige immigranter frames kulturelt som muslimer. Lad os først se, om denne tendens er tydeligere i BT end i EkstraBladet. Diagram 7 på side 48 viser, at EkstraBladet for den mellemøstlige gruppe bruger kulturel framing i 35 % af artikler, mens det for BT er 47 % af artiklerne. Til gengæld skriver EkstraBladet oftere om immigrantgruppen i økonomisk frame med 26 % mod 13 % i BT. Tendensen fra H1 er altså tydeligere i det svagt højreorienterede løssalgsblad end i det svagt venstreorienterede løssalgsblad, og på dette parameter bekræftes H9.

Et blik på de kulturelle underframes viser, om det faktisk er som muslimer de mellemøstlige immigranter frames, når de frames kulturelt. Diagram 10 viser kun resultater for mellemøstlige immigranter.

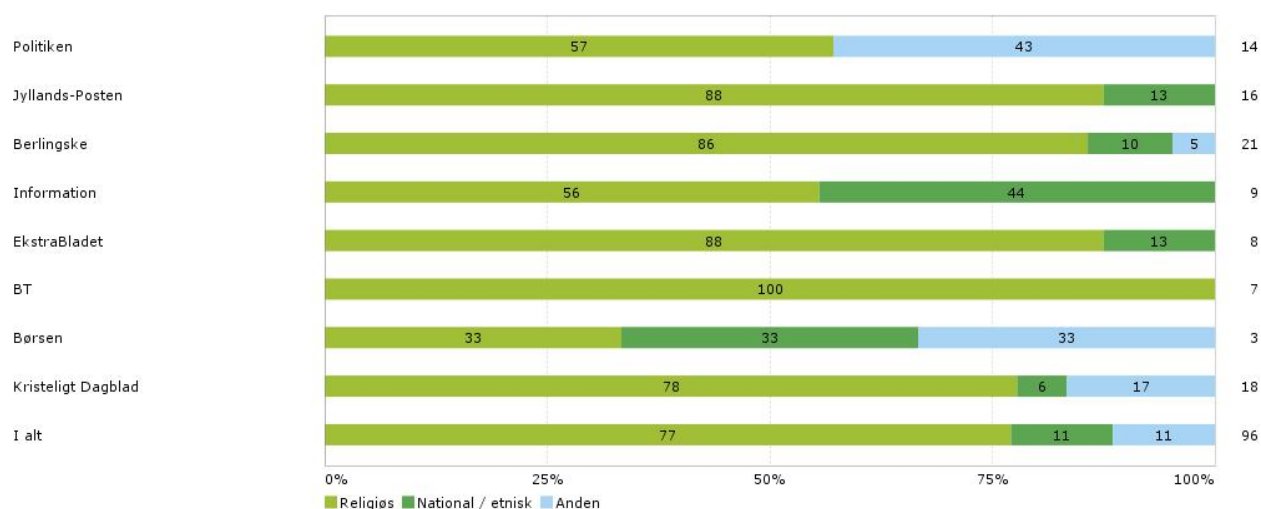

Diagram 10. Underframes for kulturelt framede artikler om mellemøstlige immigranter, fordelt på dagblade.

Her ses det, at løssalgsbladene begge relativt ofte framer denne immigrantgruppe religiøst, nemlig i samtlige kulturelt framede artikler i BT og i 88 % af dem i EkstraBladet. Dette støtter bekræftelsen af H9 i forhold til denne tendens.

Det samme gælder derimod ikke for de øvrige dagblade. I diagram 7 ligger Politiken og Jyllands-Posten meget ens med hver 41 % kulturelle frames, mens Berlingske og Information ligger mere ens med hhv. 50 og 51 % kulturelle frames for den mellemøstlige gruppe. Det kan altså se ud til, at tendensen i H1 er stærkere i de dagblade, der ligger længere fra midten på begge sider af den politiske akse, og på dette parameter afkræftes H9.

Der viser sig dog en forskel i underframingen i diagram 10, hvor Politiken og Information kun framer gruppen religiøst i hhv. 57 og 56 % af de kulturelt framede artikler, mens det for Berlingske og Jyllands-Posten er hhv. 88 og 86 %. Her tegner sig altså et billede af, at der måske kan være noget om, at tendensen til at frame mellemøstlige immigranter som muslimer alligevel kan være en anelse større i højreorienterede dagblade. H9 bekræftes dermed delvist på dette parameter.

Lad os se på de økonomiske underframes for at se, om det faktisk er som arbejdstagere, de østeuropæiske immigranter frames, når de frames økonomisk. Her ses kun resultater for denne immigrantgruppe.

Det samme gør sig gældende for de fire øvrige dagblade, hvor det af diagram 8 på side 48 fremgår, at Politiken som eneste dagblad udelukkende framer østeuropæerne økonomisk, og Information gør det i 80 % af tilfældene. De højreorienterede aviser bruger økonomisk framing i 83 % af tilfældene i Berlingske og kun i 55 % af tilfældene i Jyllands-Posten. På dette parameter afkræftes H9, da tendensen fra H2 ser ud til at være stærkest i venstreorienterede dagblade.

Den tredje tendens fra H3 er, at begge grupper frames sikkerhedsmæssigt. I forhold til løssalgsbladene viser analysen af H6 på side 47, at tendensen til brug af sikkerhedsframing er stærkere i BT end i EkstraBladet. På dette parameter bekræftes H9 altså.

51

Den fjerde tendens fra H4 handler om de mellemøstlige immigranter som terrortrusler eller voldelige. Her ses de sikkerhedsmæssige underframes for den mellemøstlige gruppe:

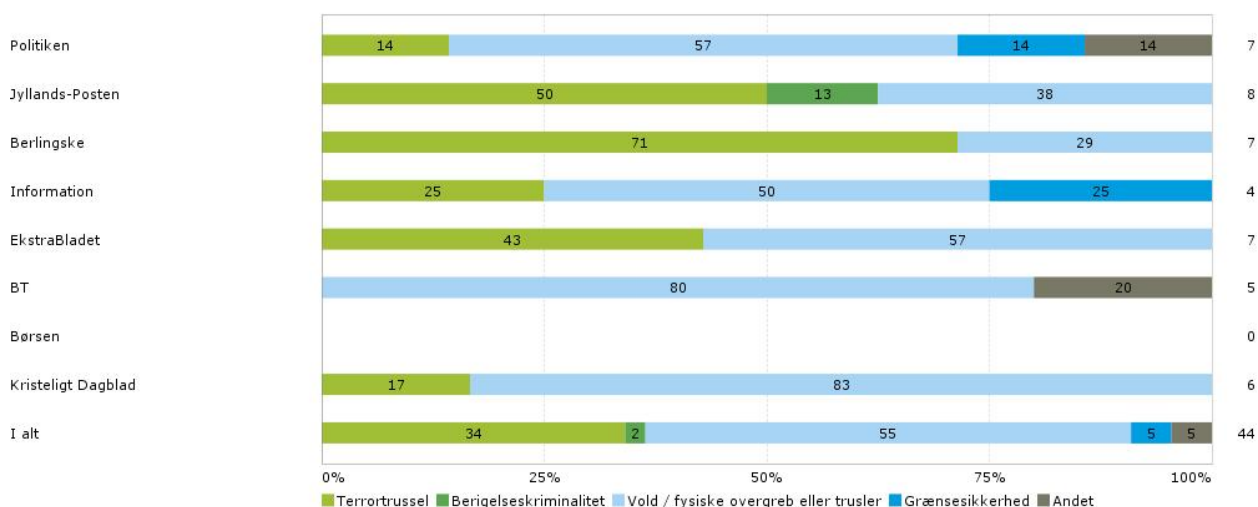

Diagram 12. Underframes for sikkerhedsramede artikler om mellemøstlige immigranter, fordelt på dagblade.

Her er for få artikler til, at det giver mening at udregne en korrelationskoefficient, og der er ikke en klar tendens hos løssalgsbladene. BT framer oftere immigrantgruppen som voldelige, men bruger til gengæld ikke terrorframing. H9 kan altså ikke bekræftes på dette parameter.

For de fire øvrige dagblade er der måske en svag tendens at spore. De venstreorienterede dagblade Information og Politiken er de eneste, som framer gruppen i forhold til grænsesikkerhed. De bruger også terrorframingen mindre end Jyllands-Posten og Berlingske. Til gengæld framer de to venstreorienterede aviser oftere gruppen i forhold til vold end de to højreorienterede aviser. H9 må dermed afvises. Dette er dog baseret på relativt få artikler, og der kan derfor ikke drages sikre konklusioner om dette. Hvis en større undersøgelse ville vise samme mønstre, kunne det måske vise sig, at der i stedet er en forskel i brugen af sikkerhedsframing motiveret af mediets politiske ståsted, hvor venstreorienterede dagblade oftere ser mellemøstlige immigranter i forhold til vold og grænsesikkerhed, mens højreorienterede dagblade oftere belyser mellemøstlige immigranter i terrorframing.

Den femte tendens fra H5 handler om de østeuropæiske immigranter framet i forhold til berigelseskriminalitet. Der er kun i alt otte sikkerhedsramede artikler om østeuropæerne. Det er derfor ikke muligt at gå ind i en egentlig analyse af dette på dagbladsniveau. Udelades nicheaviserne Børsen og Kristeligt Dagblade er der kun seks forekomster, heraf fem fra højreorienterede dagblade. De ser alle østeuropæiske immigranter i forhold til berigelseskriminalitet, mens den ene artikel fra et venstreorienteret dagblad ikke gør. Grundlaget er dermed alt for spinkelt til at konkludere noget ud fra.

	Løssalgsbladene	Berlingske, Jyllands-Posten, Politiken og Information
Tendens 1	H9 bekræftes	H9 afvises / bekræftes delvis
Tendens 2	H9 afvises	H9 afvises
Tendens 3	H9 bekræftes	H9 afvises
Tendens 4	H9 afvises	H9 afvises delvist
Tendens 5	For spinkelt grundlag	

Tabel 3. Af- eller bekræftelse af om, tendenserne fra H1-H5 er stærkere i højreorienterede dagblade.

Der er altså ikke noget entydigt mønster i forhold til venstre- og højreorienterede avisers brug af framing om disse to immigrantgrupper. De få steder, hvor H9 bekræftes, kan det lige så vel være fx løssalgsbladenes forskellige profiler, der har betydning snarere end deres politiske ståsted. Dette bestyrkes også af, at ingen af løssalgsbladene ligger langt fra midten i Hjarvards model på side 19. Berlingske og Information er de to dagblade, der er mest hhv. højre- og venstreorienterede i Hjarvards kortlægning, og for deres vedkommende tegner analysen på ingen måde et billede, der kan bekræfte H9.

Hvor tidligere studier har vist en mildere tone og større human interest-faktor i forhold til immigranter i venstreorienterede medier, ser det altså ikke umiddelbart ud til, at dette medfører et anderledes framingsmønster af disse to immigrantgrupper, og H9 afkræftes.

4.2. Intersektionalitet

Analysen viser hvilke af de ni hypoteser, der overordnet kan bekræftes. Men er der andre variabler, der har betydning for framingen eller påvirker resultatet? Artiklerne er blandt andet kodet for sektion, journalist, køn og raciale kropstegn.

4.2.1. Artiklernes placering i avisen

Hvor i avisen, artiklen er bragt, siger noget om, hvordan den er prioriteret. Forsidestof er højt prioriteret, ligesom de første sider i avisen er det. 36 % af samtlige artikler i undersøgelsen er at finde på de første fem sider af avisernes første sektion. Det gælder 40 % af artiklerne om de mellemøstlige immigranter, mens det kun gælder 21 % af artiklerne om de østeuropæiske immigranter. Dette kan indikere, at stof om folk fra Mellemøsten vurderes at have højere nyhedsværdi. Dette bekræftes i tabel 4, der viser en opgørelse over artiklernes placering i avisen. Her ses, at der i de fem undersøgte uger ikke har været en eneste forsidesartikel om østeuropæiske immigranter, mens der har været 11 om mellemøstlige immigranter.

Sektion	Antal	Mellemøstlige immigranter	Østeuropæiske immigranter
Forside	11	11 (100 %)	0
S. 2-5	70	57 (81 %)	13 (19 %)
S. 6-10	56	42 (75 %)	14 (25 %)
S. 11-20	40	27 (68 %)	13 (33 %)
> s. 20	11	8 (72 %)	3 (27 %)
Kultur / bøger	8	6 (75 %)	2 (25 %)
Økonomi / Erhverv	7	0	7 (100 %)
Indblik / politik	6	4 (67 %)	2 (33 %)
Livsstil / bolig	5	5 (100 %)	0
Debat	3	2 (67 %)	1 (33 %)
Andre	8	7 (88 %)	1 (12 %)
I alt	225	169 (75 %)	56 (25 %)

Tabel 4. Optælling af artiklernes placering i dagbladene samlet og fordelt på immigrantgrupper.

Da fordelingen af de analyserede artikler er 75 % om Mellemøsten og 25 % om Østeuropa, ligger de fleste sektioner nogenlunde som forventet med mellem 67 – 88 % om mellemøstlige immigranter. En grund til at sektionerne er relevante i analysen, er, at der kan være en bias i forhold til det overordnede resultat, hvis der er store forskelle på, hvilken sektion hver gruppe optræder i. Placeringen i tillægssektioner er brugt som en indikator for emne. Det må formodes, at der oftere er økonomisk framing i økonomi- og erhvervssektionerne og kulturel framing i

kultur- og livsstilssektionerne. Det er derfor interessant, at begge grupper optræder med præcis den formodede fordeling i kultursektionerne. Her kan placeringen altså ikke siges at være en bias i forhold til undersøgelsen af framingen.

Nogle sektioner skiller sig dog markant ud. I økonomi- og erhvervssektionerne er der slet ikke er skrevet om mellemøstlige immigranter i de undersøgte fem uger. Til gengæld nævner sektioner om livsstil og bolig slet ikke østeuropæiske immigranter. Da det drejer sig om ret få artikler i de to typer af sektioner, hvor grupperne adskiller sig har placeringen i sektioner næppe nogen betydelig bias i forhold til analysen af framingen.

Tabel 5 viser fordelingen af framing i hver sektion. Her ses, at framingen ikke altid følger det formodede mønster. Artiklerne i livsstils- og boligsektionerne bruger således både kulturel og økonomisk framing, ligesom kultursektionerne indeholder alle tre typer framing, og økonomisektionerne også har en enkelt kulturel framing. Dette bestyrker, at placeringen ikke giver en bias i forhold til framing.

	Mellemøstlige immigranter			Østeuropæiske immigranter		
	Kultur	Økonomi	Sikkerhed	Kultur	Økonomi	Sikkerhed
Forside	4	5	0	0	0	0
S. 2-5	36	15	15	2	10	1
S. 6-10	21	7	16	1	9	2
S. 11-20	14	8	6	1	10	2
> s. 20	5	3	2	0	3	0
Kultur / bøger	5	1	1	2	0	0
Økonomi / Erhverv	0	0	0	1	7	0
Indblik / politik	3	1	1	0	1	1
Livsstil / bolig	3	2	0	0	0	0
Debat	0	2	0	0	1	0
Andre	5	1	3	0	0	1
I alt	96	45	44	7	41	7

Tabel 5. Overordnet framing fordelt på sektioner og immigrantgrupper.¹⁶

En interessant detalje i tabel 5 er forsideartiklerne om den mellemøstlige gruppe. Her er kun fire kulturelt framede, mens fem er økonomisk framede og to har helt anden framing¹⁷. Økonomisk framing fylder langt mindre for denne gruppe, men kommer alligevel oftere på forsiden. Det er desuden bemærkelsesværdigt, at ingen forsideartikler er sikkerhedsframede i betragtning af, at der i denne frame er stort potentiale for at leve op til nyhedskriterierne om sensation og konflikt.

¹⁶ Tallene i tabel 5 kan ikke direkte sammenlignes med tallene i tabel 4, da der nogle steder er flere forekomster i tabel 5, når en artikel er kodet med to frames, og nogle steder færre, fordi "anden framing" ikke er vist i tabel 5 (fx er der to forsideartikler med anden framing).

¹⁷ "Anden framing" ikke dog er vist i tabel 5, som nævnt i note 16.

4.2.2. Kønsforskelle

Tidligere undersøgelser (fx Maira 2009; Andreassen 2007; Nielsen 2014) viser som nævnt, at minoritetsmænd og minoritetskvinder omtales forskelligt i medierne. Kan denne forskel spores i framingen? Her ses på korrelationen mellem køn og frames. I tabel 6-8 er frekvensen af hver kønskategori i hvert frame opgjort med den formodede frekvens i parenteser. Først samlet for begge immigrantgrupper:

	Kulturel frame	Økonomisk frame	Sikkerheds-frame	Anden frame	Rækkesum
Mand	29 (20.7)	6 (17.3)	17 (10.4)	1 (4.6)	53
Kvinde	5 (3.5)	2 (2.9)	1 (1.8)	1 (0.8)	9
Begge	20 (14.4)	6 (12.1)	9 (7.3)	2 (3.2)	37
Ukønnet	49 (64.4)	72 (53.8)	25 (32.5)	19 (14.4)	165
Kolonnesum	103	86	52	23	264

Tabel 6. Køn fordelt på frames. Frekvenser og formodede frekvenser (i parenteser) fordelt på frames. Samlet for begge immigrantgrupper.

I tabel 6 ses det, at kønnet omtale er overrepræsenteret i kulturelle frames og underrepræsenteret i økonomiske frames. Dette gælder for både mænd, kvinder og begge køn. I sikkerhedsframes er omtale af mænd overrepræsenteret.

Kun ni af artiklerne om østeuropæere nævner køn, så der er for få forekomster til en meningsfuld analyse af korrelationer mellem køn og frames for denne gruppe. Da 84 % af artiklerne er ukønnede, ser det desuden ud til, at køn ikke har stor betydning for framingen af østeuropæerne.

For de mellemøstlige immigranter ser cross-contingency tabellen for køn og frames således ud:

	Kulturel frame	Økonomisk frame	Sikkerheds-frame	Anden frame	Rækkesum
Mand	25 (22.3)	5 (10.5)	17 (10.3)	1 (4.9)	48
Kvinde	5 (3.3)	1 (1.5)	1 (1.5)	0 (0.7)	7
Begge	19 (3.2)	5 (7.6)	9 (7.5)	2 (3.6)	35
Ukønnet	47 (54.1)	34 (25.3)	17 (24.8)	18 (11.8)	116
Kolonnesum	96	45	44	21	206

Tabel 7. Køn fordelt på frames. Frekvenser og formodede frekvenser (i parenteser) for mellemøstlige immigranter.

Tabel 7 viser især to tendenser: I kulturel framing er især omtale af begge køn overrepræsenteret, og i sikkerhedsframing er især mænd overrepræsenteret. Det er ikke muligt at udregne en korrelationskoefficient ud fra tabel 6 og 7, fordi der er formodede frekvenser under 1, og mere end 20 % af de formodede frekvenser er under 5. Til gengæld kan kategorier slås sammen, så der kun ses på, hvorvidt der er tale om kønnet eller ukønnet omtale. I tabel 8 er omtale af både mænd, kvinder og begge køn således lagt sammen i kategorien "kønnet" omtale.

	Kulturel frame	Økonomisk frame	Sikkerheds-frame	Anden frame	Rækkesum
Kønnet	49 (42.0)	11 (19.7)	27 (19.2)	3 (9.2)	90
Ukønnet	47 (54.1)	34 (25.3)	17 (24.8)	18 (11.8)	116
Kolonnesum	96	45	44	21	206

Tabel 8. Kønnet og ukønnet omtale fordelt på frames. Frekvenser og formodede frekvenser (i parenteser) for mellemøstlige immigranter.

Her ud fra kan chi udregnes til 21,991153 og *Cramers V* til 0,10675. Dette indikerer en meget svag intersektionalitet mellem kønnet omtale og framing (Blaikie 2003:100). Helt overordnet kan der altså ikke påvises en sammenhæng mellem køn og frame. Når man dykker ned i omtalen af de enkelte køn viser tabel 7, at der er undtagelser. Der er således flere mænd, som frames sikkerhedsmæssigt, mens artikler om begge køn oftere frames kulturelt.

4.2.3. Raciale kropstegn

Raciale kropstegn nævnes i 50 af de 206 frames (24 %) om mellemøstlige immigranter, mens det kun gælder 2 ud af 58 (3,4 %) om østeuropæere. Her fokuseres derfor på den mellemøstlige gruppe, og på om raciale kendetegn nævnes oftere i nogle frames end i andre.

	Kulturel frame	Økonomisk frame	Sikkerheds-frame	Anden frame	Rækkesum
Ja	29 (23.3)	3 (10.9)	18 (10.7)	0 (5.1)	50
Nej	67 (72.7)	42 (34.1)	26 (33.3)	21 (15.9)	156
Kolonnesum	96	45	44	21	206

Tabel 9. Nævnes raciale kendetegn? Frekvenser og formodede frekvenser (i parenteser) fordelt på frames. Mellemøstlige immigranter.

Ud fra tabel 9 kan Cramer's V udregnes til 0,1102608, så overordnet set er der også en svag sammenhæng mellem raciale kendetegn og framing (ibid.). Ved at sammenligne faktiske og formodede frekvenser i tabel 9 ses det dog, at raciale kendetegn er overrepræsenteret i artikler med kulturelle og sikkerhedsframes, mens raciale kendetegn oftere udelades i økonomisk framede artikler. I økonomiske frames nævnes raciale kendetegn udelukkende i tre artikler. De er alle i underframe om arbejdsmarked på trods af, at dette underframe kun er brugt samlet i ni artikler for den mellemøstlige gruppe. Så selvom raciale kropstegn er underrepræsenteret i økonomisk framing som helhed, nævnes de altså i en tredjedel af de artikler, hvor mellemøstlige immigranter frames som arbejdstagere. Lad os se på, hvilke raciale kropstegn, der er tale om:

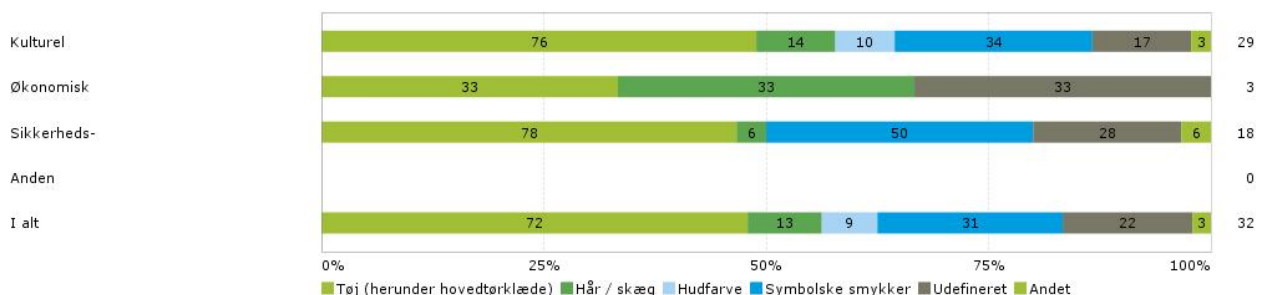

Diagram 13. Hvilke raciale kendetegn er der tale om? Fordelt på frames. Mellemøstlige immigranter. Samlede procenter kan være mere end 100, hvis flere raciale markører nævnes i samme artikel.

Her ses, at det i kulturel og sikkerhedsframing især er tøj og symbolske smykker, der omtales. Hudfarve nævnes slet ikke i sikkerhedsframingen, og hår og skæg fylder kun 6 % her. Hvorfor især tøj og symboler omtales, diskuteres i afsnit 5.2.2.

4.2.4. Minoritetsjournalister

På de analyserede artiklers byline er i alt 260 navngivne journalister, nogle er dog gengangere. Der er desuden 28 artikler uden navn, typisk enten fra Ritzau, avisens leder eller markeret med initialer.

Af de 260 forekomster af navngivne journalister er der 13 forekomster af personer med navne, som tyder på en mellemøstlig herkomst. Det svarer til 5 %, og drejer sig om ni journalister (nogle af dem optræder på flere forskellige bylines)¹⁸. Ingen journalister på artiklernes byline har østeuropæiske navne. Dette er naturligvis en grov indikator for journalisternes baggrunde. Der kan fx være flere journalister med mellemøstlige eller østeuropæiske aner, som har danskklingende navne. Da journalisternes baggrunde ikke er hovedfokus i analysen, er det alligevel valgt, at navnet kan fungere som en indikator for journalisternes etniske baggrunde, selvom metoden kan kritiseres for at være mangelfuld. Men er de 13 artikler skrevet af journalister med mellemøstligt ophav så anderledes framet end resten?

	Mellemøstlige immigranter	Østeuropæiske immigranter
Kulturel framing	4	1
Økonomisk framing	3	3
Sikkerhedsframing	3	

Tabel 10. Fordeling af frames for artikler skrevet af journalister med mellemøstlig herkomst.

Tabel 10 viser, at journalister med mellemøstlige aner skriver om begge immigrantgrupper og bruger næsten alle de undersøgte frames. Dette kunne indikere en mindre stereotyp framing, men dels er metoden for usikker, dels er der kun 14 frames (en af artiklerne har to frames) i tabel 10, og dels er flere af artiklerne skrevet af mere end en journalist, hvorved den enkelte journals baggrund formentlig bliver endnu mindre relevant. Der er således ikke grundlag for at konkludere, hvorvidt journalisternes egen etniske herkomst påvirker valget af framing.

4.3. Sammenfatning af analysen

Undersøgelsens fem overordnede hypoteser er alle bekræftet:

Mellemøstlige immigranter frames kulturelt i knap halvdelen af alle tilfælde, heraf i 91 % som muslimer. Det vil sige, at denne gruppe frames primært ud fra deres muslimske tro i en tredjedel af alle artikler om dem.

Østeuropæiske immigranter frames økonomisk i 71 % af alle artiklerne om dem. I 67 % af disse ses de primært som arbejdstagere. Det svarer til 50 % af de samlede artikler om den østeuropæiske gruppe, mens det til sammenligning kun gælder for 4 % af artiklerne om mellemøstlige immigranter.

Begge grupper frames i mindre grad i sikkerhedsframe. Det bruges i 21 % af artiklerne om mellemøstlige immigranter og 14 % af artiklerne om østeuropæiske immigranter.

Der er til gengæld en forskel i, hvordan grupperne ses i forhold til sikkerhed. De mellemøstlige immigranter ses som trusler i forhold til vold i 55 % og som terrortrusler i 34 % af de

¹⁸ Alle de ni journalister er desuden ved simpel internetsøgning fundet at have mørkere hudfarve og / eller eksplicit mellemøstlig herkomst.

sikkerhedsframede artikler. Østeuropæerne ses derimod som trusler i forhold til berigelseskriminalitet som tyveri og røveri i 75 % af de sikkerhedsframede artikler.

Ser man på enkelte dagblade bekræftes det, at Børsen med sit økonomiske fokus bruger økonomisk framing af immigranterne oftere end de øvrige dagblade, og at Børsen skriver relativt mere om den østeuropæiske immigrantgruppe.

Det bekræftes også, at Kristeligt Dagblad med sit fokus på tro, etik og eksistens oftere bruger kulturel framing af immigranterne og dermed oftere skriver om de mellemøstlige immigranter.

Det ses desuden, at løssalgsbladene lidt oftere end de øvrige dagblade bruger sikkerhedsframing. Denne tendens træder tydeligst frem i forhold til den mellemøstlige immigrantgruppe, men en korrelationskoefficient viser, at der kun er tale om en svag tendens.

Til gengæld er der ingen tydelige indikationer af, at mediernes politiske profilering har den store betydning i forhold til, hvilken framing de bruger om de to immigrantgrupper. Det er heller ikke muligt at konkludere, om artiklernes placering i avisen eller journalisternes egen baggrund har betydning for framingen.

Korrelationskoefficienter viser, at både køn og race helt overordnet har en svag intersektionel relation til framing. For den mellemøstlige gruppe nævnes både raciale kropstegn og køn især i kulturel og sikkerhedsframing. Kulturelt framede artikler handler således oftere end forventet om begge køn, mens sikkerhedsframede artikler oftere handler om mænd. Af kropstegn nævnes især tøj og symbolske smykker.

5. Diskussion

Analysen viser, at der er nogle mønstre i, hvilke frames medierne bruger om de to immigrantgrupper, og at mønstrene er forskellige for de to grupper. Undersøgelsens overordnede teoretiske perspektiv er begrebet om hegemonisk artikulation, og analysen peger dels på, at der eksisterer hegemoniske artikulationer om disse to immigrantgrupper, og dels på at det ikke er den samme hegemoniske forståelse af grupperne.

Dette åbner for en række spørgsmål til diskussion her:

- Er framingen udtryk for hegemonisk artikulation?
- Påvirker andre faktorer den hegemoniske artikulation?
- Har hegemonierne hold i virkeligheden?
- Hvorfor opstår hegemonierne, og hvorfor de er forskellige?
- Hvilken betydning har de hegemoniske artikulationer?
- Hvordan ændres de hegemoniske artikulationer?

5.1. Framing som hegemonisk artikulation

Hegemonisk artikulation er et teoretisk begreb – en dominans i den måde vi omtaler noget på. Det kan kun undersøges ved at operationalisere det på en eller anden måde. Man skal altså beslutte hvilket parameter, man vil bruge som indikator for den hegemoniske artikulation, som nævnt i afsnit 2.1. I denne undersøgelse er framing brugt som indikator for hegemoniske artikulationer. At der findes forskellige dominerende frames for de to immigrantgrupper ses altså

som udtryk for forskellige hegemoniske artikulationer. Men giver det overhovedet mening at se framingen som sådan en indikator?

Nej, det gør det ikke, hvis man ser på enkelte artiklers framing. Der ligger en række mere eller mindre bevidste valg og fravalg til grund for, at en immigrantgruppe i en specifik artikel frames fx kulturelt, økonomisk eller sikkerhedsmæssigt. Men den kvantitative analyse viser, at nogle frames oftere bruges om en gruppe af immigranter end om en anden. Nogle frames dominerer altså på tværs af medier og emner, og så giver det mening at se dem som udtryk for hegemoniske opfattelser af disse grupper.

Analysen har dog også især to begrænsninger: For det første er de nationale dagblades brug af framing kun en lille del af den hegemoniske artikulation. Udlændinge debatteres flittigt mange andre steder – tv, internet-fora og sociale medier, i politiske taler og i Folketingssalen. Den hegemoniske artikulation er altså også den diskurs, der er i hele samfundet, hvoraf mediernes framing kun er en del.

For det andet ændrer hegemonier sig hele tiden. Analysen kan påvise, at der er hegemoniske artikulationer, men det kan ikke hævdes, at disse nødvendigvis er de samme i dag eller i morgen som i 2014. Framingshegemonierne er i konstant bevægelse og interaktion med resten af samfundet og offentligheden. Så selvom analysen giver bud på, hvordan de hegemoniske artikulationer ser ud for disse to grupper i 2014, er de allervigtigste pointer fra analysen, **at** der findes hegemoniske artikulationer, og **at** de er forskellige for mellemøstlige og østeuropæiske immigranter.

Påvisningen, af at der findes forskellige hegemoniske artikulationer i 2014, skaber afsæt til antagelser om, at sådanne hegemonier fortsat findes – selvom de muligvis ser lidt anderledes ud i dag – og at de påvirkes af og tilpasses ud fra, hvordan en gruppe dels opfattes og dels opfører sig i samfundet.

5.1.1. Metodiske overvejelser

Metoden viste sig at have nogle begrænsninger i forhold til at kunne drage konklusioner fra analyseresultaterne. For det første var det ikke muligt at snævre søgeordene ret meget ind uden at få for mange falske negative resultater og dermed bias i undersøgelsen. Det store manuelle sorteringsarbejde betyder, at det endelige antal kodede artikler af tidsmæssige årsager er lavere, end hvis det havde været muligt at sortere mere allerede i artikelsøgningen.

For det andet er der tre gange så mange artikler om mellemøstlige immigranter som om østeuropæiske immigranter. Dette medfører, at konklusionerne om den østeuropæiske gruppe står svagere og nogle steder, hvor der dykkes ned i enkelte variabler eller underframes, har det ikke været muligt at konkludere noget ud fra det indsamlede sample.

Det er derfor relevant at spørge, hvor generaliserbart analyseresultatet er. Hvor langt ud over det indsamlede sample kan konklusionerne strækkes? Den fulde mediedækning i de udvalgte dagblade i 35 dage ud af et år er gennemgået og kodet. Da datoerne er tilfældigt udvalgte, vurderes sample stort nok til, at konklusionerne i hvert fald kan siges at gælde mediedækningen i hele 2014. Men analysen kan ikke bruges til at slå fast, hvordan de hegemoniske framingsmønstre er i dag eller i fremtiden. Den er et stillbillede fra 2014. Selvom det ikke er muligt at drage

empiriske, statiske generaliseringer til andre år, kan der dog drages en analytisk generalisering (Skovsgaard & Svith 2014:81). For hegemoniske artikulationer ændrer sig ikke fra dag til dag. Formentlig er der nogenlunde de samme framingsmønstre i fx 2013. Det er tænkeligt at den kulturalisering, som Yilmaz (2006; 2015) påviste i mediediskursen om tyrkiske indvandrere fra 1984 til 2001, også gælder den mellemøstlige, muslimske gruppe. Det ses da også, at den hegemoniske artikulation for den mellemøstlige gruppe i denne analyse ligger meget på linje med det, Yilmaz fandt for tyrkiske immigranter i 2001.

En anden metodisk begrænsning ligger i kodekategorierne. Analysen kan således kun drage konklusioner om de kategorier, der er ledt efter. Dette gælder især i forhold til framing. Man kan spørge, om kategorier som fx humanitær framing eller human interest-framing kunne have ændret billedet? Men da kun 8,7 % af de samlede frames (23 ud af 264) er kodet som "anden", ser det ud til, at de tre udvalgte frames har fanget medieframingen nogenlunde, så andre kategorier havde næppe ændret billedet væsentligt.

Det viste sig undervejs, at nogle af kodekategorierne ikke kunne undersøges med dette undersøgelsesdesign. Kategorien *generation* viste sig at være for kompleks til at indfange simpelt. Da den ikke var en del af analysens hovedfokus, blev den udeladt af analysen i stedet for at blive brudt ned i mindre og mere konkrete kategorier som nævnt i afsnit 3.2.2 om validitet.

Kategorien *journalistnavn* voldte ikke problemer ved kodningen, men viste sig i analysen ikke at være sigende nok til at kunne konkludere, hvorvidt journalistens baggrund eller etnicitet påvirker valget af framing. Der skal mere end et navn til at fastslå etnicitet, og skulle denne kategori undersøges til bunds, ville det kræve en supplerende undersøgelse med anden metode. Dette er igen fravalgt, da kategorien ikke i sig selv er væsentlig for analysens hovedfokus.

5.2. Intersektionalitet

Der har således været nogle metodiske begrænsninger i forhold til at konkludere noget om, hvorvidt og hvordan framingen intersektionaliserer med andre faktorer som journalistens etnicitet, placering i mediet samt immigranternes køn og raciale kropstegn. Det er ud fra denne undersøgelse ikke muligt at konkludere, om disse faktorer spiller ind på valget af framing. Til gengæld kan det konkluderes, at disse kategorier i hvert fald ikke giver en bias i forhold til undersøgelsen:

- Der er således få forekomster af minoritetsjournalister, og disse har ikke noget entydigt mønster.
- Framingen følger ikke nødvendigvis sektionen. Kultursektionerne indeholder fx alle tre typer framing, og økonomisektionerne har også kulturel framing.
- Korrelationskoefficienten mellem køn og frame er svag.
- Korrelationskoefficienten mellem raciale kropstegn og frame er svag.

5.2.1. Køn

Selvom analysen viser, at der ikke er en generel relation mellem kønnet omtale og framing, er der nogle tendenser, når man dykker nærmere ned i hvilke køn, der repræsenteres i artiklerne. For den mellemøstlige gruppe er der i kulturelle frames især omtale af begge køn. Dette kan delvist skyldes, at der er en del omtale af ægteskaber og familie for denne gruppe, hvilket kan være tegn

på, at mellemøstlige familiestrukturer og -værdier ses som afvigende fra de danske familieværdier.

I sikkerhedsframing er det til gengæld mest mellemøstlige mænd, der omtales, hvilket svarer til konklusionerne fra fx Andreassen (2005), Nielsen (2014) og Maira (2009) om, at mellemøstlige mænd ses som aggressive, voldelige og potentielle terrorister.

At den østeuropæiske gruppe mest er ukønnet omtalt kan indikere, at gruppen ikke anskues som familier, hvilket yderligere kan forstærke, at gruppen overvejende ses i arbejdsmarkedsperspektiv.

5.2.2. Raciale kendetegn

Der er også en svag relation mellem raciale kropstegn og framing, men også her er der interessante observationer. Det er ikke så overraskende, at raciale kendetegn omtales mere for den ene gruppe end for den anden, da mellemøstlige immigranter er synlige minoriteter med fx en mørkere hudfarve og evt. en anden tøjstil med hovedtørklæder osv., mens østeuropæiske immigranter ligner majoritetsbefolkningen mere. Analysen viste, at især tøj og symbolske smykker omtales i de kulturelt og sikkerhedsframede artikler. Disse er i højere grad selvvalgte kulturelle kropstegn end de mere biologiske raciale kropstegn som fx hud- og hårfarve. At medierne skriver mere om disse kulturelle markører, kan skyldes, at de vurderes som vigtigere, fordi de er udtryk for personlige valg, fx i forhold til at udtrykke et stærkt religiøst tilhørsforhold.

Men der kan også være andre grunde til, at fx hudfarve ikke nævnes. En af grundene til dette kan være, at det jo er eksplicit i artiklerne, at der er tale om mellemøstlige immigranter, for det er et af udvælgelseskriterierne i empiriindsamlingen. Dermed er det implicit, at der er tale om såkaldt 'brune' mennesker. Det er derfor ikke nødvendigt at nævne hudfarve i artiklerne. En anden grund kan være medfølgende billedmateriale, som ikke er analyseret her, men som hurtigere end ord kan fastslå en persons hudfarve for læseren.

Det er almindeligt, at aviserne skriver om immigranternes kultur og religion, som blandt andet kommer til udtryk i fx brug af hovedtørklæde. Det er til gengæld ikke almindeligt direkte at nævne hudfarve, hvilket kan ses som forsøg på at undgå racisme, men det kan også være medvirkende til, at racismen i samfundet skjules ved at blive kulturaliseret. Dette diskuteres nærmere nedenstående i afsnit 5.4.5. om sociale systemer.

5.3. Er mediernes billede retvisende?

Analysen viser, at mellemøstlige immigranter oftere frames kulturelt end de østeuropæiske, der til gengæld oftere frames økonomisk. Folk fra Mellemøsten ses groft sagt som muslimer, mens østeuropæerne ses som arbejdere. Begge grupper ses af og til som trusler mod sikkerheden i det danske samfund – østeuropæerne i form af tyvebander og røverier; de mellemøstlige immigranter som voldelige eller potentielle terrorister. At analysen bekræfter disse formodninger, kan ses som udtryk for, at mediernes videregiver en række stereotype forestillinger om disse to immigrantgrupper. Men er det udtryk for reelle forskelle mellem grupperne? Gengiver medierne et retvisende billede af to forskellige minoritetsgrupper i befolkningen? Hvis dette skulle belyses fuldt ud, ville det kræve langt mere plads, end denne diskussion tillader, men her fremhæves nogle pointer, som kan indikere, hvorvidt stereotyperne passer.

5.3.1. Kultur

I forhold til den kulturelle framing kan især to spørgsmål give en indikation af, om det er retvisende, at de to immigrantgrupper frames så forskelligt.

1. **Er de mellemøstlige immigranter mere religiøse end andre?** Hvis det er tilfældet, er det måske en grund til at medierne fokuserer på deres muslimske tro og kultur.

Der er en større andel af muslimer blandt de mellemøstlige immigranter end blandt den danske majoritetsbefolkning eller de østeuropæiske immigranter, om end der også er muslimer blandt fx flygtningene fra Bosnien i 1990'erne. Så vidt kan det altså have sin berettigelse, at især den mellemøstlige gruppe frames som muslimer. Den grundlovssikrede trosfrihed gør, at der ikke laves registreringer af hvor mange muslimer, der er i Danmark, men i 2006 var der anslået 190.000 muslimer i Danmark (Jensen & Østergaard 2007:20f). Dette tal er baseret på, om man selv eller ens forældre kommer fra muslimske lande. Det siger ikke noget om, hvor religiøs man er (ibid:21), men *"Man kan imidlertid dårligt fremstille hverken muslimer generelt eller troende muslimer som en enhed, hvilket bliver tydeligt når man skaber sig et bare overfladisk overblik over muslimer i Danmark og de mange grupperinger, der findes"* (ibid.:20).

Disse forskelle og forbehold kommer dog sjældent til udtryk, når medier i en tredjedel af alle artiklerne om mellemøstlige immigranter framer disse som muslimer. På baggrund heraf kan den kulturelle og religiøse framing af de mellemøstlige immigranter i medierne synes noget stereotyp.

Der ud over er der endnu flere artikler, som udelukkende bruger ordet "muslim", men ikke fastslår, hvor personerne stammer fra, om end der implicit er tale om udlændinge, og det som læser kan være nærliggende at tænke, at de stammer fra Mellemøsten, Somalia eller Nordafrika. Disse artikler er ikke medtaget i analysen, da de ikke lever op til undersøgelsens udvælgelseskriterier, men de er med til at forstærke det generelle billede af muslimer som en samlet befolkningsgruppe i Danmark.

2. **Er de østeuropæiske immigranter kulturelt lig majoritetsdanskerne?** Hvis det er tilfældet, forklarer det, hvorfor der ikke i særlig høj grad fokuseres på deres kultur eller tro.

En relativt stor del af østeuropæerne er troende katolikker eller kristne ortodokse, som nævnt i afsnit 2.3. Selvom de er kristne, er deres tro dog anderledes end den danske folkekirkes protestantisme på en række områder. I antologien *Danskernes særpræg* (Gundelach 2004) sammenlignes danskeres holdninger til en række værdimæssige og politiske spørgsmål med befolkningernes holdninger i andre europæiske lande. Hvert kapitel fremhæver nogle lande, og her trækkes nogle pointer ud fra de kapitler, der sammenligner med østeuropæiske lande.

Andel af befolkningen, der slet ikke kan acceptere forskellige handlinger, pct.						
	Bestikkelse	Snyd med sociale ydelser	Lyve	Homo-seksualitet	Abort	Skilsmisse
Danmark	92	83	61	21	13	7
Polen	78	54	61	61	45	26
Litauen	67	54	35	78	31	19

Tabel 11. Befolkningens holdninger til udvalgte emner i udvalgte lande. Kilde: Gundelach 2004:277.

I tabel 11 ses, at der blandt folk fra Polen og Litauen generelt er færre, som er tolerante over for homoseksualitet, abort og skilsmisser end blandt danskerne. Disse holdninger kan blandt andet have grund i den katolske tro. Til gengæld er der flere polakker og litauere, som tolererer snyd med velfærdsydelse og bestikkelse.

Figur 4 viser, at tilslutningen til demokratiske principper i Danmark er ret høj, idet landet ligger tredjeøverst i denne sammenligning. Til gengæld er 11 ud af de nederste 14 lande fra den tidligere kommunistiske østblok.

Figur 4. Tilslutning til demokratiske principper (indeksgennemsnit). Kilde: Gundelach 2004:57.

Der kan ikke konkluderes noget ud fra ovenstående statistiske sammenligninger. Men de kan fungere som indikationer af, at også østeuropæiske immigranter som gruppe adskiller sig fra danskerne på en række værdimæssige spørgsmål. Det er således ikke kun i forhold til mellemøstlige immigranter, at kulturelle og religiøse værdier er anderledes end de danske. Dette indikerer, at medieframingen kan være stereotyp, når den ene af disse immigrantgrupper ofte frames kulturelt, mens den anden oftere frames økonomisk.

5.3.2. Økonomi

I forhold til den økonomiske framing er spørgsmålet primært:

- 3. Er mellemøstlige immigranter oftere uden for arbejdsmarkedet end østeuropæerne? Og end majoritetsdanskere?** Hvis det er tilfældet, kan det være en grund til ikke så ofte at frame denne gruppe som arbejdstagere.

Immigranter står generelt oftere uden for arbejdsmarkedet end danskere.

Beskæftigelsesprocenten for ikke-vestlige indvandrere var 48 % i november 2013, mens den for personer med dansk oprindelse var 74 % og for indvandrere fra vestlige lande 60 %, herunder østeuropæere. Der er dog store forskelle inden for gruppen af ikke-vestlige indvandrere, som spænder fra somalieres beskæftigelsesprocent på 26 % til thailandske indvandreres på 63 %. De mellemøstlige indvandrere har for de fleste landes vedkommende en beskæftigelsesfrekvens på 40 - 50 %, og det er især kvinderne, der er ude af arbejdsmarkedet, idet kun to ud af fem er i beskæftigelse¹⁹. Det ser altså ud til, at mellemøstlige immigranter oftere er uden arbejde end østeuropæiske immigranter og majoritetsdanskere.

5.3.3. Sikkerhed

Inden for stort set alle lovovertrædelser er udlændinge overrepræsenteret i forhold til landets majoritetsbefolkning. Det er der flere grunde til.

*"Da indvandrere og efterkommere generelt er yngre end befolkningen som helhed og i højere grad modtager sociale ydelser, så vil deres kriminalitet alt andet lige være højere end befolkningen som helhed, da der er en klar tendens til, at kriminalitet først og fremmest bliver begået af yngre mennesker og personer, der modtager sociale ydelser. Derfor bliver der i undersøgelsen også korrigeret for disse forhold, og det ændrer billedet markant. Kriminaliteten for personer med udenlandsk oprindelse er så kun 7 pct. højere for mændene og 1 pct. lavere for kvinderne sammenlignet med hele befolkningen."*²⁰

Desuden begår udlændinge oftere typer af kriminalitet, som har højere opklarings- og fængslingsrater og dermed oftere indgår i statistikkerne.²¹

Der kan altså muligvis være en vis berettigelse i, at medierne bruger sikkerhedsframing i forhold til immigrantgrupper. Det er ikke hensigten her at dykke nærmere ned i dette, men at se på om forskellene i hvilke sikkerhedsunderframes, der er i brug for de to undersøgte immigrantgrupper, har hold i virkeligheden.

¹⁹ www.dst.dk/da/Statistik/NytHtml?cid=19187

²⁰ www.dst.dk/da/Statistik/bagtal/2002/2002-05-14-Indvandrere-kriminalitet

²¹ www.migrationobservatory.ox.ac.uk/briefings/immigration-and-crime-evidence-uk-and-other-countries

- 4. Stjæler østeuropæerne mere end majoritetsdanskere og andre immigranter?** Hvis det er tilfældet, kan dette være en grund til at frame særligt denne gruppe i forhold til berigelseskriminalitet.

Tabel 12 viser, at immigranter fra både Østeuropa og Mellemøsten har en relativt større andel af dømt for berigelseskriminalitet end deres andel af befolkningen tilsiger. Dette gælder også for immigranter fra øvrige lande.

Oprindelsessted	Antal personer dømt for indbrud, hæleri og røveri	Procent af de samlede dømt	Antal personer bosat i DK	Procent af den samlede befolkning
Danmark	10.655	73,9 %	5.002.707	88,5 %
Østeuropa	801 (førstegeneration) 145 (efterkommere)	5,6 % 1,0 %	118.792 24.484	2,1 % 0,4 %
Mellemøsten	727 (førstegeneration) 446 (efterkommere)	5,0 % 3,1 %	74.314 35.712	1,3 % 0,6 %
Øvrige lande	1113 (førstegeneration) 526 (efterkommere)	7,7 % 3,6 %	305.148 94.593	5,3 % 1,7 %
I alt	14.413		5.655.750	

Tabel 12. Antal personer dømt for indbrud, hæleri og røveri i 2014 sammenholdt med samlet folketal, 4. kvartal 2014. Områdeopdeling jf. lanelisten i kodevejledningen, bilag 2. Kilde: Danmarks Statistik, www.statistikbanken.dk/statbank5a/selectvarval/define.asp?PLanguage=0&subword=tabse1&MainTable=STRAFNA1&PXId=164222&tablestyle=&ST=SD&buttons=0 og www.statistikbanken.dk/statbank5a/selectvarval/saveelections.asp

Sammenligner man østeuropæiske immigranter med immigranter fra andre lande, så er der ikke noget, der indikerer, at denne gruppe stjæler mere end andre immigrantgrupper. Sammenholdt med deres andel af befolkningen er der faktisk flere mellemøstlige immigranter, der er dømt for berigelseskriminalitet (1,3 % af befolkningen står for 5,0 % af de dømt) end østeuropæiske (hvor 2,1 % af befolkningen står for 5,6 % af de dømt). Alligevel er det kun 2 % af de sikkerhedsframede artikler om den mellemøstlige gruppe, der handler om berigelseskriminalitet, mens det er 75 % af de sikkerhedsframede artikler om østeuropæerne. Det kan tyde på, at framingen af den østeuropæiske gruppe som særligt knyttede til berigelseskriminalitet til dels er en stereotyp fremstilling.

- 5. Er mellemøstlige immigranter mere voldelige end majoritetsdanskere og andre immigranter?** Hvis det er tilfældet, kan sikkerhedsunderframen om vold have en berettigelse.

Tabel 13 viser, at immigranter fra både Østeuropa og Mellemøsten har en relativt større andel voldsdømte end deres andel af befolkningen. Dette gælder også for immigranter fra øvrige lande. Sammenligner man mellemøstlige og østeuropæiske immigranter, så er der væsentligt flere voldsdømte i den første gruppe.

Oprindelsessted	Antal personer dømt for voldsforbrydelser	Procent af de samlede voldsdømte	Antal personer bosat i DK	Procent af den samlede befolkning
Danmark	4033	74,1 %	5.002.707	88,5 %
Østeuropa	172 (førstegeneration) 45 (efterkommere)	3,2 % 0,8 %	118.792 24.484	2,1 % 0,4 %
Mellemøsten	355 (førstegeneration) 337 (efterkommere)	6,5 % 6,2 %	74.314 35.712	1,3 % 0,6 %
Øvrige lande	381 (førstegeneration) 115 (efterkommere)	7 % 2,2 %	305.148 94.593	5,3 % 1,7 %
I alt	5.438		5.655.750	

Tabel 13. Antal personer dømt for vold i 2014 sammenholdt med samlet folketal, 4. kvartal 2014. Områdeopdeling jf. landelysten i kodevejledningen. Kilde: Danmarks Statistik, www.statistikbanken.dk/statbank5a/selectvarval/saveselections.asp

Mediernes sikkerhedsframe om vold er altså ikke helt taget ud af det blå. Det er dog stadig en relativt lille del af den samlede mellemøstlige immigrantgruppe, der er voldsdømte. Det er 692 ud af i alt 110.026 mellemøstlige indvandrere og efterkommere, dvs. 6,3 % af denne befolkningsgruppe. Det kan derfor diskuteres, om mediernes voldsframe er overdrevet i forhold til omfanget. Nielsen og Andreassen har som nævnt påvist, at den "mandlige brune krop" oftere identificeres med vold og aggression end andre, uanset om dette passer eller ej (Nielsen 2014:56; Andreassen 2007:200ff).

5.3.4. Opsummering – stereotyper eller fakta?

Ovenstående svar på de fem spørgsmål er naturligvis på ingen måde en fyldestgørende redegørelse for, hvordan virkeligheden ser ud. Mange andre faktorer spiller ind i forhold til, hvorvidt mediernes fremstilling af de to immigrantgrupper er stereotyp eller faktuel. Dette afsnit er heller ikke tænkt som en fyldestgørende analyse af de to minoritetsgruppers demografiske, sociale og værdimæssige sammensætning. Det er nærmest blot en ridse i overfladen, men den viser alligevel to ting:

For det første ser det ud til, at den hegemoniske artikulation af de to immigrantgrupper har et vist hold i virkeligheden. Hegemonierne opstår således ud af nogle af de forskelle, der faktisk er mellem disse to minoritetsgrupper indbyrdes og især i forhold til den danske majoritetsbefolkning. Skønt medierne måske kan kritiseres for at have lige lovlig meget fokus på konflikter og det negative, så ligger det i mediernes rolle at dække nye udviklinger, herunder befolknings-, migrations- og integrationsudviklinger.

For det andet ser det ud til, at disse forskelle også er blevet til stereotyper eller *fixed repertoire*. Stereotyperne er forenklede og fremhæver enkelte træk ved en hel befolkningsgruppe uden hensyntagen til, hvor markant eller repræsentativt dette træk er for hele gruppen. At undersøgelsen bekræfter hypoteserne H1-H5 viser, at medierne framer de to immigrantgrupper ud fra en forforståelse af grupperne – eller med andre ord ud fra den hegemoniske artikulation der allerede er lagt fast om grupperne.

5.4. Hierarchy of influences

Indholdsanalysen siger i sig selv ikke noget om, **hvorfor** medierne framer de to grupper af immigranter, som de gør, men lad os se på, om der er nogle forslag på de fem forklaringsniveauer i Hierarchy of influences-modellen.

5.4.1. Individer

Ifølge Sonwalkar (2005) spiller journalisternes egen baggrund ind på de medieprodukter, de producerer. Artiklerne er af denne grund kodet med journalisternes navne. Tanken var at se, om journalister med anden etnisk oprindelse end dansk brugte anderledes framing, og om disse minoritetsjournalister finder immigranter mere nyhedsværdige, som Sonwalkar foreslår i sin udlægning af den banale journalistiks os-dem-dikotomi. I så fald vil journalister med minoritetsbaggrunde være overrepræsenteret på byline af disse artikler, men ud af 260 forekomster af navne er kun 13 mellemøstlige navne, dvs. 5 %, og ingen med østeuropæiske navne. Der er desuden en række tilfælde, hvor der er flere journalister på byline, og den 'mellemøstlige' journalist således er en del af et team. Der er altså intet belæg i denne undersøgelse for at konkludere, at journalister med anden etnisk baggrund vurderer immigranternes nyhedsværdi anderledes eller framer immigranter anderledes. Som nævnt i afsnit 2.2.1. er det svært at vurdere, hvorvidt journalisternes egen etnicitet spiller ind på medieproduktet og framingen, og dette har da heller ikke været hovedfokus i denne undersøgelse, så som forventet er det ikke muligt at finde forklaringer på forskellene i de hegemoniske artikulationer på individniveauet med dette undersøgelsesdesign.

5.4.2. Rutiner

Albæk m.fl. (2010) peger på, at det snarere er i de journalistiske rutiner, der skal søges forklaringer på, hvorfor medieprodukter ser ud, som de gør. Kan journalistiske rutiner forklare forskellene i valg af frames om de to immigrantgrupper?

Det er klart, at nyhedskriterierne har en rolle i, hvad der på et givent tidspunkt vurderes som nyhedsværdigt. Ved artikelkodningen stod det klart, at der ofte samme dag var artikler om samme emne eller begivenhed i flere af aviserne. Det er altså de samme ting, journalister på tværs af dagbladene har fundet nyhedsværdige. Inger Støjberg, der dengang var politisk ordfører for Venstre, skrev fx i en kronik i Berlingske juli 2014²², at immigranter fra muslimske lande er sværere at integrere. Den blev flittigt analyseret i medierne i dagene efter. Den konservative politiker Rasmus Jarlov arrangerede i august 2014 en demonstration på Nørrebro i København for jødernes ret til at bære kalot og andre religiøse symboler. Den blev også dækket i stort set alle aviserne, og de har – ikke overraskende – alle en kulturel, religiøs framing.

Analyseresultatet er altså afhængigt af, hvilke sager der lige har været oppe i medierne på undersøgelsesdagen, om end denne bias er minimeret ved at vælge 35 tilfældige og af hinanden uafhængige datoer i løbet af året.

Bauder (2008) har analyseret mediediskurser i Tyskland i debatten op til vedtagelse af en ny udlændingelov i 2005. Han fandt, at diskursernes repræsentation i medierne fluktuerer efter, hvad der sker i verden. Dette gælder især sikkerhedsdiskursen, som steg drastisk, da der var et terrorangreb i Madrid i 2004. Den økonomiske diskurs fluktuerede mindst og var relativt stabil

²² www.b.dk/kronikker/glaedelig-eid-til-alle-muslimer

gennem hele undersøgelsesperioden. Bauders analyseobjekt er et lovforslag, hvor det i denne undersøgelse er to befolkningsgrupper. Det er derfor ikke sikkert, at hans resultater kan overføres direkte, men formentlig vil sikkerhedsframingen også stige på dette område, hvis der sker en terrorhandling eller lignende. Hvorvidt den økonomiske framing varierer mindst, står dog ikke helt klart. Mon ikke synet på fx østeuropæisk arbejdskraft varierer alt efter, om der er høj eller lav arbejdsløshed? Det kunne formodes, at den økonomiske framing fluktuerer i takt med konjunktoren.

Den kulturelle framing kan derimod vise sig at være mere stabil. Det ligger i den almene opfattelse af kultur, at det er noget statisk og vedvarende: *"I almindelighed opfattes kultur ofte som noget, der arves fra forfædrene. Den antages at have dybe rødder og bestå af faste traditioner og på en den måde udgøre en ubrydelig ramme om erfaring og handling"* (Hastrup 2011:117). Dette er naturligvis et forenklet syn på kulturer, som jo konstant er i bevægelse og til (gen)forhandling i mødet mellem mennesker (ibid.:10), men det er ikke desto mindre en almen opfattelse. Og denne opfattelse er central for skabelsen af kulturelle stereotyper, hvor nogle få kulturelle træk fremhæves og gøres til markante træk for en hel gruppe af mennesker. Det er ikke kun i den almene opfattelse, at kultur ses som noget statisk. Kritikere har påpeget, at også forskningen om minoriteter og migration i Danmark har fokuseret på *"stereotypical cultural differences and ignoring the wider societal context within which ethnic minorities live"* (Wren 2001:153).

Analysen bakker op om Laws (2010) formodning om, at journalister trækker på et *fixed repertoire* af forståelser om de to grupper. Nyhedskriterierne om aktualitet, sensation og konflikt spiller nok en rolle, men når man skal forklare, hvorfor journalisternes foretrukne framing er forskellig for de to grupper, er det nok især identifikationskriteriet, der er interessant. Det er ret velbelyst, at der er en os-dem-dikotomi i pressen i forhold til udlændinge. Det gælder også for begge de to undersøgte immigrantgrupper. Det ser ud til, at denne dikotomi ikke har sit primære udspring på individniveau, således at vi helst vil skrive om 'os selv' og dem, der ligner os. Derimod indikerer analysen, at stereotyperne opstår der, hvor 'den danske identitet' eller 'det nationale vi' opleves at støde mod minoritetsgruppers identitet. Med folk fra Mellemøsten sker dette i forhold til deres religion, som er meget synlig og anderledes end den typisk danske religiøse praksis. I forhold til folk fra Østeuropa sker dette, når de presser lønninger på arbejdspladser inden for fx byggeri, landbrug og transport.

Både forskellene i sikkerhedsframingen og i brugen af kulturel framing kan blandt andet forklares med forskellene i, hvor synlige de to immigrantgrupper er. Stereotypen om den farlige "den brune, mandlige krop" (Andreassen 2007:200ff; Nielsen 2014:56) skinner igennem i sikkerhedsframingen af de mellemøstlige immigranter. De ser markant anderledes ud end majoriteten. Det gør østeuropæerne ikke i så høj grad, og de ses derfor ikke som så personfarlige. I begge tilfælde er der desuden tale om, at kriminelle handlinger hos en lille del af gruppen blæses op i medierne. Det er dog kun i forhold til de mellemøstlige immigranter, at den kriminelle adfærd kobles til gruppens udseende og religion, og dette kan meget vel skyldes synligheden af dels gruppens etnicitet i form af mørkere hudfarve og dels gruppens religion i form af fx hovedtørklæder, skæg, kjortler og lignende muslimske klædedragter og symboler.

5.4.3. Organisationer

Analysen peger på, at dagbladenes målgrupper og segmentering har en betydning. Dette ses tydeligst i forhold til Børsen og Kristeligt Dagblad, der har segmenteret sig markant anderledes end de øvrige dagblade. Det ses også, at løssalgsbladene med deres segmentering og målgruppe framer en smule anderledes. At målgruppen har stor betydning for, hvem aviserne skriver om og hvordan, kan næppe overraske, og en stor del af forklaringen på dette er naturligvis ønsket om at sælge, som også Branton og Dunaway (2009) samt Gitlin (2003) fremhæver. Hvis der blandt målgruppen hersker en bestemt hegemonisk forståelse af en minoritetsgruppe, kan det kort sagt betale sig for medierne ikke at udfordre denne hegemoni for kraftigt. Dette gælder formentlig især i forhold til værdiladede holdninger, og holdningen til udlændinge har længe været værdiladet i den danske offentlighed (se fx Nielsen 2014:270ff; Wren 2001:152; Green-Pedersen og Odmalm 2008:368).

Det er til gengæld overraskende, at mediernes ideologiske profilering på venstre-højre-aksen ikke ser ud til at have den store betydning. Hvordan kan det være?

En af forklaringerne på dette kan være, at mediernes politiske forskelle på, hvordan immigrantgrupperne dækkes, kommer til udtryk på andre parametre end brugen af framing. Det kan fx være i forhold til, hvor negativ tonen er (som bl.a. Hussain et.al 1997 viser) og i hvor høj grad, der bruges human interest-historier og dermed en tydeligere identifikation med immigranterne (Hallin 2015). Det kan også tænkes, at mediernes politiske ståsteder slår tydeligere igennem i forhold til de emner, de skriver immigranterne ind i og måske i, hvor ofte de bruger immigranterne selv som kilder. Dette er blot nogle af de mange parametre, hvor medierne eventuelt kan variere efter politisk profil i forhold til deres dækning af de to immigrantgrupper. Men disse parametre kan ikke måles eller opgøres med denne undersøgelses analysevariabler.

Her kan således blot slås fast, at de generelle forskelle i framingen af de to minoritetsgrupper er de samme i dagbladene på tværs af politisk ståsted. En af grundene til dette kan være, at der hersker en ret stor politisk konsensus over for udlændinge blandt partierne i Danmark: *"In fact, a new party consensus around these restrictive changes has emerged in Denmark as the Social Democrats have largely accepted them in an attempt to downplay the role of the immigration issue in Danish politics"* (Green-Pedersen & Odmalm 2008:377).

Green-Pedersen og Odmalm sammenligner denne konsensus med svensk politik, og de konkluderer, at immigration har været et mere fremherskende emne i dansk politik end i svensk, og at *"Denmark has adopted a much tougher stance on immigration and integration compared to Sweden"* (ibid.:367). I en sammenligning med Storbritannien påpeges en *"combined anti-Muslim and anti-multiculturalism discourse from political leaders... in Denmark"* (Wrench 2004:23).

Det kan altså se ud til, at opfattelserne af og retorikken omkring immigranter generelt er ret ens på tværs af det politiske spektrum i Danmark. At mønstrene i medieframingen af de to undersøgte immigrantgrupper er ens i højre- og venstreorienterede dagblade i Danmark, kan afspejle dette.

5.4.4. Sociale institutioner

Lad os se på, hvordan strukturelle og institutionelle strømninger på tværs af medierne påvirker framingen af disse to immigrantgrupper. Eftersom medierne på tværs af segmenter, politisk ståsted og organisationsforhold er relativt enige om framingen af de to grupper, er der formentlig noget uden for medierne selv, som er med til at diktere medieframingen. I forhold til den *networked public sphere* som Shoemaker og Reese (2014) taler om, ser det ud til, at den på dette område ikke er så uforudsigelig. Der findes ganske vist andre stemmer i udlændingebatten – blandt andet en del meningsdannere og grupper på sociale medier som Facebook – som prøver at nuancere billedet af minoritetsgrupperne eller modsige de gængse stereotyper. Men medierne videregiver alligevel i nogen grad stereotype billeder af disse immigrantgrupper: Østarbejderne og muslimerne er slået fast som de overordnede billeder af disse to grupper i den offentlige bevidsthed, og medierne ser ud til gentagende at bekræfte disse billeder. Ahmed bruger begrebet *stickiness* til at beskrive, hvordan en bestemt mening kan klæbe til et ord, hvis den bliver gentaget ofte nok (Ahmed 2004:92f). Hun forklarer, at stereotyper skabes som "*an effect of these histories of repetition of the word*" (ibid.:91). De to immigrantgrupper har altså forskellige ord og betydninger klæbet til sig, og det afspejler sig også i måden, dagbladene framer dem på. Men hvorfor er der denne forskel i de to gruppers *stickiness*?

En del af svaret ligger i det, som Cottle (2006) kalder moralsk panik. Folk er bange for det, der er fremmed for dem. Den globaliserede verden sætter velfærdssamfundet og demokratiske værdier under pres, og moralsk panik er udtryk for en alment delt frygt. Når først en sydebuk for en sådan moralsk panik har bidt sig fast i den kollektive bevidsthed, kan det være svært at opløse den igen (Cottle 2006:58; Yilmaz 2015:48f).

De to immigrantgruppers fremmedhed er forskellig, og de virker derfor "truende" på forskellige parametre. Østarbejderne er blevet det personificerede billede på frykten for det pres på de danske lønninger, der følger af større globalisering og tættere samarbejde i EU. Muslimerne derimod ses som det, Cottle (2006) kalder en folkedjævel – den symbolske 'Anden' – som truer den nationale kultur og såkaldt danske værdier som ytringsfrihed, demokrati og frisind (se fx Nielsen 2014:124f og 159f; Hervik 2008:70; Sides & Citrin 2007:491). Eftersom den nye *networked public sphere* medfører et øget fokus på klik, likes og delinger (Shoemaker & Reese 2014:98f), kan den moralske panik få en endnu stærkere platform, hvis publikumsinteresse bliver en måleenhed for den journalistiske succes.

5.4.5. Sociale systemer

Denne analyse viser, at mellemøstlige immigranter langt oftere frames kulturelt end de østeuropæiske immigranter. Med kun et tidsnedslag, kan denne analyse ikke konkludere, hvorledes dette ændrer sig over tid. Men Yilmaz (2006; 2015) har påvist, at diskursen omkring tyrkiske immigranter har bevæget sig fra et økonomisk til et kulturelt perspektiv. En forklaring på forskellen i medieframingen anno 2014 kan derfor være, hvor længe der har været immigration fra det pågældende område. 1960'ernes tyrkiske gæstearbejdere har været i landet i godt 50 år og har både børn og børnebørn her. Selvom Tyrkiet egentlig ikke er et rent mellemøstligt land og ikke er medtaget som sådan i denne analyse jf. kodevejledningens liste over lande, så var disse tyrkiske immigranter de første muslimer, som i større tal slog sig ned i Danmark. Da den mellemøstlige gruppe af de fleste betragtes som overvejende brune i huden og som overvejende

muslimer, kan den ændring, der har været i diskursen omkring de tyrkiske immigranter smitte af på resten af den mellemøstlige gruppe, således at hele gruppen i dag oftere frames kulturelt.

Der har også været fx jugoslaviske gæstearbejdere siden 1960'erne (Togeby 2004:512) og bosniske og serbiske flygtninge fra 1990'erne, men debatten om østeuropæerne begyndte først for alvor i 2003-04 med EU's udvidelse mod øst, hvor indvandringen fra Østeuropa steg markant. Tidsperspektivet er dermed et andet for denne gruppe, der kun har godt 10 år på bagen, og dermed fx ikke har fået børnebørn her i landet endnu. Det er derfor interessant, om medieframingen også vil ændre sig mod mere kulturel og mindre økonomisk framing for den østeuropæiske gruppe i takt med, at årene går, og flere bliver familiesammenført eller stifter familier her i landet. Kan det tænkes, at den øgede tendens til kulturel framing hænger sammen med, hvorvidt immigrantgrupper ses som bestående af primært enkeltpersoner, som er her kortvarigt, eller af familier der har slået sig ned her?

Det er også interessant, at den mellemøstlige gruppe er *synlige minoriteter*, mens den østeuropæiske gruppe er mindre synlig. Synligheden spiller en rolle i forhold til den kulturalisering af framingen, der finder sted. Analysen viser, at raciale kendetegn nævnes i knap en fjerdedel af artiklerne om mellemøstlige immigranter og i 29 ud af 50 tilfælde i kulturel framing.

Synlige kropstegn kobles således til bestemte kulturelle værdier – fx ses hovedtørklæder af nogle som udtryk for muslimsk kvindeundertrykkelse. Så er der ikke tale om en ligeværdig diskussion af kulturelle og værdimæssige standpunkter, men om fordomme og en rangordning af kulturer hvor de vestlige kulturer ses som overlegen (Wren 2001:143). Dette danner baggrund for begreberne *ny racisme* (Hervik 2004) og *kulturel racisme* (Wren 2001), som i stigende omfang erstatter den tidligere racisme, der var baseret på et biologisk racebegreb og en rangordning af disse racer (Wren 2001:143). Kulturel racisme har en "*indirect, subtle and evasive nature*" (Hervik 2004:152). Det er således ikke i sig selv racistisk at diskutere og vurdere kulturelle fænomener og værdier. Netop derfor kan den nye racisme synes mere skjult, fordi den kulturelle rangordning ofte knyttes indirekte til bestemte raciale kropstegn (ibid.).

5.5. Hvad betyder hegemonierne?

Analysen viser, at der er en hegemonisk artikulation for hver af disse immigrantgrupper. Som vist i afsnit 5.3.4. udspringer disse hegemoniske fremstillinger og stereotyper delvist af faktiske forhold i samfundet. Er det så overhovedet et problem, at medierne skaber eller viderefører disse hegemonier?

Det kan diskuteres, om det er uundgåeligt eller ligefrem ønskeligt, at der er hegemoniske artikulationer i offentligheden. Hvis man anskuer det fra et standpunkt med nationalstaten og dens ve og vel som udgangspunkt, kan hegemoniske diskurser være ønskelige. Andersons (1985) hovedværk om nationalisme viser nationen som et "*forestillet fællesskab*". Jo stærkere en hegemonisk artikulation, jo stærkere er fællesskabsfølelsen - i hvert fald for de inkluderede.

Og det er netop her, skoen trykker. For hvis minoritetsgrupper ikke inkluderes i artikulationen om det nationale fællesskab og derfor føler sig uden for, har sammenhængskraften i et multikulturelt samfund en stor udfordring. Sonwalkar pointerer, at os-dem-diskursen er en uundgåelig byggesten i den evigt fortløbende konstruktion af nationen, men at den samtidig problematiserer magtrelationerne inden for nationen (Sonwalkar 2005:270). Hvem er med, og hvem er uden for?

Det kan ud fra denne analyse synes, at både østeuropæiske og mellemøstlige immigranter til dels ekskluderes fra det nationale 'os' eller i hvert fald ses som anderledes end majoriteten, men at det sker på hver sin måde og med hver sin begrundelse.

Der er derfor gode grunde til at sætte fokus på den hegemoniske artikulation omkring minoritetsgrupper i samfundet, hvis målet ikke blot er at opbygge et nationalt fællesskab, men at basere dette fællesskab på deliberativt demokrati hvor alle borgere kan ytre sig, hvis de vil, og hvor det ses som en styrke, at borgere deltager i demokratiet, fordi diskussioner mellem forskellige meninger er grundlaget for at kunne træffe velovervejede beslutninger til fælles bedste.

6. Konklusion

De danske dagblades brug af kulturelle, økonomiske og sikkerhedsmæssige frames i dækningen af immigranter fra henholdsvis Østeuropa og Mellemøsten er undersøgt ved at teste en række konkrete hypoteser. Analysen viser, at der findes hegemoniske artikulationer om de to grupper. Det ses i tendenser til, at bestemte frames benyttes mere end andre. Samtidig konkluderes, at dagbladene bruger forskellige foretrukne frames om hver af de to immigrantgrupper.

Dagbladene framer overvejende de østeuropæiske immigranter økonomisk, hvor de ses som arbejdstagere, men også i mindre grad i forhold til samfundsøkonomi. Medierne benytter også kulturel framing og sikkerhedsframing, begge i knap hver syvende artikel om denne gruppe. I sikkerhedsframingen sættes de østeuropæiske immigranter især i forbindelse med berigelseskriminalitet som fx tyveri og røveri. Der er ikke noget som indikerer, at raciale kropstegn eller køn påvirker mediernes framing af denne immigrantgruppe.

I hver anden artikel om mellemøstlige immigranter bruger dagbladene derimod kulturel framing, og hovedsageligt frames gruppen som muslimer. Økonomisk framing og sikkerhedsframing bruges begge i godt hver femte artikel om denne gruppe. Modsat østeuropæiske immigranter frames denne gruppe kun sjældent som arbejdstagere, og medierne bruger overvejende økonomiske frames om mellemøstlige immigranter i forhold til samfundsøkonomiske problemstillinger. De sikkerhedsmæssige frames bruges for denne gruppe især i forhold til vold og terrortrusler. Artikler om begge køn frames oftere kulturelt, mens mellemøstlige mænd oftere sikkerhedsframes. Det er også især i kulturel og sikkerhedsframing, at raciale kropstegn nævnes for denne gruppe.

Der er variationer i framingstendenserne fra avis til avis. Umiddelbart er disse ikke udtryk for dagbladenes politiske profiler, men snarere deres segmentering og målgruppe. Især skiller nicheaviser med særligt fokus som Børsen og Kristeligt Dagblad sig ud med mere hhv. økonomisk og kulturel framing, mens især løssalgsbladet BT oftere bruger sikkerhedsframing end de øvrige dagblade.

Overordnet kan det konkluderes, at framingen om mellemøstlige immigranter er relativt kulturaliseret, mens det ikke er tilfældet for østeuropæiske immigranter, hvor framingen i stedet fortrinsvis er økonomisk.

Mediernes framing af de to immigrantgrupper afspejler faktiske tendenser og udviklinger i samfundet, men er også delvist stereotyp og ser ud til at blive et *fixed repertoire*, hvor journalister er mere tilbøjelige til at ty til visse frames frem for andre om disse immigrantgrupper.

6.1. Perspektivering

Medieundersøgelser fokuserer ofte på et af disse tre niveauer: Medieinstitution, medieindhold og medieeffekt. På hvert af disse niveauer kan findes ideer til andre mulige perspektiver på de hegemoniske artikulationer om immigranter.

Dette speciale fokuserer på medieindholdet – hvordan kommer de hegemoniske artikulationer til udtryk som framingsmønstre? Her dannes et billede af de hegemoniske artikulationer om de to immigrantgrupper i 2014, men analysen kan ikke vise, hvordan framingen har ændret sig eller vil ændre sig. Der er sket et skift i den offentlige omtale af immigranter i 2015 og 16. Den store mængde flygtninge fra Syrien tog Europa og europæiske medier med storm, da flokke af immigranter kom vandrende til fods – også på danske motorveje. Dette har højst sandsynligt medført nogle forskubninger i de hegemoniske artikulationer. En af de store diskurser i denne ændring synes umiddelbart at være, at der i højere grad er tale om, hvorvidt det kan betale sig at tage flygtninge ind i landet. Det er blandt andet set i forhold til den såkaldte smykkelov, hvor politiet fik lov at beslaglægge flygtnings værdier som kompensation for deres ophold i landet²³. Der er også eksempler på, at landdistrikterne har meldt ud, at de er klar til at tage flere flygtninge for at modvirke affolkning²⁴. Det er derfor ikke utænkeligt, at økonomiske frames fylder mere i den hegemoniske artikulation om mellemøstlige immigranter i dag end i 2014, og det kunne være interessant at analysere dette i forlængelse af denne undersøgelse.

Den hegemoniske artikulation om de østeuropæiske immigranter er mindre belyst i medieforskningen end om de mellemøstlige immigranter. Det kan tænkes, at der også her er en ændring på vej, så østeuropæerne – ligesom det skete med de tyrkiske gæstearbejdere – går fra at blive set som arbejdstagere i økonomiske frames til at omtales mere i kulturelle frames i takt med, at de slår sig ned som familier i Danmark med problematikker, der ikke udelukkende knytter sig til arbejdsmarked og -forhold, men også til folkeskole, familieliv, skilsmisses osv. Men det må igen være op til kommende undersøgelser at vise, hvorledes den hegemoniske artikulation vil ændre sig for denne gruppe.

Det kunne desuden være interessant at undersøge, hvordan andre immigrantgrupper frames, fx sorte afrikanske immigranter, hvide vestlige immigranter (fra fx USA og Australien) samt asiatiske eller kinesiske immigranter. Jo flere immigrantgruppers hegemoniske artikulation, der kortlægges, jo tydeligere fremtræder de forskellige måder, disse grupper eks- eller inkluderes i fortællingen om det nationale 'vi'. Lige nu fylder syriske flygtninge meget i medierne. I 1990'erne gjaldt det flygtninge fra Ex-Jugoslavien, og tidligere var der fx vietnamesiske bådflygtninge. Ingen ved hvilke immigrantgrupper, der kommer til at tage overskrifter i fremtiden, men undersøgelser af framingshegemonier for forskellige grupper vil kunne give en større bevidsthed og nuancering af, hvorledes immigranter beskrives.

²³ "Udlandet forbinder danske asylstramninger med nazisme", Berlingske, 19.12.2015

²⁴ "Asylansøgere giver nyt liv til Langeland", Information, 15.01.2016

I forhold til medieinstitutionerne diskuteres analyseresultaterne i denne undersøgelse ud fra Hierarchy of Influences-modellen for at forklare, hvorfor framingsmønstrene ser ud, som de gør. Hvis man derimod vil analysere, hvordan hegemonierne opstår, vil det kræve anderledes undersøgelsesdesigns, fx som nævnt i forhold til hvordan journalisternes egne baggrunde spiller – bevidst eller ubevidst – ind på valget af frames.

Det kunne også være interessant at undersøge de hegemoniske artikulationer om immigranter i et normativt perspektiv, hvor de ses i lyset af fx objektivitet som journalistisk ideal og mediernes demokratiske funktion, fx som vagthund eller den, der taler den lille mands sag mod systemet.

Et andet perspektiv er, hvilken effekt de hegemoniske artikulationer har. Hegemoni er en magtrelation, men er medieframingen virkelig en magtfaktor i samfundet? Og hvis der sker en øget kulturalisering af framingen af immigrantgrupper over tid, hvilken betydning har det så? Studier viser, at opfattelser af kulturelle trusler har større betydning for den offentlige holdning til immigranter, end opfattelser af økonomiske trusler (Sides & Citrin 2007:501). Dette kunne danne grundlag for opfølgende undersøgelser.

7. Litteraturliste

Ahmed, Sara. 2004. *The Cultural Politics of Emotion*. Routledge.

Albæk, Erik. 2014. "Teori, design, metode og analyseteknik". I *Forskningsmetoder i journalistik og politisk kommunikation*, redigeret af David Nicolas Hopmann og Morten Skovsgaard. Hans Reitzels Forlag.

Albæk, Erik, David Nicolas Hopmann, Claes Holger de Vrees. 2010. *Kunsten at holde balancen, dækningen af folketingsvalgkampe i tv-nyhederne på DR1 og TV2 1994-2007*. Syddansk Universitetsforlag.

Andersen, Lotte Bøgh, Robert Klemmensen, Kasper Møller Hansen, og Kamma Lund Jensen. 2012. *Metoder i statskundskab*. Hans Reitzels Forlag.

Anderson, Benedict. 1985. *Imagined Communities. Reflections on the Origin and Spread of Nationalism*. Reprinted. Verso.

Andreassen, Rikke. 2005. "Gender, Race, Sexuality and Nationality, an Analysis of the Danish News Media's Communication about Visible Minorities from 1971-2004". Ph.d.-afhandling, University of Toronto.

———. 2007. *Der er et yndigt land, medier, minoriteter og danskhed*. Tiderne Skifter.

———. 2013. "Muslim Women and Interracial Intimacies". *Nordic Journal of Migration Research* 3 (3): 117–125. doi:10.2478/njmr-2013-0002.

Barth, Fredrik. 1998. *Ethnic Groups and Boundaries, the Social Organization of Culture Difference*. Reissued. Waveland.

Bauder, Harald. 2008. "Media Discourse and the New German Immigration Law". *Journal Of Ethnic And Migration Studies* 34 (1): 95–112. doi:10.1080/13691830701708783.

Baumann, Gerd. 1999. *The Multicultural Riddle, Rethinking National, Ethnic, and Religious Identities*. Routledge.

Bhopal, Raj. 2004. "Glossary of Terms Relating to Ethnicity and Race: For Reflection and Debate". *Journal of Epidemiology and Community Health* 58 (6): 441–45. doi:10.1136/jech.2003.013466.

Billig, Michael. 1995. *Banal Nationalism*. SAGE Publication.

Blaikie, Norman. 2003. *Analyzing Quantitative Data, from Description to Explanation*. SAGE Publication.

Bleich, Erik, Irene Bloemraad, og Els de Graauw. 2015. "Migrants, Minorities and the Media: Information, Representations and Participation in the Public Sphere". *Journal of Ethnic and Migration Studies* 41 (6): 857–73. doi:10.1080/1369183X.2014.1002197.

Branton, Regina P., og Johanna Dunaway. 2009. "Slanted Newspaper Coverage of Immigration: The Importance of Economics and Geography". *Policy Studies Journal* 37 (2): 257–273. doi:10.1111/j.1541-0072.2009.00313.x.

- Caviedes, Alexander. 2015. "An Emerging 'European' News Portrayal of Immigration?" *Journal of Ethnic and Migration Studies* 41 (6): 897–917. doi:10.1080/1369183X.2014.1002199.
- Cheng, Lifen, Juan José Igartua, Elena Palacios, Tania Acosta, og Socorro Palito. 2014. "Framing Immigration News in Spanish Regional Press: Framing Immigration News". *International Migration* 52 (6): 197–215. doi:10.1111/j.1468-2435.2010.00647.x.
- Coleman, David, og Eskil Wadensjö. 1999. *Immigration to Denmark, International and National Perspectives*. The Rockwool Foundation Research Unit: Aarhus University Press.
- Cottle, Simon. 2006. *Mediatized Conflict, Development in Media and Conflict Studies*. Open University Press.
- Crenshaw, Kimberlé Williams. 2006. "Mapping the Margins: Intersectionality, Identity Politics, and Violence against Women of Color". *Kvinder, Køn & Forskning*, nr. 2–3: 7–20.
- Deacon, David, Michael Pickering, Peter Golding, og Graham Murdock. 2010. *Researching Communications, a Practical Guide to Methods in Media and Cultural Analysis*. Bloomsbury Academic.
- Dyer, Richard. 1997. *White*. Routledge.
- Elmelund-Præstekær, Christian. 2014. "Analyse af medieindhold i bredden". I *Forskningsmetoder i journalistik og politisk kommunikation*, redigeret af David Nicolas Hopmann og Morten Skovsgaard. Hans Reitzels Forlag.
- Entman, Robert M. 1993. "Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm". *Journal of Communication* 43 (4): 51–58. doi:10.1111/j.1460-2466.1993.tb01304.x.
- Figenschou, Tine Ustad, og Kjersti Thorbjørnsrud. 2015. "Faces of an Invisible Population: Human Interest Framing of Irregular Immigration News in the United States, France, and Norway". *American Behavioral Scientist* 59 (7): 783–801. doi:10.1177/0002764215573256.
- Gitlin, Todd. 2003. *The Whole World Is Watching, Mass Media in the Making & Unmaking of the New Left*. University Presses of California Press.
- Graves, Joseph L. 2001. *The Emperor's New Clothes, Biological Theories of Race at the Millennium*. Rutgers University Press.
- Green-Pedersen, Christoffer, og Pontus Odmalm. 2008. "Going Different Ways? Right-Wing Parties and the Immigrant Issue in Denmark and Sweden". *Journal of European Public Policy* 15 (3): 367–81. doi:10.1080/13501760701847564.
- Gundelach, Peter, red. 2004. *Danskernes særpræg*. Hans Reitzels Forlag.
- Hallin, Daniel. 2015. "The Dynamics of Immigration Coverage in Comparative Perspective". *American Behavioral Scientist* 59 (7): 876–885. doi:10.1177/0002764215573259.
- Hastrup, Kirsten. 2011. *Kultur: Det fleksible fællesskab*. Reprinted. Univers.

- Hervik, Peter. 2004. "Anthropological perspectives on the new racism in Europe". *Ethnos* 69 (2): 149–155. doi:10.1080/0014184042000212830.
- . 2008. "Original Spin and Its Side Effects. Freedom of Speech as Danish News Management". I *Transnational Media Events: The Mohammed Cartoons and the Imagined Clash of Civilizations*, redigeret af Elisabeth Eide, Risto Kunelius, og Angela Phillips. Nordicom.
- Hjarvard, Stig. 2007. "Den politiske presse - En analyse af danske avisers politiske orientering". *Journalistica* 2 (5): 27–53.
- Hussain, Mustafa, Ferruh Yilmaz, Tim O'Connor, og Nævnet for Etnisk Ligestilling. 1997. *Medierne, minoriteterne og majoriteten, en undersøgelse af nyhedsmedier og den folkelige diskurs i Danmark*. Nævnet for Etnisk Ligestilling.
- Ihlen, Øyvind, og Kjersti Thorbjørnsrud. 2014. "Making News and Influencing Decisions: Three Threshold Cases Concerning Forced Return of Immigrants". *European Journal of Communication* 29 (2): 139–152. doi:10.1177/0267323114523149.
- Jensen, Tina Gudrun. 2007. "Hvor går man hen, når man 'går ud'? Forestillede og praktiserede fællesskaber blandt omvendte danske muslimer". I *Integration. Antropologiske perspektiver*, redigeret af Karen Fog Olwig, og Karsten Pærregaard. Museum Tusculanums Forlag.
- Jensen, Tina Gudrun, og Kate Østergaard. 2007. *Nye muslimer i Danmark, møder og omvendelser*. Univers.
- Keith, Susan. 2011. "Shifting Circles: Reconceptualizing Shoemaker and Reese's Theory of a Hierarchy of Influences on Media Content for a Newer Media Era". *Web Journal of Mass Communication Research* 29 (Feb). www.scripps.ohiou.edu/wjmcr/vol29/29.html#author.
- Krippendorff, Klaus. 1980. *Content Analysis, an Introduction to Its Methodology*. SAGE Publication.
- Law, Ian. 2010. *Racism and Ethnicity, Global Debates, Dilemmas, Directions*. Longman.
- Lawlor, Andrea. 2015. "Framing Immigration in the Canadian and British News Media". *Canadian Journal of Political Science* 48 (2): 329–355. doi:10.1017/S0008423915000499.
- Lund, Anker Brink. 2013. *Mangfoldighed i dansk dagspresse, et publicistisk serviceeftersyn*. Center for Civilsamfundsstudier.
- Maira, Sunaina. 2009. "'Good' and 'Bad' Muslim Citizens: Feminists, Terrorists, and U. S. Orientalisms". *Feminist Studies* 35 (3): 631–656.
- Molina, Irene. 2005. "Rasifiering. Et teoretisk perspektiv i analysen av diskriminering i Sverige". I *Bortom Vi och Dom, teoretiska reflektioner om makt, integration och strukturell diskriminering*, redigeret af Paulina de los Reyes og Masoud Kamali. Statens offentliga utredningar 2005:41. Justitiedepartementet.
- Myong, Lene, og Michael Nebeling Petersen. 2012. "(U)levelige slægtskaber. En analyse af filmen 'Rosa Morena'". *K&K - Kultur og Klasse* 40 (113): 119–32.

- Nielsen, Asta Smedegaard. 2014. "“De vil os stadig til livs’, betydningskonstruktioner i tv-nyhedsformidling om terrortruslen mod Danmark”. Ph.d.-afhandling, Det Humanistiske Fakultet, Københavns Universitet.
- Rabo, Annika. 2014. "Comments on Rikke Andreassen’s Muslim Women and Interracial Intimacies: Debate". *Nordic Journal Of Migration Research* 4 (1): 40–44. doi:10.2478/njmr-2014-0004.
- Reese, Stephen D. 2001. "Understanding the Global Journalist: A Hierarchy-of-Influences Approach". *Journalism Studies* 2 (2): 173–87. doi:10.1080/14616700118394.
- Runsten, Pia Strand. 2006. "“Hedersmord’, eurocentrism och etnicitet. Mordet på Fadime – en fallstudie". I *Mediernas vi och dom, mediernas betydelse för den strukturella diskrimineringen, rapport*, redigeret af Leonor Camauër og Stig Arne Nohrstedt. Statens offentliga utredningar 2006:21. Fritzes.
- Schultz, Ida. 2007. "Fra Partipresse over Omnibuspresse til Segmentpresse". *Journalistica* 2 (5): 5–26.
- Shoemaker, Pamela J., og Stephen D. Reese. 2014. *Mediating the Message in the 21st Century, a Media Sociology Perspective*. Routledge.
- Sides, John, og Jack Citrin. 2007. "European Opinion About Immigration: The Role of Identities, Interests and Information". *British Journal of Political Science* 37 (3): 477–504. doi:10.1017/S0007123407000257.
- Skovsgaard, Morten, Erik Albæk, Peter Bro, og Claes de Vreese. 2012. "Media Professionals or Organizational Marionettes? Professional Values and Constraints of Danish Journalists". I *The Global Journalist in the 21st Century*, redigeret af David H. Weaver og Lars Willnat. Routledge.
- Skovsgaard, Morten, og Flemming Svith. 2014. "Validitet og reliabilitet". I *Forskningsmetoder i journalistik og politisk kommunikation*, redigeret af David Nicolas Hopmann og Morten Skovsgaard. Hans Reitzels Forlag.
- Sonwalkar, Prasun. 2005. "Banal Journalism. The Centrality of the ‘Us-Them’ Binary in News Discourse". I *Journalism: Critical Issues*, redigeret af Stuart Allan, 261–73. McGraw-Hill Education (UK).
- Staunæs, Dorthe, og Dorte Marie Søndergaard. 2006. "Intersektionalitet – Udsat for Teoretisk Justering". *Kvinder, Køn & Forskning*, nr. 2–3: 43–56.
- Togeby, Lise. 2004. "It Depends... How Organisational Participation Affects Political Participation and Social Trust among Second-Generation Immigrants in Denmark". *Journal of Ethnic and Migration Studies* 30 (3): 509–28. doi:10.1080/13691830410001682061.
- van Dijk, Teun Adrianus. 1991. *Racism and the Press*. Critical Studies in Racism and Migration. Routledge.
- Walgrave, Stefaan, og Knut de Swert. 2004. "The Making of the (Issues of the) Vlaams Blok". *Political Communication* 21 (4): 479–500. doi:10.1080/10584600490522743.

Wren, Karen. 2001. "Cultural Racism: Something Rotten in the State of Denmark?" *Social & Cultural Geography* 2 (2): 141–62. doi:10.1080/14649360120047788.

Wrench, John. 2004. "Trade Union Responses to Immigrants and Ethnic Inequality in Denmark and the UK: The Context of Consensus and Conflict". *European Journal of Industrial Relations* 10 (1): 7–30. doi:10.1177/0959680104041194.

Yilmaz, Ferruh. 2006. "Ethnicized ontologies : from foreign worker to Muslim immigrant : how Danish public discourse moved to the right through the question of immigration". Ph.d.-afhandling, University of California, San Diego.

———. 2015. "From immigrant worker to Muslim immigrant: Challenges for feminism". *European Journal of Women's Studies* 22 (1): 37–52. doi:10.1177/1350506814532803.

Ørsten, Mark. 2007. "Journalistikkens rolle i netværkssamfundet". *Journalistica* 2 (4): 5–21.

Journalistisk formidling af specialet

Dette er en kronik til et af de nationale dagblade med en bred målgruppe, fx Politiken eller JP. Længdemæssigt svarer den til en kronik i JP. Jeg har valgt at skrive en kronik, da denne genre åbner for – og indbyder til – lidt mere holdningsprægede ytringer end i fx en baggrundsartikel. Jeg synes, det er interessant at omsætte akademiske undersøgelser til tanker, der vedrører og kan bruges af almene borgere og har derfor valgt en bred målgruppe.

KRONIK:

Fire minutters øjenkontakt udfordrer mediernes udlændingebilleder

Der er grund til at have sit kritiske blik med, når vi læser avisartikler om immigranter. For når medierne fx beskriver folk fra Østeuropa som østarbejdere og folk fra Mellemøsten som muslimer, kan der være tale om generaliseringer og stereotyper.

En lille video lavet af Amnesty i Polen deles for tiden på de sociale medier. Videoen viser et eksperiment, hvor europæere fra en række lande og nyankomne flygtninge fra Syrien og Somalia sættes over for hinanden to og to og bliver bedt om at kigge hinanden i øjnene i fire minutter. En teori siger nemlig, at fire minutters uafbrudt øjenkontakt skaber en følelse af intimitet mellem mennesker. På videoen ser man, at deltagerne i eksperimentet skaber en god følelsesmæssig kontakt til hinanden på tværs af kulturelle og sproglige skel. Blot ved at starte med at kigge hinanden længe i øjnene.

De fleste af os holder dog sjældent øjenkontakt med nogen så længe – og da slet ikke med folk vi ikke kender. De mennesker i samfundet, som vi ikke selv har direkte kontakt med i det daglige, ser vi hovedsageligt gennem andres fortællinger om dem. Det kan fx være forskellige grupper af immigranter. Vi ser dem blandt andet med mediernes blik.

Men er mediernes blik klart og objektivt? Hvordan beskrives forskellige immigrantgrupper? Dette satte jeg mig for at undersøge i mit speciale fra Syddansk Universitet. Jeg har kortlagt, hvordan to forskellige grupper af immigranter blev fremstillet i aviserne i 2014, nemlig indvandrere og flygtninge fra Mellemøsten og Østeuropa.

Mediernes blik på immigranter

Det viser sig, at der er klare mønstre i, hvordan de to grupper af immigranter beskrives. Helt overordnet ses folk fra Mellemøsten oftest i et kulturelt lys, hvor de omtales som muslimer. Til gengæld ses østeuropæerne i de fleste tilfælde i et økonomisk lys og beskrives især som arbejdskraft. Dette overrasker næppe, og måske tænker nogen: Ja, naturligvis. For billedet af den polske håndværker og den mellemøstlige muslim er jo ikke grebet ud af den blå luft. Men det er bare ikke hele billedet.

Bag de stereotype billeder er farverige og nuancerede baggrunde. Immigrantgrupperne består af individer med forskellige verdensopfattelser og personligheder. Vi ved godt, at virkeligheden sjældent er så enkel, som en journalistisk vinkel gør den til. Og vi opfatter nærmest instinktivt stereotyperne, når vi læser nyheder, der handler om "os selv" – altså om en gruppe vi er en del af; det være sig småbørnsforældrene, folkepensionisterne, kvinderne, mændene, københavnernes, jyderne, lønmodtagerne... Selvom problematikkerne i sådanne artikler kan føles velkendte, er artiklerne jo ikke portrætter af os selv.

Men genkender vi lige så automatisk generaliseringerne, når der er tale om grupper, som vi ikke selv identificerer os med? Når medierne skriver om fx muslimer eller rumænske jordbærplukkere, er der i lige så høj grad tale om stereotyper. Lige som en artikel om børnefamilier i Danmark ikke kan tages til udtryk for, at alle børnefamilier er ens eller opfører sig ens, betyder en artikel om mellemøstlige, muslimske indvandrere i Danmark heller ikke, at alle muslimer er ens. Det betyder for den sags skyld heller ikke, at alle immigranter fra Mellemøsten er muslimer.

Mediernes dækning er derimod udtryk for, at der er nogle generelle tendenser, som kan være vigtige at få belyst. Siden EU's udvidelse mod øst i 2004 er der fx kommet flere faglærte og ufaglærte arbejdere hertil fra de østeuropæiske lande. Dette har sat dele af vores arbejdsmarked under pres, fx inden for byggefagene, landbruget og transportsektoren. Der har også været tilfælde af tyvebander og andre kriminelle fra Østeuropa, som har benyttet sig af de åbne grænser. Naturligvis skal medierne skrive om og debattere dette. Journalister ville ikke gøre deres arbejde ordentligt, hvis de sad denne samfundsudvikling overhørig. Problemet opstår, hvis avislæserne udelukkende bliver præsenteret for østeuropæere fra disse vinkler og dermed tror, at alle østeuropæere her i landet presser vores lønninger ned eller er tyvagtige. For det er naturligvis langt fra tilfældet. Og sådanne negative opfattelser af en hel gruppe er ikke et godt udgangspunkt for konstruktive debatter om og løsninger på de problemer, som der reelt er.

Mønsteret betragtet oppefra

Som avislæser er det derfor en god idé at forsøge at se bag om mediernes budskaber. Det er ikke de enkelte artikler, jeg advarer mod. De fleste af dem er sikkert både relevante og gode. Men i min undersøgelse så jeg, at der er et mønster i, hvad aviserne skriver om de forskellige grupper af udlændinge. For eksempel omtales de mellemøstlige flygtninge og indvandrere kun som arbejdskraft for det danske samfund i 3 ud af de undersøgte 225 artikler. Det er da lidt påfaldende, synes jeg. Og i en femtedel af artiklerne om immigranter fra Mellemøsten beskrives de som aggressive, voldelige eller potentielle terrorister, mens østeuropæerne i hver syvende artikel beskrives som tyvebander og røvere. Og det mønster går igen i det fleste nationale dagblade, selvom der er små variationer mellem aviserne.

Mediernes generelle billede af de to grupper indvandrere er groft sagt, at den mellemøstlige indvandrer ikke arbejder, men går meget op i sin religion, og at især mændene er voldelige. Østeuropæerne er til gengæld tyvagtige og villige til at gøre hvad som helst selv for små penge.

Og hvad betyder det så? Er det måske ikke rigtigt, at kun ca. hver anden mellemøstlig indvandrer er i arbejde? Og findes der måske ikke internationale tyvebander fra Østeuropa? Jo. Men når vi i stor stil i medierne præsenteres for de to grupper i disse sammenhænge, ser problemerne større ud, end de reelt er. Medierne fokuserer på de punkter, hvor immigranterne er anderledes end majoriteten, for konflikter er godt nyhedsstof. Alt det, der går godt, hører vi sjældent om i

aviserne. Så hvis vi kun ser immigranterne med avisernes øjne, kan vi godt blive lidt bange. Stereotyperne puster til en frygt, som i sidste ende kan betyde, at hele grupper af mennesker hænges ud og ekskluderes fra fællesskabet. Det er dét, jeg advarer mod.

Skab øjenkontakt

Vi kan selvfølgelig ikke alle sammen rende rundt og stirre hinanden intenst ind i øjnene. Men vi kan prøve at huske, at der gemmer sig mennesker af kød og blod bag de generaliserede billeder. Mennesker på godt og på ondt, men i hvert fald mennesker, der er langt mere hele og nuancerede end de stereotyper, som ofte fremmanes for vores blik. Mediebillederne kan vi vel godt se i øjnene og udfordre – åbent, kritisk og nysgerrigt.

Anna Krarup Jensen, journalist og nyuddannet cand.public.

FAKTA

Videoen om eksperimentet *Look Beyond Borders* kan ses på dette link:

www.youtube.com/watch?v=f7XhrXUoD6U

Kronikken bygger på specialet "Østarbejdere og muslimer - en undersøgelse af danske dagblades framing af to immigrantgrupper", Syddansk Universitet, juni 2016.

Bilag 1 – Tilfældigt udvalgte datoer i 2014

Tilfældigt ugenr.	Ugedag	Dato 2014
25	Mandag	16/6
31	Tirsdag	29/7
36	Onsdag	3/9
51	Torsdag	18/12
8	Fredag	21/2
37	Lørdag	13/9
2	Søndag	12/1
51	Mandag	15/12
29	Tirsdag	15/7
33	Onsdag	13/8
40	Torsdag	2/10
19	Fredag	9/5
9	Lørdag	1/3
10	Søndag	9/3
3	Mandag	13/1
5	Tirsdag	28/1
19	Onsdag	7/5
28	Torsdag	10/7
24	Fredag	13/6
33	Lørdag	16/8
37	Søndag	14/9
7	Mandag	10/2
7	Tirsdag	11/2
29	Onsdag	16/7
43	Torsdag	23/10
43	Fredag	24/10
42	Lørdag	18/10
46	Søndag	16/11
31	Mandag	28/7
9	Tirsdag	25/2
5	Onsdag	29/1
47	Torsdag	20/11
34	Fredag	22/8
43	Lørdag	25/10
33	Søndag	17/8

Tilfældige ugenumre er udtrukket med randomizeren random.org ved at lade programmet vælge et tal mellem 1 og 52. Datoer er derefter fundet på ugenr.dk.

Der er udtrukket i alt fem uger. Der er gennemgået 1721 artikler på de udvalgte dage, hvoraf 225 er udvalgt til kodning efter kriterierne i kodevejledningen.

Artiklerne er udvalgt og kodet af to kodere: Anna Krarup Jensen og Anne-Lise Bertelsen.

Bilag 2 – Kodevejledning

1. Søgning

Søgningen foretages i Infomedia på randomiserede datoer udleveret af Anna.

Vælg følgende dagblade:

- Berlingske
- BT
- Børsen
- Børsen Lørdag / Søndag
- Børsen Tillæg
- Ekstra Bladet
- Information
- Jyllands-Posten
- Kristeligt Dagblad
- Politiken

(Tjek at der står "10 af 2.455 kilder valgt")

Søgestreng:

Kopier følgende søgestreng til søgefeltet under "Udvidet søgning":

flygtning* asylansøger* *migrant* indvandrer* muslim* mellemøst* østeurop* østarbejder*

Ændr ikke ved standardindstillingerne: "Mindst et af ordene" og "I hele artiklen", samt at knappen "Aa" er slået fra (= lys) og knappen "a+" slået til (= mørk). Disse to knapper indikerer, at der ikke skelnes mellem store og små bogstaver, samt at bøjninger af ordene medtages.

2. Artikeludvælgelse

Artikler, der ikke er relevante for undersøgelsen, skal frasorteres. Skriv ind i Excel-arket fra Anna, hvor mange søgehits, der i alt er for hver dato og for hver avis.

Udvælgelseskriterier

Artiklerne skal omhandle personer fra enten Mellemøsten eller Østeuropa.

Artikler om immigranter fra alle andre områder skal frasorteres. Hvis artiklen omhandler immigranter fra flere områder, medtages den, hvis et af områderne er enten Mellemøsten eller Østeuropa. Hvis fx en artikel udelukkende omhandler flygtninge fra Afrika frasorteres den. Hvis den omhandler flygtninge fra både Mellemøsten og Afrika medtages den og kodes som omhandlende immigranter fra Mellemøsten. Hvis artiklen omhandler immigranter som samlet gruppe uden specifikation af oprindelse, frasorteres den også. Se længere nede for definition af hvilke lande, der regnes som del af Mellemøsten og Østeuropa.

Der skal være tale om immigranter eller deres efterkommere.

Hvis artiklen omhandler personer fra Mellemøsten eller Østeuropa, som ikke er immigranter (eller udtrykkeligt efterkommere efter immigranter) i Danmark, frasorteres den, fordi den ikke handler om immigration. Det kan fx være, hvis personerne stadig er bosat i deres hjemland eller et tredje

land. Det kan også være, hvis artiklen handler om et muslimsk netværk i Danmark, men der ingen steder nævnes, om disse muslimer stammer fra Mellemøsten.

Hvis der er reference til etnicitet, raciale kendetegn eller sprog medtages en sådan artikel dog, hvis det dermed indikeres, at de omtalte er fra enten Mellemøsten eller Østeuropa. Det kunne fx være henvisninger til arabisk sprog eller slavisk accent.

Henvises der til immigranter fra fx "muslimske lande" medtages disse artikler, da Mellemøsten må regnes for en væsentlig del af disse lande, selvom det naturligvis også indbefatter fx afrikanske lande som Somalia og muslimske asiatiske lande. En term som "muslimske lande" er dog ofte brugt som omskrivning i forhold til ønsket om at begrænse mellemøstlig indvandring, og derfor skrives sådan. Det svarer til, hvis der står "tidligere kommunistiske lande" som en omskrivning for Østeuropa, selvom dette også vil indbefatte fx Rusland. Denne omskrivning er dog formentlig ikke længere så brugt, som den var det i 1990'erne og vil næppe forekomme i de undersøgte artikler.

Artiklen skal handle om danske forhold.

Der skal være tale om immigranter eller deres efterkommere i Danmark. Artikler om immigration eller immigranter i andre lande frasorteres.

Det skal være en journalistisk artikel.

Læserbreve, kronikker og andet debatstof skrevet af andre end journalister frasorteres. Ledere medtages til gengæld, da de er skrevet af avisens redaktør og ofte udtrykker den redaktionelle linje.

Emnet er ligegyldigt.

Hvis artiklen opfylder de ovenstående krav om immigrantgrupper, fokus og journalistisk udarbejdelse, medtages den i analysen uanset hvilket emne, den omhandler, eller hvilken sektion den bringes i. Det betyder, at artikler om helt andre emner end immigration, udlændinge eller integration også medtages, hvis der er kilder, som er immigranter i Danmark fra enten Mellemøsten eller Østeuropa, dog kun hvis dette nævnes specifikt, og deres immigrantstatus dermed er en del af begrundelsen for at bruge dem som kilder.

Satire frasorteres dog, ligesom artikler om fiktive personer (fx figurer i en roman) frasorteres.

3. Kodeskema

Kodeskemaet er udarbejdet med SurveyXact og findes her:

<https://www.survey-xact.dk/LinkCollector?key=PFCNPMW89KC2>

Åbn et nyt hver gang.

(Brug kun dette link til egentlige kodninger. For testlink, kontakt Anna.)

4. Kodning

Koder: Vælg dit navn.

De følgende kodekategorier findes på linjen lige under rubrikken:

- **Avis:** Vælg avisens navn på listen.
- **Dato:** Indtast i formatet ddmmåå.

- **Sektion:** Indtast den sektion artiklen har været bragt i og sidetal.
- **Længde:** Indtal antal ord.
- **Artikel-ID:** Indtast ID fra Infomedia.

Journalist: Skriv journalistens navn som det optræder på artiklens byline. Står der flere navne, skal de alle med.

Søgeord: Vælg det søgeord, som er aktivt i artiklen. Hvis der optræder flere søgeord, vælg da dem alle. De aktive søgeord er fremhævet med gult. Bøjninger er ikke vigtige i dette tilfælde, så hvis der både optræder muslim, muslimer og muslimsk, vælges bare muslim.

Immigrantgruppe: Er der tale om immigranter fra Mellemøsten eller Østeuropa?

Begge disse områder er generelt løst defineret. I denne undersøgelse inkluderes de nedenstående lande. Men hvis personer fremstilles som mellemøstlig eller østeuropæisk i artiklen, overtrumfer journalistens vurdering denne liste uanset oprindelsesland.

Østeuropa

- Albanien
- Bosnien / Herzegovina
- Bulgarien
- Estland
- Kosovo
- Kroatien
- Letland
- Litauen
- Makedonien
- Polen
- Rumænien
- Serbien
- Slovakiet
- Slovenien
- Tjekkiet
- Ungarn

Mellemøsten

- Afghanistan
- Bahrain
- Forenede Arabiske Emirater (Abu Dhabi, Ajman, Dubai, Fujairah, Ras Al Khaimai, Shariah, Umm Al Quwain)
- Irak
- Iran
- Israel
- Jordan
- Kuwait
- Libanon
- Oman

- Pakistan
- Palæstina
- Qatar
- Saudi-Arabien
- Syrien
- Yemen

Hvis artiklen både handler om immigranter fra Mellemøsten og fra Østeuropa foretages to separate kodninger af artiklen – en for hver immigrantgruppe.

Framing

I denne undersøgelse er det framingen af immigranter, der analyseres. Præsenteres immigranterne i en kulturel, en økonomisk eller en sikkerhedsmæssig ramme?

En frame er, som ordet direkte oversat siger, en ramme, dvs. den fortolkningsramme, som medierne sætter deres stof ind i, når de skriver. Det er ikke det samme som artiklens vinkel eller tone. Vinklingen er mere specifik og eksplicit i artiklen, mens framingen mere kan forstås som den bagvedliggende antagelse. Og hvorvidt tonen i artiklen er negativ eller positiv overfor immigranter, er irrelevant for denne undersøgelse.

Artiklens emne kan give et fingerpeg om framingen, men framingen er heller ikke nødvendigvis det samme som artiklens emne. Et givent emne – som fx grænse eller arbejde – er ikke altid et udtryk for en given framing. De enkelte emner ses derfor i denne undersøgelse som en guideline, men det overordnede perspektiv, disse emner anskues fra, er vigtigst for vurderingen af framingen.

Framingen kan være den samme for hele artiklen, men kan i visse tilfælde også kun dække dele, hvor immigranter er i fokus.

Under hvert af de tre frames skelnes mellem nogle forskellige fokuspunkter. De gennemgås nedenstående.

Hvis ingen af de tre frames på nogen måde passer, kan der vælges kategorien ”anden”.

Der er mulighed for at vælge op til to frames, hvis fx både kultur og arbejdsmarked (= kulturel og økonomisk framing) fylder i artiklen. Dette gøres ved først at kode den ene frame og derefter den anden frame. Rækkefølgen af frames er ligegyldig for undersøgelsen. Denne mulighed skal kun anvendes, hvis begge frames står centralt i forhold til artiklens omtale af immigranter. Hvis alle tre frames er til stede i en artikel, stoppes kodningen og artiklens ID noteres og videregives til Anna.

Kulturel framing

Immigranterne omtales som repræsentanter for en kultur, en religion, en etnisk gruppe eller en nationalitet. Artiklen omhandler emner eller problematikker af kulturel karakter, fx i forhold til værdier, livsanskuelser, livsstil og tøjvalg.

Det markeres efterfølgende i kodningen, om der er tale om

- **Religion** – artikler hvor religion nævnes eller bruges som kulturel forklaring, fx hvis en immigrant primært omtales som muslim eller repræsentant for en muslimsk kultur.

- **Nationalitet / etnicitet** – artikler hvor kulturen primært knyttes til en nationalitet (fx pakistansk) eller etnicitet (fx kurdisk).
- **Andet** – alle artikler med kulturelt frame, som ikke falder ind under de to ovenstående underkategorier (religion og nationalitet).

Økonomisk framing

Økonomi anskues her primært sociologisk, dvs. det omhandler strukturelle forhold som fx arbejdsmarked, boligmarked og omfordelingspolitikker (fx overførselsindkomster).

Immigranterne beskrives som arbejdere, arbejdstagere, lønmodtagere eller lignende. Artiklerne omhandler forhold på arbejdsmarkedet, fx lønninger, fyringer, sprogbarrierer og arbejdsmiljø.

Desuden ses sociale forhold som primært relaterer sig til økonomi også i denne frame. Det gælder fx socialklasse, fattigdom, bolig og lignende.

Artikler, der anskuer emnet ud fra samfundsøkonomiske perspektiver, hører også ind under økonomisk framing, fx om udgifter til asylsystemet eller om økonomisk vækst.

Det markeres efterfølgende i kodningen, om der er tale om

- **Arbejdsmarked** – artikler om arbejdsrelaterede emner som fx løn (herunder social dumping), arbejdsmiljø eller arbejdsløshed.
- **Boligmarked** – artikler om emner om boligforhold og andre sociale forhold knyttet til stedet eller måden, man bor på, fx ghettoproblemer.
- **Samfundsøkonomisk** – artikler om hvad immigranterne koster for samfundet, fx i form af velfærdsydelse eller udgifter til asylsystemet. Eller om hvad immigranter bidrager med til samfundsøkonomien, fx som iværksættere.
- **Andet** – alle artikler med økonomisk frame, som ikke falder ind under de tre ovenstående underkategorier.

Sikkerhedsmæssig framing

Sikkerhed anskues i forhold til trusler af fysisk karakter eller i form af berigelseskriminalitet som fx tyveri og røveri. Det omhandler således ikke værdimæssige trusler – disse hører under kulturel framing.

Immigranterne beskrives som kriminelle eller farlige, fx i forhold til røveri eller mulig terror.

Artikler om grænsesikkerhed, fx det illegale aspekt af immigrationen og den fysiske grænsepatruljering og ID-kontrol, hører også til her. Hvis der samtidig er fokus på økonomi i forbindelse med grænsepatruljering og lign. er det mixet med økonomisk frame (samfundsøkonomi og grænsesikkerhed).

Det markeres efterfølgende i kodningen, om der er tale om

- **Terror** – artikler om terror, terrortrusler eller terrorfrygt.
- **Berigelseskriminalitet** – artikler om kriminalitet med økonomisk vinding som fx tyverier og røverier.
- **Vold / fysiske overgreb eller trusler** – om fysiske personovergreb som fx vold eller voldtægt. Også afværgede forsøg eller trusler om fysiske overgreb hører i denne kategori.

- **Grænsesikkerhed** – artikler om det illegale aspekt af indvandringen og beskyttelsen af grænsen, fx grænsebomme og ID-kontroller.
- **Andet** – alle artikler med sikkerhedsframe, som ikke falder ind under de tre ovenstående underkategorier.

Raciale kendetegn

Raciale kendetegn forstås som de synlige markører, kroppen har, som signalerer et tilhørsforhold til en bestemt etnisk / racial gruppe, typisk en minoritetsgruppe. Nævnes sådanne kendetegn – ja eller nej. Det vil typisk være ret tydeligt i artiklen, om journalisten lægger vægt på raciale kendetegn i sin beskrivelse af en person. Journalisten kan således komme med beskrivelser af en persons ydre for implicit at fortælle, at der er tale om en person med minoritetsbaggrund. Se listen herunder med eksempler på raciale kendetegn.

Hvis ja, marker hvilke kendetegn, der er tale om:

- Tøj (herunder hovedtørklæde eller traditionelle nationale klædedragter).
- Hår og skæg
- Hudfarve
- Smykker eller lign. symboler (herunder fx symbolske tatoveringer og religiøse smykker som fx kors)
- Udefineret (fx udtryk som "af mellemøstligt udseende")
- Andet – skriv kort i det åbne felt hvad, der er tale om. Brug stikordsform.

Køn

Tales der i artiklen om kvinder, mænd eller begge køn? Hvis de omtalte immigranternes køn ikke nævnes specifikt, vælges ukønnet omtale.

Bilag 3 – Kodeskema

Koder

- ☐ Anna
- ☐ Anne-Lise

Avis

- ☐ Politiken
- ☐ Jyllands-Posten
- ☐ Berlingske
- ☐ Information
- ☐ EkstraBladet
- ☐ BT
- ☐ Børsen
- ☐ Kristeligt Dagblad

Dato (ddmmåå)

Sektion / sidetal

Længde

Artikel-ID

Journalist (navn)

Søgeord

- ☐ Flygtning
- ☐ Asylansøger
- ☐ Migrant / immigrant
- ☐ Indvandrer
- ☐ Muslim / muslimsk
- ☐ Mellemøsten / mellemøstlig
- ☐ Østeuropa / østeuropæisk
- ☐ Østarbejder

Immigrantgruppe

- ☐ Mellemøsten
- ☐ Østeuropa

Frame 1

- ☐ Kulturel
- ☐ Økonomisk
- ☐ Sikkerheds-
- ☐ Anden

Ved kulturel framing: Er der tale om

- ☐ Religiøs
- ☐ National / etnisk
- ☐ Anden

Ved økonomisk framing: Er der tale om

- ☐ Arbejdsmarked
- ☐ Bolig
- ☐ Samfundsøkonomi
- ☐ Andet

Ved sikkerhedsframe: Er der tale om

- ☐ Terrortrussel
- ☐ Berigelseskriminalitet
- ☐ Vold / fysiske overgreb eller trusler
- ☐ Grænsesikkerhed
- ☐ Andet

Er der flere frames?

- ☐ Kulturel
- ☐ Økonomisk
- ☐ Sikkerheds-
- ☐ Ikke flere frames

Ved kulturel framing:

- ☐ Religiøs
- ☐ National / etnisk
- ☐ Anden

Ved økonomisk frame:

- ☐ Arbejdsmarked
- ☐ Bolig
- ☐ Samfundsøkonomi

☐ Andet

Ved sikkerhedsframe:

☐ Terrortrussel

☐ Berigelseskriminalitet

☐ Vold / fysiske overgreb eller trusler

☐ Grænsesikkerhed

☐ Andet

Nævnes raciale kendetegn?

☐ Ja

☐ Nej

Hvis ja - hvilke raciale kendetegn?

☐ Tøj (herunder hovedtørklæde)

☐ Hår / skæg

☐ Hudfarve

☐ Symbolske smykker

☐ Udefineret

☐ Andet _____

Køn

☐ Kvinde

☐ Mand

☐ Begge køn

☐ Ukønnet omtale